

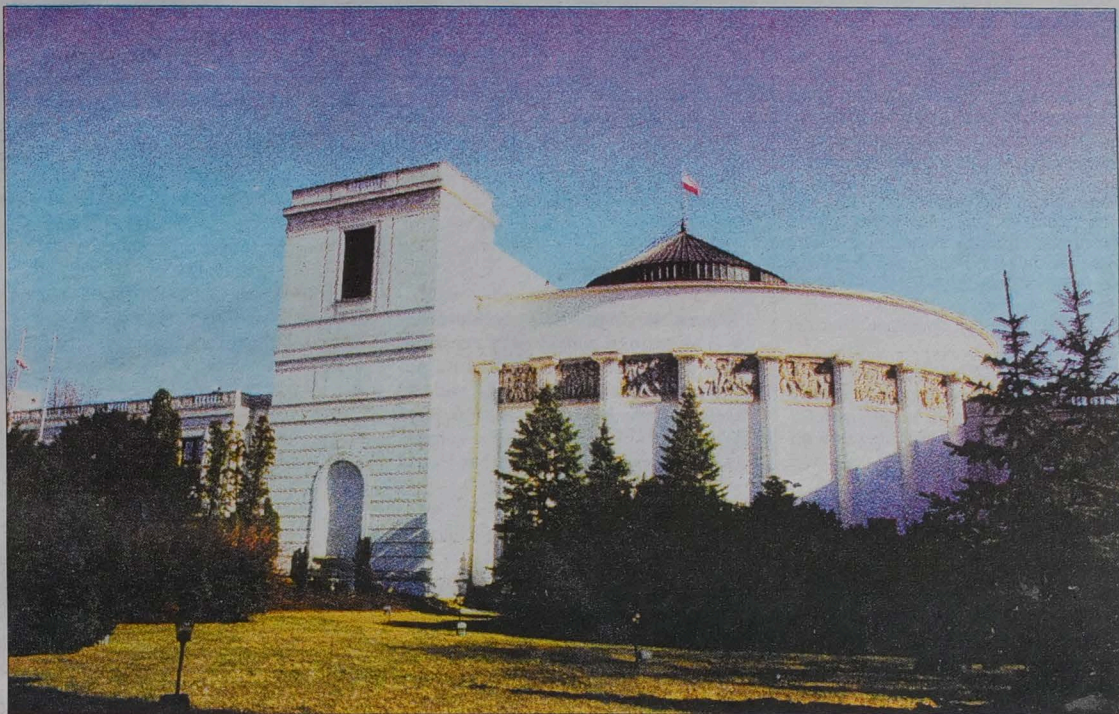
GAZETA Współczesna

TYDZIEŃ

DZIENNIK
REGIONALNY
Białystok
Ełk
Giżycko
Łomża
Olecko
Suwałki
19.09.1997
Cena 90 gr
Nr 182
(13836)
Nakład
45 000 egz.

Właściwie nie bardzo wiadomo, którą datę należy uznać za pierwsze wolne wybory w powojennej Polsce. M.in. dlatego, że te z 19 r. były wolne tylko formalnie. Na mocy konstytucji 65 proc. miejsc w Sejmie gwarantowały mandat startującym z list PZPR. Ale wybory do Sejmu były już demokratyczne. Natomiast wybory do obu izb odbyły się rok później.

Wielomową datę można uznać 31 marca 1988 roku, kiedy w PRL doszło do odwołania ministra spraw wewnętrznych, Józefa Kiszczaka z przewodniczącym Rady Państwa „Solidarności” Lechem

Za dwa dni wybierzemy nowy Sejm i Senat. Na str. 10. zamieszczamy „Vademecum wyborcy” czyli poradnik, gdzie i jak głosujemy.

III RP – od prawicy do lewicy

Historia polskich wyborów

Od tego czasu trwały nieoficjalne negocjacje opozycji i władzy.

telewizyjnego studia do parlamentu

W listopadzie doszło do historycznej debaty w telewizyjnym studium przy Alfredzie Miodowiczem. Władze nie miały nadziei, że doprowadzi ona do zmiany. Według ocen opinii publicznej – Lech Wałęsa odniósł w tej debacie zwycięstwo.

W ramach 100. rocznicy odrodzenia państwa w styczniu 1989 roku zakończono politykę porozumienia z opozycją. Wprowadzono nową formę obrad przy „okrągłym stole” zaaprobowano też Krajową Radę Wykonawczą NSZZ „Solidarność”. W tym czasie rozpoczęły się wybory do Sejmu i Senatu. Przy prawdziwym meblu uczestnicy negocjacji mieli tylko dwa razy – podczas inauguracji i zakończenia obrad. Faktyczne rozpoczęły się w tzw. zespołach tematycznych.

Porozumienie podpisano 5 kwietnia 1989 roku. Formalnie zapisano je w ustawach

przyjętych przez Sejm 7 kwietnia – o zmianę konstytucji, ordynacji wyborczej do Sejmu i ordynacji wyborczej do Senatu.

Uzgodniono termin pierwszych, częściowo wolnych wyborów do Sejmu, w których opozycji mogło przypaść jedynie 35 procent mandatów. Wybory do Senatu miały być całkowicie wolne. Szczegółowe ustalenia dotyczące podziału mandatów zapisane zostały w uchwale Rady Państwa z dnia 13 kwietnia 1989. Bezpartyjni, a więc praktycznie „Solidarność”, mogli otrzymać 161 miejsc w Sejmie. Pozostałe mandaty miałyby przypaść kandydatom z list PZPR – 173, ZSL – 76, SD – 27, PAX – 10, UChS – 8, PZKS – 5. Dla miejsc w Senacie nie było żadnych ograniczeń.

Powszechnie uważano, że jest to wszystko co można było osiągnąć w tamtym czasie, gdy istniał jeszcze Związek Radziecki. PZPR miała nadzieję na dalsze sprawowanie władzy i utrzymanie ustroju socjalistycznego.

Kłeska komunistów

4 czerwca 1989 roku odbyły się pierwsze w PRL częściowo wolne wybory.

Wbrew wcześniejszym przewidywaniom frekwencja nie okazała się rekordowo wysoka. **Przy urnach stawilo się 62,11 procent uprawnionych.**

Opozycja poszła do wyborów zorganizowana w Komitety Obywatelskie. Na plakatach wyborczych umieszczone zostały zdjęcia kandydatów w towarzystwie Lecha Wałęsy. Do obiegowego języka weszło pojęcie „drużyny Lecha”.

Kampanię PZPR kierował niejaki Czarzasty, którego jedynym zmartwieniem była obawa, że opozycja może nawet nie zdobyć przydzielonych jej 35 proc. Takie nastroje panowały w rządzącej niepodzielnie monopartii. Wyniki okazały się dla niej druzgocące.

Na 161 mandatów bezpartyjnych obsadzono 160 – wszystkie z rekomendacji Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” i Lecha Wałęsy. Na 241 mandatów koalicyjnych obsadzono 3, co było wynikiem skreślenia wszystkich kandydatów poza tymi popieranymi przez „Solidarność”. Z listy krajowej obsadzono tylko 2 na 35 – posłami zostali w ten sposób Mikołaj Kozakiewicz i Adam Zieliński.

Konieczna była druga tura, która odbyła się 18 czerwca. Zgłoszono 585 kandydatów. Wybierano 295 posłów. **Frekwencja wyniosła jedynie 25,11 procent uprawnionych do głosowania.** Obsadzono wszystkie mandaty. Z partyjnych list do Sejmu weszli także kandydaci popierani przez „Solidarność”, ponieważ głosujący zastosowali się do apeli opozycji i skreślali kandydatów, których uważano za tak zwany partyjny beton.

W wyborach do Senatu wybierano 100 senatorów. W 49 okręgach wyborczych stanowiących obszar województw zgłoszono 555 kandydatów. W pierwszej turze głosowania obsadzono 92 mandaty. Wszystkie te mandaty zdobyli kandydaci Komitetu Obywatelskiego „Solidarność”. W drugiej turze do obsadzenia pozostało

8 mandatów w 6 okręgach. 18 czerwca wybrano 7 senatorów z listy Klubu Obywatelskiego „Solidarność” i jednego niezależnego – Henryka Stokłosę.

Ciąg dalszy na str. 10.

UOP donosi na UOP

Zarzuty Urzędu Ochrony Państwa o inwigilację prawicy w 1993 r. obejmują, oprócz grupy oficerów, także ówczesnych szefów UOP – Jerzego Koniecznego i MSW – Andrzeja Milczanowskiego – ujawnił w czwartek koordynator służb specjalnych Zbigniew Siemiątkowski. Nie chciał tego potwierdzić szef sejmowej speckomisji Jerzy Ciemniewski (UW), przypominając, że wniosek UOP do prokuratury w tej sprawie jest tajny.

Po czwartkowym posiedzeniu sejmowej speckomisji Siemiątkowski powiedział, że jeszcze w środę UOP skierował do prokuratury zawiadomienie, iż „istnieje uzasadnione podejrzenie, że w 1993 r. grupa funkcjonariuszy UOP za zgodą kierownictwa UOP i ministra spraw wewnętrznych prowadziła działania, które nie mieszczą się w ustawowych obowiązkach UOP”. Dodał, że UOP przedstawił w tej sprawie zarzuty przekroczenia uprawnień i niedopełnienia obowiązków grupie oficerów oraz „nadzorującym ich szefowi UOP i ministrowi spraw wewnętrznych”. Nie wymienił nazwiska ani Koniecznego (który obecnie kandyduje do Sejmu z listy SLD), ani Milczanowskiego. Nie chciał

mówić nic więcej, bo „od wczoraj gospodarzem sprawy jest prokuratura”.

Są dane, że o sprawie wiedzieli Milczanowski i Konieczny, nie ma zaś danych wskazujących na wydawanie przez nich poleceń działań sprzecznych z prawem; są natomiast ich podziękowania – ujawnił Ciemniewski. Dodał, że ustalenia UOP muszą być teraz zweryfikowane przez prokuraturę, a rola komisji już się kończy. Nie powinno być tak, że UOP podejmuje działania w stosunku do środowisk politycznych, jeżeli nie istnieje uzasadnione podejrzenie, że wśród tych środowisk dokonują się działania zmierzające do zmian politycznych metodami sprzecznymi z prawem – oświadczył. Ujawnił też, że wniosek UOP dotyczy mniej niż 10 oficerów, z których część już nie pracuje w Urzędzie.

Doniesienie do prokuratury o domniemanej inwigilacji prawicy w 1993 r. przez służby specjalne to zemsta SLD za moje publiczne wypowiedzi dotyczące publikacji w „Życiu” materiału o kontaktach prezydenta z Alganowem – powiedział wczoraj Andrzej Milczanowski.

(PAP)

REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA

InPol
AUTORYZOWANY DEALER
SUPER PROMOCJA
NA SAMOCHODY
POLONEZ
Caro PLUS Ata PLUS
Szczegóły na str. 30

JESTEŚ Z ŁOMŻYŃSKIEGO WYBIERZ KAMIŃSKIEGO
Akcja Wyborcza Solidarność
Lista nr 5
2. KAMIŃSKI MICHAŁ TOMASZ
Dyrektor Programowy Radia Łomża
Dziennikarz Katolicki

GŁOSUJ NA

Białystok
Łomża
Suwałki

Lista nr 5

Szanowni Państwo

21 września 1997 roku odbędą się wybory do parlamentu, określą one kształt naszej Ojczyzny na przyszłość, być może długie lata. Dlatego apeluję, byśmy stworzyli solidarność międzyludzką i wzięli udział w wyborach. Powinniśmy pójść do urn wyborczych nie w interesie poszczególnych partii politycznych, lecz w interesie Polski, takiej o jaką walczyli liczne pokolenia Polaków. Mamy patriotyczny obowiązek wobec Polski i jej tysiącletniej tradycji, zbudowanej na wartościach chrześcijańskich i chlubnej historii.

Zwracam się z prośbą o głosowanie na Akcję Wyborczą Solidarność. AWS ma program, który jest programem dla Polski, programem, który dostrzega wszystkie grupy społeczne. Gwarantuje on dokończenie dzieła, które rozpoczęliśmy w 1980 roku i później w 1989 roku. Dlatego też proszę tych Państwa, którzy sympatyzują z prawicą – oddajcie swój głos na najsilniejszego. Tylko AWS gwarantuje Wam, że nie będzie to głos stracony.

Udowodnimy, że losy naszej Ojczyzny nie są nam obce, bowiem konieczne jest jednomyślne działanie w imię polskiej racji stanu.

PIAMIĘTAJMY – NIE MOŻEMY W DNIU WYBORÓW ZOSTAĆ W DOMU!

BIAŁYSTOK 15.09.1997

Przewodniczący Rady Regionalnej AWS w Białymstoku
Józef Mozolewski

Podobne w treści apele wystosowali wszyscy przewodniczący rad regionalnych Akcji w całym kraju.

Podajemy pełne listy kandydatów AWS z listy wyborczej NUMER PIĘĆ:

BIAŁYSTOK

Kandydaci do Sejmu

1. Józef Mozolewski
2. Krzysztof Jurgiel
3. Marian Blecharczyk
4. Elżbieta Kaufman-Susko
5. Czesław Jakubowicz
6. Zbigniew Dembowski
7. Waldemar Pawłowski
8. Piotr Krutul
9. Tadeusz Januszewski
10. Wiktor Klatkowski
11. Tadeusz Waśniewski
12. Tadeusz Nazarewicz
13. Marian Lisowski
14. Leszek Tołwiński

Kandydaci do Senatu

Jan Chojnowski i Stanisław Marczuk

ŁOMŻA

Kandydaci do Sejmu

1. Marian Jaszewski
2. Michał Tomasz Kamiński
3. Marek Kaczyński
4. Kazimierz Wysocki
5. Tadeusz Kowalewski
6. Sławomir Demianiuk
7. Ryszard Kraszewski
8. Przemysław Edgar Gosiewski

Kandydaci do Senatu

Krzysztof Bożena Czuba i Lech Zbigniew Feszler

SUWAŁKI

Kandydaci do Sejmu

1. Henryk Józef Gorzyński
2. Krzysztof Anuszkiewicz
3. Zdzisława Marianna Kobylińska
4. Józef Bućko
5. Leszek Lewoc
6. Jarosław Zieliński
7. Andrzej Ostrowski
8. Andrzej Górski
9. Alojzy Jurczak
10. Jacek Dębski

Kandydat do Senatu

Zygmunt Szczepan Ropelewski

Przedstawiliśmy Państwu pełne listy kandydatów AWS do Sejmu (LISTA NUMER PIĘĆ) i do Senatu. Jesteśmy przekonani, że znajdziecie na nich swoich faworytów, ludzi, którym zawierzycie swój głos.

Pamiętajmy. Głosujemy tylko na jednego kandydata na posła! Stawiamy krzyżyk tylko przy jednym nazwisku!

Głosujemy również na dwóch kandydatów na senatorów. Kandydaci na senatorów umieszczeni będą na karcie wyborczej na oddzielnej, alfabetycznej liście.

AKCJA WYBORCZA SOLIDARNOŚĆ

W ciągu ośmiu miesięcy br. w Białymstoku wydarzyło się prawie 300 wypadków drogowych w których zginęło 11 osób, 336 zostało rannych

Wojna na drogach

Zdaniem policji, na polskich drogach trwa wojna, która zbiera obfite żniwo w postaci zabitych i rannych. Statystyki biją na alarm – zaskakująco rośnie liczba wypadków drogowych, zabitych w wypadkach drogowych, rannych. Coraz więcej jest też kolizji. Natomiast stan polskich dróg pogarsza się z roku na rok.

– Ta wojna trwa także na drogach województwa białostockiego – powie-

dział Krzysztof Kasprzak rzecznik prasowy Komendanta Wojewódzkiego Policji w Białymstoku na wczorajszej konferencji prasowej.

W ciągu ośmiu miesięcy tego roku w samym Białymstoku wydarzyło się prawie 300 wypadków drogowych, w których zginęło 11 osób, 336 zostało rannych. W tym czasie doszło do ponad 2 tysięcy kolizji drogowych.

Do głównych przyczyn wypadków w mieście policja zalicza nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu, nieprzestrzeganie przepisów przez pieszych oraz kierowców, w dalszej kolejności – nietrzeźwość i niedostosowanie prędkości do warunków drogowych.

Na bezpieczeństwo na drogach wpływa też stan techniczny dróg, który ciągle się pogarsza. Natomiast w miejscach, gdzie są prowadzone roboty drogowe częściej dochodzi do wypadków.

Z policyjnych statystyk wynika, że miesiące letnie obfitują w większą liczbę wypadków i kolizji, a w tygodniu – piątki i

soboty, w popołudniowych godzinach szczytu, kiedy ludzie wyjeżdżają na weekendy.

Wśród ciągów komunikacyjnych, gdzie najczęściej dochodzi do wypadków i kolizji policja wymienia aleje Piłsudskiego – Solidarności, ulice Sienkiewicza – Legionową, Wasilkowską oraz trasy Białystok – Bielsk Podlaski, Białystok – Jeżewo, Białystok – Sokółka.

Znaczny udział w wypadkach w woj. białostockim mają cudzoziemcy. Spowodowali oni 25 wypadków, w których zginęły 4 osoby, a 36 doznało obrażeń ciała. W porównaniu do roku ubiegłego ilość wypadków, których sprawcami byli cudzoziemcy wzrosła o ponad 78 proc.

W ciągu 8 miesięcy tego roku policja przeprowadziła 18 akcji „trzeźwość”, podczas których zatrzymano ponad 550 pijanych kierowców. Mandatami ukarano ponad 14 tysięcy kierowców (w analogicznym okresie ub. roku – prawie 9 tys.). Białystok przodkuje w skali kraju, jeżeli chodzi o represje policji w stosunku do kierowców nie przestrzegających prawa. (a2)

Białostocka „S” zebrała na rzecz powodźnian 1,5 mld st. zł

Dziękujemy
za pomoc!

Zarząd Regionu NSZZ „Solidarność” w Białymstoku zebrał dary rzeczowe oraz pieniądze przeznaczone na pomoc powodziom wartości 1,5 mld starych złotych. Jak zadeklarował Józef Mozolewski, nie jest to koniec pomocy związku potrzebującym z terenu Polski południowej.

Ponad 200 osób zaproszono na spotkanie ofiarodawców, którzy pomagali ludziom poszkodowanym przez powódź. W jego trakcie przedstawiciele Zarządu Regionu Śląsko-Opolskiego „Solidarność” wręczyli Józefowi Mozolewskiemu, przewodniczącemu białostockiej „S”, podziękowania za udzieloną pomoc powodziom.

– Mieszkańcy Białostocczyzny udowodnili, że nie są obojętni na los innych ludzi – powiedział wczoraj podczas spotkania Józef Mozolewski. – Dziś mam okazję podziękować wszystkim za okazaną pomoc. Zapewniam, że nie jest to koniec naszej akcji. Będziemy udzielać wsparcia potrzebującym tak długo, jak to będzie konieczne.

– Dzięki wsparciu z Białegostoku udało się pomóc wielu ludziom. Mimo to czekają nas jeszcze ciężkie chwile. Wielu mieszkańców Opola nie wróci w tym roku do swoich mieszkań i domów. Pomoc w wysokości 3 tys. zł to kropla w morzu potrzeb. Z naszych wliczeń wynika, że większość powodziom powinna dostać po 20–35 tys. zł, aby móc odremontować swoje domy i w nich ponownie zamieszkać – stwierdził Wojciech Kierat, wiceprzewodniczący Zarządu Regionu Śląsko-Opolskiego „Solidarność”. JBB

W Białymstoku gościli Janusz Zaorski i Cezary Pazura

Polskie piekielko

W środę białostocka publiczność miała okazję obejrzeć najnowszy film Janusza Zaorskiego „Szczęśliwego Nowego Jorku”. Po projekcji reżyser oraz Cezary Pazura spotkali się z widzami w kinie „Ton”.

W białostockim kinie „Ton” w środę odbył się przedpremierowy pokaz najnowszego filmu Janusza Zaorskiego „Szczęśliwego Nowego Jorku”. Jest to ekranizacja książki Edwarda Redlińskiego „Szczuropolacy”.

– Redlińskiego zaliczam do absolutnej czołówki polskiego powieściopisarstwa – stwierdził Janusz Zaorski. – Zawsze pasjonowały go kontrasty wieś – miasto, szok cywilizacyjny. Mnie również to interesuje.

Scenariusz „Szczęśliwego Nowego Jorku” powstał we współpracy Zaorskiego z Redlińskim.

– Mimo że w naszej opowieści są rzeczy szokujące, to celem filmu nie było robienie pamfletu na Stany Zjednoczone – mówi Zaorski. – Chciałem raczej pokazać obraz Polaków z emigracyjnej perspektywy, nietolerancję, polskie piekielko. Jednak film ten da się uogólnić – jako

opowieść o losach każdego emigranta, czy to Polaka w Stanach, czy Marokańczyka w Paryżu.

Zdaniem reżysera, film ten adresowany jest przede wszystkim do młodego widza, nastawionego na kino sensacyjne, kino akcji, ale znajdują w nim również coś dla siebie ci, którzy oczekują refleksji.

– Może film ten będzie pretekstem do dyskusji o kondycji człowieka pod koniec wieku – zastanawia się Zaorski.

„Szczęśliwego Nowego Jorku” został zrealizowany we współpracy z amerykańską telewizją HBO. Będzie więc pokazywany również w amerykańskich sieciach kablowych. Zdaniem Zaorskiego, jest to ogromny sukces. Reżyser bardzo dobrze ocenia współpracę z amerykańską ekipą filmową. (zdjęcia kręcone były m.in. w nowojorskim Chinatown). Chwali sobie też pracę, z grającymi w filmie aktorami: Pazurą, Zamachowskim, Lindą, Gajosem, Olbrychskim i Figurą. (doma)

Izabella Scorupco ma córkę

We wtorek w Sztokholmie, tuż przed godz. 9, Izabella Scorupco – aktorka i modelka, rodem z Białegostoku, urodziła córeczkę. Pępowinę odcinał tata Mariusz Czerkowski – znany hokeista, obecnie zawodnik New York Islanders. Dziecinę ma mieć na imię Julia. Ważyła prawie 3,5 kg i mierzyła 47 cm.

Izabella Scorupco wyemigrowała do Szwecji w 1978 r. Karierę zaczynała jako modelka. Próbowała też śpiewać. Sławę przyniosła jej rola w filmie „Golden Eye”, w którym zagrała partnerkę Jamesa Bonda.

Za kilka tygodni Izabella Scorupco przyjedzie do Polski na nagranie do filmu „Ogniem i mieczem” w reżyserii Jerzego Hoffmana. Aktorka zagra piękną Helenę Kurcewiczównę – jedną z głównych bohaterek. Termin zdjęć był przesunięty ze względu na jej ciążę.

POGODA

Zachmurzenie małe i umiarkowane, ale lokalnie możliwe są przelotne opady deszczu. Temperatura maks. 14 st., min. 3-5 st., a lokalnie możliwe przelotne przymrozki do -1 st. Wiatr słaby i umiarkowany północno-zachodni.

Z największym żalem przyjmuję smutną wiadomość o tym, że zmarł

Ryszard Jacek Żochowski

Minister Zdrowia i Opieki Społecznej,
Członek Rządu Rzeczypospolitej Polskiej.

Mimo ciężkiej choroby, z pełnym poświęceniem, wręcz bohatercko wypełniał swoje obowiązki. Pokazał nam wszystkim, jak lekarz powinien pojmować swoją misję.

Jako premier jestem zaszczycony, że mogłem z Nim współpracować.

Składam wyrazy głębokiego współczucia Jego Najbliższym.

Włodzimierz Cimoszewicz

1005763

Z głębokim żalem żegnamy
Zmarłego

Profesora Ryszarda Jacka Żochowskiego

Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej
Człowieka zasłużonego
dla Ziemi Łomżyńskiej

Rodzinie Zmarłego
składa wyrazy współczucia
Wojewoda Łomżyński

Drożeją fiaty

Od najbliższego poniedziałku zdrożeją fiaty siena, a od 1 października fiaty 126 elx, punto, bravo/brava i ducato. Wzrost cen podyktowany jest głównie wzrostem kursów walut w ostatnim okresie czasu – poinformowało biuro prasowe Fiat Auto Poland.

Za najtańszego „malucha” trzeba będzie zapłacić 12.700 zł, a w wersji dla niepełnosprawnych 13.900 zł. Za najtańszy model punto zapłacimy natomiast 29.200 zł, bravo 38.700 zł, brava 36.900 zł. Fiały siena będą kosztowały odpowiednio 30.900 zł i 34.200 zł. Ceny dostawczych ducato wzrosną o 1,5 proc.

Nowe ceny nie dotyczą klientów, którzy w ramach systemu „jasny układ” zawarli umowy kupna samochodów Fiata. Natomiast w przypadku sien, ze względu na ilość zebranych na ten model zamówień, podwyżka obejmie samochody wyprodukowane w 1998 r. (PAP)

GŁOS NA PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Unia Wolności

- inżynier budownictwa, ur. w 1950 r. Działacz harcerski. W branży budowlanej przeszedł wszystkie szczeble kariery zawodowej. Prywatny przedsiębiorca od 1982 r., obecnie współwłaściciel i prezes znanej białostockiej firmy „MARK-BUD”. Zainteresowania: żeglarsstwo (j. st. nr.), architektura, muzyka. Żonaty, dwoje dzieci.

Jacek Nazarko lista nr 4

Wykładzina za darmo!

Może być Twoja!!!
Kup wykładzinę
i weź udział
w konkursie.

Pytaj o kupon konkursowy w sklepach prowadzących sprzedaż promocyjną.

Białystok: Gobelina ul. Malmada 6, Klimat Szosa Północno-Obwodowa 38;
Suwałki: Lama: ul. Kościuszki 110, ul. Świerkowa 52

KRONIKA WYPADKÓW UMYSŁOWYCH

Funkcjonariusze na rowerach

Najwyższe władze policyjne wymyśliły, że policja powinna być bliżej ludzi. Nieźle wymyśliły. Wiadomo, policja była dotychczas bardzo daleko od ludzi, bo nie miała czym się do nich dostać. I teraz w komendzie głównej wymyślono, że policję trzeba wyposażyć w rowery. Będzie miała czym dojechać, będzie bliżej ludzi.

Gdzieś przeczytałem, że lepiej jednak byłoby, aby policja była bliżej przestępców. Ludzie sobie poradzą. Z tym się zgadzam, choć nie sądzę, że bym przeczytał o tym w materiałach policyjnych. Bo jak policja ma być na tych rowerach bliżej przestępców. Nawet gdyby funkcjonariusza wyposażyć w rower kolarski, będzie w stanie doścignąć jedynie furmankę. A jak wiadomo, jedynymi przestępcami poruszającymi się lotnymi furmankami jest pijany elektorat pewnej partii. Są to drobni przestępcy drogowi.

Przyzwolimy przestępca wyposażyć w mercedesa. Będzie można zorganizować blokadę drogową. Cztery rowery odetną mercedesowi drogę ucieczki, a jak się przebieje, to powiadomi się inną lotną brygadą, która zaczai się na rogatkach. Zaczai się!? Pod warunkiem, że ją ktoś powiadomi. Więc może by do tych rowerów dokupić jeszcze gołębie pocztowe? Można by wysłać list w razie potrzeby. Nie wydaje się bowiem, aby w policji słyszeli o komórkach.

Chodzi oczywiście o taki rodzaj telefonu. On jest już tak popularny, jak jeszcze niedawno białe skarpetki do czarnego garnituru. Początkowo cieszył się popularnością wśród nowych biznesmenów, potem również wśród nowych przestępców. Dziś telefonem komórkowym posługuje się każdy, bo to niby nobilituje. Błąd! Przestało już nobilitować, bo z komórką paradyje każdy. Nawet pijany elektorat na lotnych furmankach.

Nie mam nic przeciwko telefonom komórkowym, tak samo jak nie miałem nic przeciwko białym skarpetkom. Tylko śmiesz mnie trochę. Nie aparaty – tylko obywateli posługujących się nimi.

Nie tylko polscy. W Grecji do śmiechu doprowadzili mnie dwaj Serbowie, którzy przez komórki rozmawiali... na plaży. Z sobą rozmawiali! Jeden leżał jakieś 10 metrów od drugiego. A jak już sobie pogadali, jeden podszedł do drugiego, zostawił mu komórkę, żeby popilnował, a sam poszedł się kąpać.

We włoskich Alpach widziałem gościa, który jeździł z telefonem przy uchu na wyciągu narciarskim. Kijki trzymał w zębach, bo mu przeszkadzały wybierać numer.

Ale szczytem dobrego wychowania popisał się pewien obywatel włoski, do którego zadzwonił telefon podczas audiencji generalnej u Jana Pawła II w Bazylice św. Piotra. Widziałem to! Na szczęście było sporo ludzi, więc facetowi udało się wśród nich ukryć i spokojnie przez komórkę pogadać. Jan Paweł II mu nie przeszkadzał.

Właśnie o wychowanie tu chodzi. Mam pewnego znajomego. Człowiek na stanowisku. Czasami przychodzi do mnie wieczorami – późnymi. Między pierw-

szym a drugim kieliszkiem udaje się do łazienki, albo ubikacji. Zależy, co nie jest zajęte. I tam rozmawia przez telefon komórkowy. Jak widać, jest to człowiek dobrze wychowany. Mógłby przecież gadać do komórki przy stole. Podczas zakąszania. A to jest szkodliwe – można się zadławić.

Kiedyś przypadkowo posłuchałem jak on z tej ubikacji tłumaczy swojemu dziecku zasady pisania wypracowania z języka polskiego. Tak że czasami telefon komórkowy może być narzędziem pozytywnym i służyć edukacji. Zwłaszcza gdy noc ciemna i do domu daleko.

Przepraszam za ten osobisty wtór o komórkach, ale widocznie przemawia przeze mnie zazdrość osoby pozbawionej takiej aparatury. Wróćmy więc do policji, ponieważ w przededniu wyborów polityki nie chce mi się ruszać. Na zakończenie opowiem Państwu, jak swego czasu bliżej ludzi chciała być milicja obywatelska.

Jak tylko w latach osiemdziesiątych partia rzuciła hasło „milicja bliżej społeczeństwa” i zakupiła zomowcom pleksiglasowe tarcze i dłuższe pały, zaraz złodzieje obrobili mi mieszkanie. Skradli konserwy rybne ze zgnilego Zachodu (mięśnie przyparowali musztardą i spożyli na miejscu) spodnie – też stamtąd i biżuterię złotą mojej żony z przodu pod każdym względem Wschodu. To znaczy biżuteria była ze Wschodu a nie moja żona.

Powiadomiłem najbliższy komisariat. Przyszli. Fachowcy! Jeden zbierał odciski palców. Całe mieszkanie zasypał jakimś sykiem paskudztwem. Drugi robił zdjęcia. Fotografował meble. Szczególnie upodobał sobie kąty. Trzeci przeszukiwał.

Po prostu fachowcy! Profesjonalnie poprowadzili sprawę! Minęło kilka dni, dostałem wezwanie na komisariat, żeby zdać w celu konfrontacji swoje odciski palców. Zdałem.

Minęło kilka następnych dni. Wezwali żonę, żeby tę skradzioną biżuterię opisała. Do pracy przystąpił czwarty fachowiec. Malarz. Żona opisywała, a on malował. Jak on pięknie malował! Wszystko z najdrobniejszymi szczegółami. Gdy wszystko wymalował, uciekł się, że teraz milicjanci zobaczą czego trzeba szukać.

Minął miesiąc. Zostaliśmy wezwani na posterunek kolejny raz. Tym razem w celu udzielenia porady. Rada brzmiała tak: trzeba pójść na rynek przy Bema i poszukać swojej biżuterii u handlarzy. A jak się znajdzie, powiadomić milicję ludową.

Za radę grzecznie podziękowaliśmy. Więcej milicji nie niepokoiłymi. Jednak musieliśmy przyznać, że zgodnie z rzuconym przez partię hasłem milicja przynajmniej przez dwa miesiące była blisko nas.

Więc teraz, kiedy policja rzuca podobne brzmiające hasło, drzwi zbroję w zamki. Kupiłem też pompkę rowerową. Na wypadek, gdyby funkcjonariuszowi dętkę nawaliła.

KONRAD KRUSZEWSKI

Nagrodzeni strażacy

Brązowymi Krzyżami Zasługi za ofiarne ratowanie ludzi i mienia w czasie powodzi we Wrocławiu i Raciborzu oraz w okolicach tych miast, zostali odznaczeni członkowie Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej w Siemiatyczach – młodszy aspirant Wiesław Klepacki i starszy ogólnomistrz Jan Okuniewski.

Nagrodzeni strażacy działając wraz ze swą siedmioosobową sekcją, w ramach 28-osobowej grupy z woj. białostockiego, przeprowadzili w niezmiernie trudnych warunkach ewakuację 120 osób z obszarów zalanych wodą (w tym grono pensjonariuszy Domu Pomocy Społecznej).

Obaj siemiatyccy strażacy mają uprawnienia pletwonurków. Za swą wieloletnią służbę byli już odznaczeni medalami „Za zasługi dla państwa”: złotym – Jan Okuniewski, brązowym – Wiesław Klepacki. – Siemiatycka sekcja ratownictwa wodnego, z racji poziomu wykształcenia, sprawności i umiejętności, jest traktowana jako specjalny odwód Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej i kierowana do najtrudniejszych akcji w kraju. – poinformowano nas w Komendzie Wojewódzkiej PSP w Białymstoku. (h)

Seks od stycznia

Od stycznia do szkół podstawowych i średnich wprowadzony zostanie nowy przedmiot „wiedza o życiu seksualnym człowieka”. Uczniowie klasy V będą uczyli się go przez 5 godzin rocznie, VI i VII przez 6 godzin, w VIII przez 7, a we wszystkich klasach szkół ponadpodstawowych na realizację tego przedmiotu przeznaczono 10 godzin. Zgodnie z zarządzeniem ministra edukacji przedmiot nie jest obowiązkowy i kończy się zaliczeniem, które nie ma wpływu na promocję ucznia do następnej klasy. Lew-Starowicz, autor programu „wiedzy o życiu seksualnym” zapewnił, że do stycznia pojawiają się podręczniki do nauki tego przedmiotu. (PAP)

„Oświadczam, że nie jest prawdziwa informacja zamieszczona w nr. 174 dziennika regionalnego „Gazeta Współczesna” z dnia 9 września 1997 r. w artykule pt. „Łomżyński działacz ROP czuje się zagrożony. Zemsta czy pech?”, iż Józef Zajkowski wprowadzony został w szeregi ROP przez znanych działaczy PZPR oraz że przytoczone w tym artykule inne fakty mogły stanowić podstawę do powiązania pożaru domu letniskowego we wsi Kupiski z osobą kandydata na posła Józefa Zajkowskiego. I przepraszam go za podanie powyższych informacji.

Jerzy Grzymała

K 1005791

Polskie Radio Białystok

Białostockie, Łomżyńskie 99,4

45 lat

Suwałskie 98,6

Giżycko 99,6

Dobiegają końca wyborcze przedbiegi. Ich obserwatorzy są raczej zgodni, że zabrakło tym razem efektownych fajerwerków i zdecydowanego oszołomstwa. To już nie te czasy, gdy „Samobrona” była w dzwony na trwogę, Partia X zachwalała swego guru z peruwiańskim doświadczeniem albo amatorzy piwa robili skoki na sejmową kasę. Może, jak chcą niektórzy, demokrację mamy cokolwiek coślaw, lecz osiem minionych lat zrobiło swoje.

Do tzw. folkloru politycznego prasa najczęściej próbuje zaliczać oba ugrupowania emeryckie, które wykrwawiają się w osobiwej wojnie domowej. Najbardziej prawdopodobne wydaje się jednak, że obie partie skutecznie się zablokują i żadna nie wejdzie do parlamentu. Szczególnie, że mniej znane Porozumienie wylosowało listę wyborczą nr 3 i emeryt może postawić przy nim krzyżyk, zanim dojdzie do Partii (nr 10) – spekuluje „Gazeta Wyborcza” (nr 217).

Pewne ożywienie do kampanii wnoszą również procesy sądowe. Najgłośniejsze było starcie Jerzego Dziewulskiego (SLD) z Adamem Słomką (AWS). Rozgłos sprawie zapewnił powołany w charakterze świadka Bogusław Bagsik. Relacja z „Życia” (nr 217): Jerzy Dziewulski nam nie pomagał. Zawsze opuszczaliśmy kraj zgodnie z prawem, włącznie z ostatecznym wyjazdem – mówił na sądowym korytarzu były szef Art-B (...) Słomka oskarżył Dziewulskiego, że „jak szef ochrony lotniska Okęcie przepuścił ludzi Art-B, kiedy szefowie spółki uciekali za granicę, i za to miał zostać zwolniony z pracy.

Sąd stwierdził jednak, że Dziewulski nie był nigdy szefem ochrony, ale grupy antyterrorystycznej i potem komisariatu policji. Przy okazji Bagsik dał do zrozumienia dziennikarzom, że zamierza głosić na SLD. Każdy ma takich zwolenników, na jakich zasłużył.

Ruch Odbudowy Polski w kampanii podpię się m.in. Krzysztofem Krawczykiem. Z byłym „trubadurem” rozmawia „Gazeta Polska” (nr 38): – Często pada pytanie, dlaczego idę z ROP-em, a nie z takimi „gigantami”, jak np. Unia Wolności. A ja właśnie ROP uważam za giganta przyszłości. Jest to młody ruch, który w sposób rozsądny i bardzo odważny nawołuje nas wszystkich do zmian w wielu ważnych dla Polski sprawach (...) Gdy rodziła się „S” zabrakło mi odwagi, by zagrać dla jej członków. Teraz chcę sobie udowodnić, że potrafię być ważnym człowiekiem. Już za kilka dni okaże się, czy ROP z Krawczykiem za sterami parostatku dopłyne do ław sejmowych.

„Trybuna” (nr 217) pod betonowymi rządami Janusza Rolickiego woli podpię się Józefem Oleksym, który wprawdzie nie śpiewa, ale mówi dużo i chętnie. Autorzy wywiadu pytania zadają na klęczkach lub wręcz leżą krzyżem: *Panie premierze, z ambon nie szczędzą tyłkow oszczerstw, telewizja eksponuje tylko AWS i UW. Tego już nie można wytrzymać (...)* *Panie premierze, chciałem w imieniu swoim i całej rodziny powiedzieć, że nigdy nie wierzyliśmy w te potwarze na pana rzucone. Zawsze wierzyliśmy, że pan jest patriotą, człowiekiem oddanym krajowi. Chciałem serdecznie pana pozdrowić.*

– Bardzo dziękuję i proszę się uklonić małżonce – w podobnym stylu odpowiada przewodniczący postkomunistów.

„Polityka” (nr 38) przekonuje, że polityczne karty już zostały rozdane: *Wyniki sondaży od kilku miesięcy nieubłagane wskazują to samo – Sojusz Lewicy Demokratycznej i Akcja Wyborcza Solidarność utrzymują prowadzenie z dużą przewagą nad innymi ugrupowaniami. Zagadek pozostało więc niewiele. Największa zawiera się dziś w pytaniu – czy będzie możliwe stworzenie po wyborach koalicji i rządu, czy też czekają nas tygodnie, a może miesiące rozmów, słabych rządów, niespójnych koalicji, wzajemnego blokowania się sił i w efekcie kolejne przyspieszone wybory?*

Na to pytanie może odpowiedzieć chyba tylko wróżka.

IRENEUSZ SEWASTIANOWICZ

„Państwowa Komisja Wyborcza wyraża pogląd, że rozpowszechnianie przez komitety wyborcze audycji wyborczych w programach radiowych i telewizyjnych może odbywać się tylko w języku polskim. W audycjach powinien być stosowany język zrozumiały dla wszystkich wyborców”

(Wojciech Łączkowski, przewodniczący PKW w odpowiedzi na pismo Krzysztofa Kurianika, wiceprezesa Zarządu Radia Białystok)

„Nadawanie audycji wyborczych włącznie w języku polskim przez część potencjalnego elektoratu Prawosławnych jest odbierane jako sprzeniewierzenie się, głoszonej przez Stowarzyszenie, potrzebie zachowania ojczystej mowy Białorusinów mieszkających na Białostoc-
czyźnie.”

(Eugeniusz Czykwin, lider Stowarzyszenia Słowiańskiej Mniejszości Narodowej RP – Prawosławni)

TYTULATURA REGIONALNA

**Siłą do ubikacji
Mniej mięśni, więcej gramoty
Muchy na schabowym
Nauchy po obiedzie
Białostockie kotlety lepsze
od innych
Koalicja je do końca
Językiem pana prezydenta
Kiedy premier kosi zboże?
Podpalacze krążą po wsi**

PRZEGLĄD REGIONALNY

AUGUSTÓW

Odbyły się wojewódzko-diecezjalne dożynki. Mszę świętą koncelebrował biskup W. Ziemia. Poświęcono dożynkowe wieńce. W uroczystościach uczestniczyli wojewoda, przedstawiciele władz samorządowych i suwalscy parlamentarzyści.

BIAŁYSTOK

Zakończyła się dwudniowa Konferencja Rektorów Polskich Uczelni Technicznych. Zjechali wszyscy rektorzy wyższych szkół technicznych, aby dyskutować m.in. o elastycznym systemie studiów wielostopniowych.

Odbyły się uroczystości z okazji 90-lecia organizacji księgowych. Wyróżniający się księgowi otrzymali odznaki „Zasłużony w Rozwoju Stowarzyszeń Księgowych w Polsce”.

W kościele Zmartwychwstania na Wysokim Stoczku odbyły się uroczystości, podczas których metropolita białostocki abp S. Szymek poświęcił „Panteon obrońców Białegostoku”.

W 58. rocznicę agresji Związku Radzieckiego na Polskę przy kościele Świętego Ducha odsłonięty został „Grób Nieznanego Sybiraka”.

Trwa spór między rektorem Filii UW a prezydentem miasta. Powodem nieporozumień są dwa mieszkania, które władze przydzieliły uczelni. Z dniem magistratu jedno z nich stoi puste.

ŁOMŻA

Zarząd Miasta odrzucił wniosek Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości o przyznanie dotacji w wysokości 950 tys. zł. Wcześniej Rada Miejska za symboliczną opłatę przekazała w dzierżawę innej prywatnej uczelni – Wyższej Szkole Agrobiznesu – biurowiec o wartości oszacowanej na przeszło milion złotych.

18 września do Państwowej Komisji Wyborczej wpłynął protest Wojewódzkiego Sztubu Wyborczego ROP przeciwko odwoływaniu przedstawicieli ROP z komisji wyborczych na terenie gminy Dubicze Cerkiewne.

Krzysztof Nowakowski, kierownik biura Sztubu Wyborczego ROP poinformował,

**Zapisem pragmatycznych idei
chińskiego reformatora, Deng
Xiaopinga w statucie
Komunistycznej Partii Chin i wy-
borem nowych władz partyjnych
zakończył się 18 bm. w Pekinie
XV zjazd rządzącej w tym kraju
partii. N/z.: Delegaci
opuszczający salę zjazdową.
PAP/CAF**

PRZEGLĄD KRAJOWY

Kontrowersyjny patron. Szef MSWiA L. Miller zaproponował, aby najlepszym polskim urzędnikom wręczać nagrodę im. Antoniego Okolskiego. Postać patrona – lojalnego wobec caratu XIX-wiecznego prawnika – budzi kontrowersje historyków.

Kleryków coraz więcej. 4646 alumnów rozpocznie 1 października naukę w diecezjalnych wyższych seminarjach duchownych. Jest to pierwszy tak zdecydowany wzrost liczby kleryków od 1987 r. Może to być efektem czerwcowej pielgrzymki Jana Pawła II.

Deficyt się zwiększa. Instytut Konjunktury i Cen Handlu Zagranicznego twierdzi, że w ciągu najbliższych lat powiększać się będzie ujemne saldo w obrotach z zagranicą. Wg Instytutu, sytuację mogłoby poprawić ograniczenie popytu krajowego, a nie dewaluacja złotego.

Bałtyk a Unia. Przedstawiciele 70 nadbałtyckich miast uczestniczyli w Gdańsku w Konferencji Generalnej Związku Miast Bałtyckich. Dyskutowali o perspektywach rozwoju regionu Morza Bałtyckiego w kontekście rozszerzania się Unii Europejskiej.

„Faszysta” posiedzi. Sąd Wojewódzki w Warszawie uchylił areszt wobec Krzysztofa R. „Faszysty” – głównego oskarżonego w procesie o zabójstwo Jarosławów. Faszysta nie wyjdzie jednak na wolność, gdyż odsiaduje nieprawomocny jeszcze wyrok 15 lat więzienia za inne zabójstwo.

Zepsute zęby. Według Instytutu Matki i Dziecka, ponad 90 proc. młodzieży ma próchnicę. Kłopoty z zębami mają nawet dzieci, które nie ukończyły jeszcze trzeciego roku życia.

Konkurencyjny NBP. Od poniedziałku można już składać swoje oszczędności w Narodowym Banku Polskim. Tak dobrego oprocentowania (21,5 proc. na lokatach

półrocznych i 22,5 proc. – na lokatach 9-miesięcznych) nie oferuje żaden inny bank. Pierwszego dnia otwierania lokat oddziały NBP przeżyły prawdziwe obłędne chętnych do ulokowania swoich oszczędności.

Speczespół. Premier powołał specjalny zespół, który ma zbadać, czy działalność poszczególnych ruchów religijnych nie zagraża bezpieczeństwu państwa lub porządkowi publicznemu. Jego szefem została wiceminister spraw wewnętrznych M. Winiarczyk-Kossakowska.

Siódemka nadal na wolności. Policja zatrzymała dotychczas jedynie sześciu z trzynastu wychowanków domu poprawczego, którzy w ubiegłym tygodniu zbiegli po terroryzowaniu kierownika internatu. Trzech ze schwytanych chłopców uczestniczyło bezpośrednio w groźni kierownikowi nożem. Wobec nich sąd zastosował areszt tymczasowy.

Zeznał Bagsik. W procesie Dziewulskiego kontra Słomka złożył zeznania był szef ART B, B. Bagsik. Zeznał, że nieprawdą jest jakoby korzystał z pomocy Dziewulskiego przy przekraczaniu granicy państwa polskiego. Sąd nakazał Słomce przeproszenie Dziewulskiego.

Straty do poprawki. Premier W. Cimoszewicz nie przyjął raportu komisji rządowej, która sporządziła dane o stratach wywołanych przez powódź. Jej zdaniem, sięgają one 19 mld zł. Premier twierdzi, że są zdecydowanie zawyżone.

Profesorowie wygrali z Wiatrem. Sąd Wojewódzki w Poznaniu przyznał rację dwóm naukowcom, którzy domagali się od ministra edukacji narodowej zaakceptowania ich kandydatur na stanowiska profesorów zwyczajnych. Sąd przyznał skarżącym odszkodowania za okres, w którym – mimo że powinni – nie otrzymywali wynagrodzeń adekwatnych do należnych im stanowisk.

Powodzianie bez mieszkań. Pełnomocnik rządu do usuwania skutków powodzi oświadczył, że rząd nie zdąży z wybudowaniem 1000 mieszkań dla powodziaków do końca września. Jednocześnie oświadczono, że nigdy takich obietnic nie składano. Teraz mówi się, że jeśli będzie pogoda, mieszkania będą gotowe w listopadzie. (kk)

Sabatini w Polsce

W przyszłą sobotę (27 września) do Polski przyjedzie Gabriela Sabatini – jedna z najsłynniejszych tenisistek świata i najpiękniejszych sportswomenek.

Sabatini będzie promować swoją najnowszą kompozycję zapachową dla pań o nazwie „Bolero”. Wcześniej wykreowała zapachy „Gabriela Sabatini”, „Magnetic by Gabriela Sabatini” i „Cascaya by Gabriela Sabatini”. MN

dydaci ROP zgłoszeni do składów komisji mieszkają w odległości 20-30 min jazdy samochodem, od siedzib komisji i zdaniem Nowakowskiego nie istnieją żadne przeszkody utrudniające ich udział w pracach obwodowych komisji. Twierdzi, iż ich obecność w składzie byłaby czynnikiem uwiarygodniającym prace komisji i przeciwdziałającym – zawsze potencjalnie możliwym – nieprawidłowościom.

(opr. b)

ROP protestuje

ze Zarząd Gminy, pomimo oficjalnego pokwitowania odbioru listy ROP przez Miłkołaja Ławrynowicza – sekretarza szkoły, podjął decyzję o obsadzeniu lokali obwodowych komisji wyborczych przez osoby zamieszkałe na terenie gminy. Dubicze Cerkiewne zamieszkałe są w większości przez ludność pochodzenia białoruskiego. Kan-

Komunikat

Zakład Obsługi Komunikacji Miejskiej w Białymstoku informuje, że:

● w związku z zamknięciem dla ruchu drogowego ul. Zwierzynieckiej i 11 Listopada w dniu 20 września br. w godz. 10.50-12.15, autobusy linii: 8, 10, 17, 26 z ul. Wiejskiej skierowane zostaną w obu kierunkach na trasę zastępczą ulicami: M. Żółwiecka-Legionowa i dalej bez zmian. Na trasie objazdu obowiązować będą ścieżki niejące przystanki;

● od dnia 19 września 1997 r. autobusy linii 9, 19 wracają na swoją stałą, rozdawną trasę, tj. będą dojeżdżać do pętli wrotowej przy Szosie Północno-Obwodowej.

[illegible]

Gazeta Współczesna **Tydzień**, 19 września 1997

Z doktor
Jadwigą
Górnicką
najwybitniejszą
polską lekarką
-naturalistką
rozmawiamy
o metodach
przywracania
i zachowania
zdrowia.

UZDRAWIAJĄCE GŁODÓWKI

– Jak zorientowaliśmy się pani doktor zaleca czasem głodówki?
– Tak, przy różnych dolegliwościach, np. osobom z żylakami, stanami zapalnymi żył, z ranami. Zgłosił się do mnie mężczyzna z nogą jak piec, przeznaczoną do amputacji. Spróbowałśmy głodówki i okładów. Nagle mój pacjent zniknął. Okazało się, że nawet nie pytając lekarza o zgodę pojechał na Jasną Górę. Uszczęśliwiona wybaczyłam mu samowolę.

Posty czy głodówki, wszystko jedno jak je zwać, są bardzo potrzebne organizmowi. Bardzo wielu z nas choruje na nadmiar wagi i toksyn. To są te nasze grzechy wynikające z szybkiego i nadmiernego jedzenia. W dodatku tusza obciąża serce, nerki i wątrobę, utrudnia krążenie, nadwęża kręgosłup i nogi.

– Wtedy ratunek w głodówce?

– Trzeba nad osiągnięciem właściwej wagi solidnie pracować. Najprostszą metodą będzie właśnie post czyli głodówka, co najmniej jeden dzień w tygodniu.

– Niczego nie powinniśmy wówczas jeść?
– Nie musimy aż tak się zadręczać. Niech to będzie dzień, gdy jemy wyłącznie owoce i warzywa oraz pijemy wodę mineralną. Oczywiście bez gazu. Kto woli może wodę zastąpić ziołami. Płyn są bardzo potrzebne. Tak jak i dobre intencje, by zrzucić wagę. Jednak pamiętajmy, przed każdą głodówką, nawet jednodniową, na-

leży oczyścić jelita, jeśli chcemy, by spełniła zadanie. To jest podwójnie ważne przy zaparciach.

– Pani doktor zaleca i inne sposoby zrzućcia wagi, np. pięciodniowy post tybetański. Zapytamy o niego kiedyś indziej. Obecnie, na koniec tej zapoznawczej rozmowy prosimy powiedzieć jak to się dzieje, że popijamy u pani...

ZIOŁA KAWOWE

– To żadna tajemnica. Ja po prostu uważam, iż picie ziół nie musi łączyć się z umartwianiem. Jeśli komuś pewne zioła nie odpowiadają, staram się zmieniać na inne. Doradzę też eksperymentowanie: próbuj – może bardziej będą ci smakowały z łyżeczką miodu? A może wolisz poprawione mlekiem? Ja moich ziół, które codziennie popijam, używam zamiast wody do przyrządzania kawy. Tak mi najbardziej smakują, a skutek daje taki sam, jak popijane bez domieszki mojej ulubionej używki. Można też doprawiać swoje zioła rozpuszczalną ka-

wą zbożową Inka. Wielu moich pacjentów w podeszłym wieku uważa, że Inka wyśmienicie reguluje system trawienny...

– Pani doktor, czy to prawda, że mieszanie niektórych produktów żywnościowych może przyprowadzić ostrą chorobę, a nawet spowodować śmierć?

– Całą dotychczasową sztukę kulinarną poddaje się rewizji, albowiem jest odpowiedzialna za przykre następstwa zalegania pokarmu w żołądku. Nowoczesna wiedza o łączeniu pokarmów kwestionuje większość potraw i posiłków mających trwale miejsce na naszych stołach.

– Łatwo powiedzieć – poddać rewizji system żywienia. Trudniej przełamać nawyki. Czy mogłaby pani doktor konkretnie wskazać, jakie najczęściej popełniamy błędy i wyjaśnić dlaczego jest to wręcz niebezpieczne dla organizmu?

UNIKAĆ MIESZANIA

– Do szczególnie ciężkich należą zestawy skrobi z białkiem, tłuszczami i owocami. Należy więc unikać ich. Niewskazane są też połączenia skrobi z białkiem.

– Bywają jednak i dobre połączenia?

– Dobre połączenie to warzywa, zwłaszcza zielone, liściaste z białkiem lub ze skrobią, a także z tłuszczem – olejami.

Dobrym zestawem są różne warzywa w jednej potrawie czy posiłku, ale nie należy mieszać więcej niż czterech składników, nawet spośród dopuszczalnych. Przy każdym posiłku jadać tylko jeden rodzaj skrobi. Warto zapamiętać, że tłuszcz opóźnia trawienie białka i skrobi, ułatwia natomiast trawienie i przyswajanie warzyw.

– A więc nie poleca pani doktor smakowitej jajecznicy na świeżym masle?

– Nie polecam łączenia białka i tłuszczu. Jeśli jednak komuś na tym przysmaku szczególnie zależy, właśnie jajka i omlety można smażyć na maśle. Białko ścina się bowiem już w temperaturze 60 st., zanim zacznie się palić masło. Nie należy smażyć na maśle innych produktów, bowiem spalone wytwarza toksyczną akroleinę.

PODSTAWOWE ZALECENIA

– Pani doktor przekonuje swych pacjentów, iż ze względu na dobre trawienie należy spożywać posiłek z jednego produktu spożywczego. Czy nie będzie to jednak niezwykle monotonna umartwianiem się?

– Kwestia przyzwyczajenia... Jeśli nie chcemy przestrzegać tej reguły, układajmy posiłki według zasad prawidłowych zestawów.

NAJWAŻNIEJSZE ZASADY:

– Łączyć nie więcej niż 4 produkty z jednej grupy;

– Posiłek powinien zawierać nie więcej niż jeden produkt białkowy;

– Tłuszcze (oleje) spowalniają trawienie. Najlepiej są one przyswajalne z jarzynami i owocami, natomiast źle ze skrobią i białkami;

– Mleko krowie i produkty z niego powinny być spożywane osobno. Tylko wtedy na pewno nie zaszkodzą;

– Lepšie jest mleko kozie;

– Białe ser najlepiej jeść sam, bez chleba, gdy czujemy głód;

– Do chleba przyrządzać świeże pasty serowo-jarzynowe;

– Kasze i ryż gotować na sypko, jeść z dodatkiem jaj, twarogu, fasoli, grochu lub z sosem grzybowym, pomidorowym, koperkowym;

– Do sałatek, surówek, cebuli dodawać olej słonecznikowy, sojowy lub oliwkowy. Do potraw gotowanych dodawać olej już po odstawieniu z ognia lub nawet na talerzu;

– Umiarkowanie używać cukru i słodczy stopniowo zastępując je miodem, słodkimi owocami świeżymi i suszonymi;

– Jogurt można spożywać z dojrzałymi półkwaśnymi owocami, warzywami liściastymi i kielkującymi nasionami, ziarnami;

– Mięso, wędliny, jaja, ryby, masło, drożdże, orzechy, skrobia, czekolada, kakao, tłuszcze, oleje, majonez, sery, produkty mleczne – są kwasotwórcze;

– Jarzyny i warzywa są zasadotwórcze, zawierają bowiem dużo pierwiastków alka-

Podział owoców ze względu na smak

OWOCE KWAŚNE to:

grejpfruty, cytryny, pomarańcze, ananasy, porzeczki, truskawki, czarne jagody, granaty.

OWOCE PÓŁKWAŚNE to:

jablka, gruszki, morele, brzoskwinie, mandarynki, wiśnie kwaśne, mango.

OWOCE SŁODKIE to:

banany, daktyle, figi, winogrona, śliwki, słodkie gruszki, owoce suszone.

licznych. Zasadotwórcze są także: kawa, piwo, cola, wino, mleko, soki owocowe;

– Spożywajmy pokarmy w stanie naturalnym. Nie smażyć tego, co można ugotować, nie gotować tego, co da się zjeść na surowo;

– Do wszystkich produktów trudno strawnych można dodawać zmieszany kminek z majerankiem, co ułatwia trawienie;

– Stosujmy, ale z umiarem, przyprawę trawienne: pieprz naturalny i ziołowy, mielony kminek z majerankiem plus kilka ziaren jalgowca, cynamonu, imbiru (mało), porzeczki, cebulę, natkę pietruszki, kolendrę, cząber i inne.

OWOCE WEDŁUG PESTEK

– Miesząc owoce, dobieramy je według rodzaju pestek (brzoskwinie, mirabelki, oliwki, czereśnie, wiśnie); owoce cytrusowe, owoce mające blaszki gniazd pestkowych (jabłka, gruszki), melony, owoce suszone;

– Banany można jadać z owocami półkwaśnymi;

– Pomidory powinny być spożywane na surowo;

– Świeżego ogórka nie należy łączyć z pomidorem;

– Melony każdego gatunku spożywamy bez żadnych dodatków;

– Nie objadamy się orzechami arachidowymi, są trudno strawne;

Z TERMOMETREM I WAGĄ

– Mówi się, iż nie jest zbyt wskazane jedzenie nadmiernie gorących potraw. Czym to grozi?

– Napoje i potrawy o temperaturze wyższej niż 45 stopni mogą spowodować anemię, bóle kręgosłupa, stawów, mięśni i mięśni nóg. Spożywanie gorących potraw niszczy śluzówkę i enzymy trawienne w ludzkim organizmie. Regenerację błony śluzowej przewodu pokarmowego ułatwia spożywanie surowych warzyw i owoców.

– Ważna jest również waga posiłku i pora spożywania?

– Waga posiłku nie powinna przekraczać 600 g; nie należy objadać się, zwłaszcza przed rozpoczęciem cięższej pracy.

– Pani doktor ma też kilka szczególnych zaleceń dotyczących...

PORY SPOŻYWANIA POSIŁKÓW

– Tak. Oto one:

– Główny posiłek powinien być spożywany w południe, gdy promienie słoneczne działają najsilniej. Promieniowanie słoneczne ma wpływ na trawienie, dlatego też do ostatniego posiłku należy siadać przed zachodem słońca.

– Nie zapominajmy, że żołądek śpi razem z człowiekiem. Jeśli musimy posilić się po zachodzie słońca uczynimy to co najmniej na trzy godziny przed snem;

NIE POPIJAJ!

– Nie popijaj w czasie jedzenia, przegniecie można zaspokoić pół godziny przed posiłkiem lub po jedzeniu;

– Picie wody rano i wieczorem służy płukaniu przewodu pokarmowego;

– Soki owocowe należy trzymać chwilę w ustach, by mogły wymieszać się ze śliną;

– Raz dziennie zjadać posiłek z samymi jarzynami – nawet jednej – gotowanych z dodatkiem ziemniaków;

– Podjadanie między posiłkami jest szkodliwe;

– Dobrze jest po posiłku odpocząć pół godziny, w każdym razie odprężyć się;

– Przy trudnościach trawiennych dobrze jest przed posiłkiem dziesięć minut odpocząć;

– Nie należy jeść, gdy odczuwa się zmęczenie, po wyczerpującej pracy, w zmęczeniu.

BERNADETTA I WALDEMAR UCHMANOW

REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA

PSL idzie na wybory

BEZ STRZECH, FURMANEK I ZABOBONÓW

Rozmowa z Andrzejem Śmietanką, wiceministrem skarbu państwa

– Renomowana agencja ratingowa Moody's Investors Service ostrzeża, iż jeśli AWS, ROP i PSL nie odejdą od swej wyborczej retoryki, to ich ewentualne rządy w koalicji mogą zagrozić dobrobytowi polskich reform. Jak Pan – kandydat na postać Polskiego Stronnictwa Ludowego z Suwalszczyzny – czuje się, słysząc takie opinie?

– Zawsze trzymam się faktów. Weźmy, dla przykładu, działania resortu, w którym obecnie pracuję. Jak wiadomo, wydziałem od stycznia 1997 – w ramach reformy centrum administracyjnego kraju – Ministerstwem Skarbu Państwa steruje wicepremier, prof. Mirosław Pietrewicz, a w kręgu kierownictwa znalazło się jeszcze dwóch innych PSL-owców: Józef Kowalczyk i ja.

– I cóż się okazało?

– A to, że zgodnie z założeniami budżetu, wpływy z prywatyzacji miały wynieść w tym roku 4,55 mld PLN – tymczasem do końca sierpnia Ministerstwo Skarbu „zarobiło” już 4,52 mld PLN. Proszę pamiętać, że ten założony limit wpływów był dwukrotnie wyższy, niż w 1996 roku, przy obniżonych o 11 proc. nakładach na pokrycie kosztów. To chyba coś mówi o jakości i tempie procesu prywatyzacji pod nadzorem PSL. Ministerstwo Skarbu zeszło z pierwszych stron gazet. Nie ma afer i skandali. Są natomiast spektakularne sukcesy: KGHM, Bank Handlowy, Narodowe Fundusze Inwestycyjne...

– Zamieszanie wokół Ruchu trudno chyba nazwać sukcesem? Odwleka się prywatyzacja Telekomunikacji Polskiej S.A.; w długiej kolejce czekają inne firmy: Domy Towarowe Centrum, LOT, banki.

– Polska nie musi i nie powinna bić rekordów pośpiesznej prywatyzacji. Zaden kraj na świecie łatwo nie pozbywa się swych „rodowych sreber”. Również i nasze państwo ma takie przedsięwzięcia, których przekształceniem własnościowym zainteresowane jest całe społeczeństwo. Wymaga to starannych, czasochłonnych wytycznych, prognoz i analiz, opracowywanych w zmieniającej się sytuacji gospodarczej. Nie dziwny się więc, że Minister Skarbu czasami – jak w przypadku Ruchu – waha się ze złożeniem podpisu. Stawka jest bardzo wysoka.

– Odpowiedzialność – również...

– Jeśli idzie o PSL, powtarzamy to często i wyraźnie: naszym celem jest narodowa polityka prywatyzacyjna. Oczywiście, przed nikim nie zatraskujemy drzwi; wręcz przeciwnie – sami zachęcamy zagranicznych inwestorów do zaangażowania się w przemiany polskiej gospodarki. Nawiasem mówiąc, jako jeden z inicjatorów powołania Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej prowadzę właśnie rozmowy i konsultacje na temat inwestycji w naszym regionie. Cieszy nas postępująca konsolidacja dużych i dobrych rodzimych

firm, które coraz częściej występują wspólnie i wygrywają przetargi z międzynarodowymi concernami. Żelazna zasada musi być tutaj: identyczne warunki konkurencji dla swoich i dla obcych. Do niedawna nie było to wcale takie oczywiste.

– Wyobraża Pan sobie po wyborach kontynuację tej narodowej polityki prywatyzacyjnej w dotychczasowym układzie koalicyjnym? A może w nowym?

– Wyobrazić sobie mogą różne rzeczy. Koledzy z PSL wiedzą jednak, że od dawna jestem zwolennikiem „złotego środka”. Moim zdaniem, dobrze by się stało, gdyby szansę rządzenia w Polsce otrzymała koalicja „partii środka”, czyli dzisiaj PSL, Unii Pracy i Unii Wolności. W wyborczą niedzielę, 21 września, stanęmy przed prostą alternatywą: albo PSL i inne ugrupowania „środka” umocnią swoją pozycję, tagodząc skutki ostrej polaryzacji politycznej, albo Polska znów stanie się areną zmagania postkomuny i postsolidarności. W takim kontekście lepszy bądź gorszy wynik wyborczy PSL będzie miał poważne konsekwencje. I dlatego, nie tylko z sympatii, ale i ze zrozumienia polskich realiów warto życzyć PSL sukcesu.

– Tylko – któremu PSL? Nie bez powodu przecież gazety piszą o „stronnictwie dwóch wsi”. I tej zabobnej i gotowej na zmiany. I tej ubogiej, zagubionej w wolnorynkowej rzeczywistości. Na takiej podstawie rozgorzał spór między Romanem Jagielińskim a Waldemarem Pawlakiem. Gdzie Pan się lokuje w tym sporze?

– W Suwałkach... Żeby zrozumieć, o co tu chodzi, trzeba mieć świadomość, iż w Polsce wciąż prawie 20 proc. wszystkich zatrudnionych pracuje w rolnictwie, podczas, gdy np. w Niemczech 3, 3 proc., a w Danii 5,3 proc. Poza rolnictwem powinny znaleźć od zaraz pracę przynajmniej dwa miliony osób, a tymczasem już teraz na wsi jest przeszło milion bezrobotnych. O czym to świadczy? Sytuacja polskiego rolnictwa i polskiej wsi nie jest problemem jednego tylko środowiska i jednej tylko partii – PSL. To problem ogólnonarodowy, najtrudniejszy do pokonania na drodze do Unii Europejskiej. Szukając rozwiązań, nie możemy patrzeć tylko na tych najlepszych i najbogatszych rolników, których też wielu mamy w PSL. Musimy pamiętać i o tych wszystkich biednych i niezaradnych, starych i schorowanych, którzy częstokroć nie są już w stanie nadążyć za nowinkami technicznymi. Jeśli PSL o nich zapomni, to do kogo pójdą? Do Tymfińskiego? Leppera? Bryczkowskiego? Prawda jest banalna. Jeśli chcemy mieć normalną wieś, taką jak w Danii czy Niemczech, bez strzech, furmanek i zabobonów, to możemy to osiągnąć jedynie z PSL i poprzez PSL.

– Innymi słowy: jak europejskie będzie PSL, tak europejska będzie wieś polska?

– W każdym razie, bez PSL zmieni się polskiej wsi dziś się nie da. Mam nadzieję, że nasi partnerzy polityczni dostrzegają to. Oczywiście, inaczej wygląda sytuacja w Leszczyńskim, inaczej – w Rzeszowskim, a jeszcze inaczej – w Suwalskim. Chcąc reprezentować interesy, i 1,8 mln gospodarstw rodzinnych o przeciętnej powierzchni do 6 ha, i 160 tys. farmerskich gospodarstw o powierzchni powyżej 10 ha; broniąc, z jednej strony – prawie połowy polskich gospodarstw, w ogóle nie dostarczających żywności na rynek, z drugiej zaś – tych 2 proc., które sprzedają więcej niż 80 proc. produkcji, PSL musi być wewnętrznie zróżnicowane, a zarazem skonolidowane.

– Nie ma w tym sprzeczności?

– Nie ma. Całe nasze stronnictwo stoi dzisiaj przed trudnym wyborem. Rozstrzygnięcie tego dylematu w dużej mierze zależy od poparcia, jakie zdołamy zgromadzić 21 września. W polityce nie ma słów nigdy” i zawsze”. Nie mówmy więc, że szanse, jakie posiadaliśmy w dotychczasowej koalicji, nigdy się już nie powtórzą, albo – że korzystna koniunktura i zapotrzebowanie” na PSL będzie zawsze nam towarzyszyć. Po prostu – zróbmy najlepiej to, co możemy zrobić, nigdy nie zapominając o obowiązku pokory tych, którzy zostali wybrani posłami i którzy sami dla siebie wybrali taką rolę: służyć innym...

– Dziękuję Panu za rozmowę.

Rozmawiał: Zdzisław Zaryczny

Andrzej Śmietanka, lat 42. Absolwent olsztyńskiej Akademii Rolniczo-Technicznej. Podsekretarz stanu w Ministerstwie Skarbu Państwa. Kandydat PSL na postać z woj. suwalskiego
Tekst promocyjny nr 1005708

Historie miłosne człowieka poczciwego Jerzego Stuhra

Próba miłości

„Historie miłosne” są nie lada gratką dla wielbicieli talentu Jerzego Stuhra. Aktor wcielił się w wystawionego na próbę miłości: księdza, oficera wojska polskiego, doktora literatury polskiej oraz przestępcę. Jego świetna gra jest również zasługą reżysera tego obrazu, niejakiego... Jerzego Stuhra. Zabawne gagi nie przesłaniają niebanalnego przesłania filmu, który miejmy nadzieję wieści nadzieję lepszych czasów dla polskiego kina.

„Historie miłosne” są drugim filmem w karierze reżyserskiej Jerzego Stuhra. Po całkiem udanym „Spisie cudzołóżnic” powstał obraz jeszcze lepszy, w którym reżyserowi udało się zrobić coś, czego od wielu lat nie znalazłem w rodzimym kine-

matografii. Sztuka polegała tu na świetnym połączeniu elementów komedii z materią nadzwyczaj poważną. Całość współgra bardzo dobrze, a widz wychodzi z kina zadowolony z gagów oraz (miejmy nadzieję) mądrzejszy.

Film opowiada równoległe cztery historijki, w których w głównego bohatera wciela się sam aktor-reżyser Stuhra. Łączy je również problem, jaki nagłe staje przed Stuhrem-wykładowcą uniwersyteckim, Stuhrem-księdzem, Stuhrem-pułkownikiem oraz Stuhrem-przestępcą: przyjąć miłość, ze wszystkimi te-

go konsekwencjami, czy też odrzucić ją wybierając „spokojną” samotność. „Historie miłosne” okrzyknięto moralitetem i zaiste, prawdy podane są na przysłówowym półmisku, a wskazówki na życie czytelne. Ci, którzy potrafią przekreślić swoje dotychczasowe życie, by pójść za głosem serca – przeszli przez próbę, jakiej poddało ich życie, celując. Inni, niestety, ponieśli klęskę. Stuhra zadekował ten film swojemu mistrzowi – Krzysztofowi Kieślowskiemu – i duch tego artysty gdzieś tam unosi się nad bohaterami „Historii”.

Dzieło pana Jerzego ma jednak coś, czego w ostatnich filmach Kieślowskiego zabrakło – lekkość przekazu, zdolność mówienia w sposób niebanalny i zarazem prosty o rzeczach najważniejszych. A wszystko to okraszone sporą dawką humoru. „Historie miłosne” możemy zestawiać w jednym szeregu z takimi gigantami światowego kina, jak np. „Dym”. Miejmy nadzieję, iż jest to jedna z jaskółek zwiastujących wiosnę w polskim kinie. Obraz Stuhra został zauważony w Wenecji, skąd odjechał z Nagrodą Międzynarodowego Stowarzyszenia Krytyki Filmowej FIPRESCI. „Historie miłosne”, reż. Jerzy Stuhra, w rolach głównych: Jerzy Stuhra i Katarzyna Figura, kino „Pokój”. (MS)

MULTIPILOTKI

Izabella Scorupco...

...dziewczyna Bonda z filmu „GoldenEye”, którą Jerzy Hoffman wybrał do roli Heleny w ekranizacji „Ogniem i mieczem”, urodziła córkę. Julia przyszła na świat we wtorek o godz. 8.58 w sztokholmskiej klinice. Szczęśliwym ojcem ważącego 3,5 kg i mierzącego 47 cm bobasa jest Mariusz Czerkawski, zawodnik drużyny hokejowej New York Islanders. Nasz najlepszy hokeista dzielnie asystował przy porodzie, jednak niedługo będzie cieszył się potomstwem, gdyż lada dzień ruszą rozgrywki NHL oraz zdjęcia do „Ogniem i mieczem”.

Jack Lemmon...

...przeżył ostatnio prawdziwe chwile grozy podczas spożywania kolacji. Stek utkwiał w przeliku aktora na tyle nieszczęśliwie, iż Lemmon zsiniał i zaczął się dusić. Życie zawdzięcza zimnej krwi żony, która natychmiast zawiozła go na pogotowie. By wydobyc pechowy kawałek steku, potrzeb-

na była interwencja specjalisty, gdyż lekarz dyżurny nie mógł sobie z nim poradzić.

Clint Eastwood...

...nie okazał zadowolenia z faktu, iż grający w jego filmie John Cusack poinformował go, iż zamierza zostać jego zięciem. Aktor poznał Alison Eastwood na planie filmu „Pół nocy w ogrodzie złego i dobrego” i z miejsca się zakochał. Planom małżeńskim zdecydowanie sprzeciwił się tato-reżyser, jednak nie do niego należy w tej kwestii ostatnie słowo.

John Forsythe...

...znany głównie zwolennikom tasiemca „Dynastia”, w 3 lata po śmierci swojej żony odnalazł nową miłość. Wybranką 79-letniego mężczyzny jest 62-letnia Tippi Hedren, znana z „Ptaków” Hitchcocka, prywatnie mama Melanie Griffith. Po latach przyjaźni aktorzy uznali, iż są dla siebie stworzeni. Co z tego wyniknie, zobaczmy. (MS)

Efekciarskie mity popkultury – zemsta zdetronizowanego Boga

Człowiek, który chciał być

Z socjologicznych sondaży wynika, że współczesny Amerykanin z rozpaczą poszukuje sensu życia. Jak doniosły swego czasu media, ponad połowa mieszkańców USA wierzy, że rząd ukrywa przed nimi prawdę o istnieniu UFO. Jak widać, wyobraźnia masowa u progu nowego stulecia szuka świętości, o którą można by jako tako zaczepić ludzką egzystencję. Z pomocą przychodzi jej niezawodny w takich sytuacjach filmowy szolbiznes.

Z takich tęsknot i lęków wyrasta scenariusz serialu „Człowiek, którego nie ma”, pokazwanego od dwóch tygodni w Polsce. Pewnego dnia niejaki Vail traci wszystko: naręczona widzi go po raz pierwszy w życiu, w jego domu mieszka ktoś zupełnie inny, a karta kredytowa okazuje się – hokus pokus – nieważna. Atmosfera kompletnej paranoi sięga szczytu, gdy Vaila nie poznaje nawet własna matka. Treść drugiego odcinka jest nie mniej smaczna: uciekający przed tajemniczą organizacją Vail zostaje wzięty za kogoś innego i uwięziony w klasztorze, będącym przykrywką dla tajemniczych praktyk rządowej(?) organizacji. Jego prześladowcy chcą, aby zlał kobietę, wobec której uruchomili wcześniej podobną procedurę „czyszczenia pamięci”. Torturowana psychicznie i fizycznie 30-letnia żona i matka przekonywająco nie potrafi zapomnieć o straconych bliskich, ale w finale także okazuje się zdradczynią – marionetką w rękach bezimiennych mocodawców.

Panująca dziś w Ameryce atmosfera przypomina lata pięćdziesiąte, gdy za każdym

rogiem czyhał na porządnego obywatela komunista ze swoją zatrutą ideologią. Popularny i adekwatny do nastrojów był w owym czasie serial, w którym Ziemię stopniowo zaludniali kosmici, zielone ludziki przybierające bez trudu ludzką postać. Obcy byli wszędzie, opanowywali rodziny, sklepy, urzędy i policję.

Współcześnie sytuacja zmieniła się na bardziej jeszcze schizofreniczną – Amerykanie nie ufają samemu sobie i święcie wierzą w ukrywaną przed nimi, niezwykłą i nową rzeczywistość. W świadomości przeciętnego mieszkańca Ameryki – kraju będącego prorokiem i liderem przemian zachodzących w kulturze masowej – uprzedmiotowienie i unieważnienie życia ludzkiego osiągnęło więc swój szczyt, a tytuł omawianego serialu jest w tym kontekście bardziej niż znamienity.

Jedynym wyjściem z sytuacji okazuje się walka z tajemniczym przeciwnikiem ludzkiej wolności i prawa do prawdy – dla tej walki warto żyć, tak, jak warto dożyć oficjalnych odwiedzin na Ziemi starszych braci z kosmosu (patrz: „Z Archiwum X”). Cóż za ironia – dwudziestowieczny człowiek, który zdołał zdetronizować nawet samego Boga, z impetem cofa się dziś do poziomu mentalności plemienną, ucieka w myślenie magiczne, kształtowane przez efekciarskie mity popkultury. Stary Bóg nie mógł wymyślić sobie lepszej zemsty... (tola)

„Człowiek, którego nie ma”, serial USA, reż.: Tobe Hooper, w roli gł.: Bruce Greenwood. Piątek, godz. 22, Polsat.

REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA

Unia Wolności
dla województwa łomżyńskiego

- Większy udział samorządów w podziale podatków, w tym pełne pokrycie kosztów oświaty.
- Bezwarunkowe zamknięcie drogi E 61 dla ciężkiego transportu ciężarowego a następnie jej gruntowna modernizacja;
- ponowne rozpatrzenie przebiegu drogi szybkiego ruchu Via Baltica z uwzględnieniem gospodarczych interesów ziemi łomżyńskiej,
- budowa obwodnicy w Łomży i eliminacja ruchu tranzytowego z miasta.
- Zdecydowana poprawa plac i zmiany organizacyjne w służbie zdrowia;
- dokończenie budowy szpitala w Łomży.
- Większa ilość studiującej młodzieży, zwłaszcza młodzieży z terenów wiejskich;
- wyrównanie szans edukacyjnych poprzez rozbudowany system stypendialny,
- otwarcie w Łomży oddziału Szkoły Głównej Handlowej, a w dalszej perspektywie Politechniki Warszawskiej.
- Dalszy rozwój łomżyńskiego mleczarstwa;
- uruchomienie szerokiej produkcji zdrowej żywności i organizacja jej dystrybucji,
- rozwój bazy dla turystyki „ekologicznej”,
- znaczący postęp w budowie na wsi: wodociągów, kanalizacji i sieci gazowej.

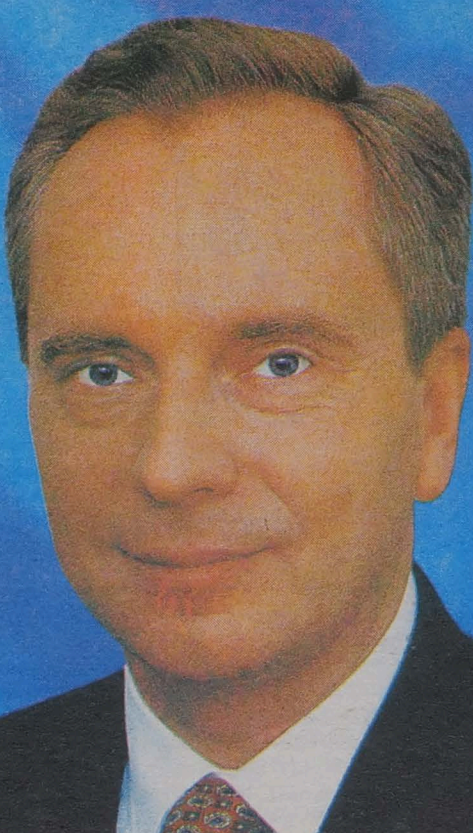
**Mądry wybór
lepsze życie**

lista nr 4

Unia Wolności

Marek Komorowski
kandydat do Sejmu

Fonograficzna dokumentacja Festiwalu w Opolu

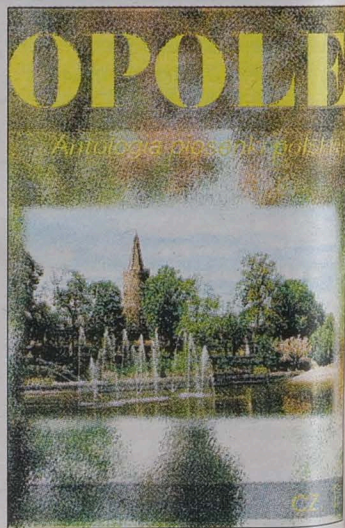
Festiwal czterech płyt

Odbywający się ponad 30 lat Festiwal Polskiej Piosenki w Opolu doczekał się dokumentacji fonograficznej w postaci serii płyt pt. „Opole. Antologia piosenki polskiej”. Zawierają one piosenki 58 wykonawców, którzy wystąpili w Opolu w latach 1963-1992.

Na czterech płytach znalazł się przede wszystkim wybór utworów nagrodzonych podczas kolejnych edycji Festiwalu. Wstępną selekcją materiału zajęli się Ryszard Wołański, autor m.in. „Leksykonu Polskiej Muzyki Rozrywkowej” i monografii „Krzysztof Klenczon”. Ostateczny wybór uwzględnił także sugestie wykonawców oraz jakość techniczną nagrań.

I tak pierwsza z płyt zawiera nagrania z lat 1963-69 (m.in. Bogdana Łazuki, Katarzyny Sobczyk, Ireny Santor, Urszuli Sipińskiej, Krzysztofa Klenczona i Czerwonych Gitar, Alibabek), kolejna – z lat 1970-74 (tu można usłyszeć m.in. Wiesławę Gołasa, Magdę Umer, Bogusławę Meca, Jerzego Polomskiego i Danutę Rinn), trzecia – z okresu 1975-1983 (tu: Ewa Bem, Jerzy Stuhra, Janusz Kofta, Janusz Laskowski, Jan Pietrzak czy Hanna Banaszak), a ostatnia płyta obejmuje lata 1984-1992 i znalazły się tu przeboje m.in. Boltera, Edyty Geppert, Andrzeja Zauchy, Majki Jeżowskiej, Ryszarda Rynkowskiego i Zbigniewa Wodeckiego.

Wydawca tej serii – Agencja Artystyczna MTJ zamierza w najbliższym czasie uzupełnić ją o suplement w postaci piątej płyty. I z pewnością jest to niezbędne, choćby ze względu na to, że na dostępnych płytach znajdują się wyłącznie nagrania sprzed 1993r. Przy czym – nie wszystkie najważniejsze w historii polskiej piosenki. Brak tu choćby utworu „Boskie Buenos” Maanam (jednego z najważniejszych swego czasu polskich zespołów), który wywołał burzę na festiwalu w Opolu w 1980 r. Znalazło się natomiast miejsce dla przykładu muzycznego kiczu, jakim była piosenka „Daj mi tę noc” grupy Bolter.

O ile więc można mieć wątpliwości, czy seria „Opole” – w swoim obecnym kształcie – jest pełną rejestracją historii festiwalu, to z pewnością nie zasługuje ona na podtytuł „Antologia piosenki polskiej”. Piosenka polska nie zaczyna się bowiem i nie kończy w Opolu, a gdyby ktoś chciał poznać jej historię na podstawie „Antologii”, to „dowiedziałby się”, że np. Czesław Niemen, Niebiesko-Czarni, SBB czy Ogiński nie istnieli, bluesa w Polsce nikt nie grał, a jedyne zespoły rockowe (?) do 1993 to Kombi i Lombard.

Zarzut ten nie zmienia jednak faktu, że na czterech taśmach znalazło się sporo evergreenów, do których wiele osób będzie wrócić – choćby ze względów sentymentalnych. I chyba dla nich przeznaczone jest to, co jest najważniejsze: wszystkim (o ile posiadają komputer) będzie też planowany opis do „Antologii” na płycie CD-ROM, zawierającej prelegatywy wykonawców, fragmenty filmowe festiwalu i szereg innych dodatkowych informacji.

Przyjęty w tym tygodniu 15-letni program modernizacji sił zbrojnych obejmuje również lotnictwo

SAMOLOT DLA POLSKIEJ ARMII

Od kilku lat Polska poszukuje nowoczesnych, wielozadaniowych myśliwców, które stałyby się podstawą obrony powietrznej kraju. Ewentualny kontrakt na zakup takich maszyn wart będzie kilka miliardów dolarów, ale za nim te pieniądze zostaną wydane, warto zastanowić się jakie zadania ów samolot powinien wykonywać i jakie warunki „nasz” odrzutowiec ma spełniać.

Geopolityka zmienia priorytety

Jeszcze dziesięć lat temu polskie lotnictwo uchodziło za najsilniejsze w Układzie Warszawskim, zaraz po siłach powietrznych Związku Radzieckiego. Już wtedy wiadomo było jednak, że część używanych samolotów nie odpowiada standardom współczesnego pola walki. Stopniowo miały być zastępowane nowszymi maszynami z arsenału ZSRR, ale upadek komunizmu w Europie Środkowej i Wschodniej, a co za tym idzie – rozpad Układu Warszawskiego, plany te przekreślił. I chyba dobrze, bo choć do wymiany sprzętu nie doszło a większość pilotów lata nadal na „wiekowych samolotach”, to jednak zmieniły się potrzeby. Zmiana sytuacji politycznej Polski, zmusiła bowiem polityków i wojskowych do opracowania nowej doktryny wojennej kraju, tzn. wskazania nowych potencjalnych zagrożeń, możliwości obrony i sposobu w jaki można to osiągnąć. Raptem okazało się, że zamiast bombardować Niemcy czy Danię, mamy z tymi krajami współpracować, a w nieodległej przyszłości wspólnie się bronić w ramach NATO. Z drugiej strony zagrożenie konfliktem światowym stało się mniej realne, niż niebezpieczeństwo wybuchu wojen lokalnych czy destabilizacji sytuacji polityczno-gospodarczej w krajach sąsiednich.

Skala potrzeb

Podstawowym samolotem polskiego lotnictwa myśliwskiego jest od kilkunastu lat nadźwiękowy MiG-21. Skonstruowany został przez Rosjan w latach sześćdziesiątych i należy do II generacji odrzutowców (obecnie trzon sił powietrznych najsilniejszych państw NATO stanowią myśliwce III generacji). MiG-21 przeznaczony jest do zwalczania przeciwnika za pomocą rakiet kierowanych, a jego cechą charakterystyczną są duże prędkości (2-krotnie przekraczające prędkość dźwięku) jakie może osiągać. Samolot ów nie jest specjalnie zwrotny, ma jeden silnik, niewielkie trójkątne skrzydła i niezbyt bogatą elektronikę. Do startu wymaga za to długiego betonowego pasa.

W Polsce lata jeszcze przeszło 140 MiG-ów 21 w różnych wersjach. To właśnie ten samolot ma być w pierwszej kolejności wycofany z linii i zastąpiony nowoczesnym myśliwcem. Powstaje jedynie pytanie kiedy i jakim?

Oferta za ofertą

O polskie zamówienie walczą najpotężniejsze koncerny lotnicze świata. Każdy z nich chciałby sprzedać Polakom swój produkt, bo jeden nowy, naddźwiękowy myśliwiec kosztuje co najmniej 24 miliony dolarów, a bez większego ryzyka można przyjąć, że razem z częściami zamiennymi i różnymi wariantami uzbrojenia około 30 mln. Przy zakupie 100 egzemplarzy w grę wchodzi więc kwoty rzędu 3 miliardów dolarów (!) Nawet jeśli przyjąć, że takie zamówienie będzie rozłożone na 5 lat, to i tak roczna wartość dostaw będzie przekraczała pół miliarda dolarów (!)

Oczywiście trudno sobie wyobrazić, aby Polska płaciła dostawcy wyłącznie „ży-

wą” gotówką. Nie jest tajemnicą, że rząd zainteresowany jest „offsetem”, czyli spłacaniem samolotów dostawami polskich produktów na rynek potencjalnego kontrahenta. W interesie państwa leży też skłonienie ewentualnych dostawców do produkowania jakiejś części samolotu w Polsce,

Wielozadaniowy Hornet jest na wyposażeniu kilku krajów Europy. N/ż w barwach lotnictwa szwajcarskiego.

w naszych zakładach lotniczych. W trakcie ostatnich pokazów lotniczych w Mielcu, była nawet mowa o montażu myśliwców z gotowych podzespołów, oraz wykonywaniu w Polsce elementów usterzenia czy fragmentów podwozia. Niewykluczone, że właśnie zakres możliwej współpracy z polskim przemysłem lotniczym przesądzi o wyborze kontrahenta, obok walorów jego samolotu oczywiście.

Wybór jest w każdym razie duży. Propozycji jest co najmniej pięć. Dwie pochodzą od koncernów amerykańskich – Lockheed Martin oferuje jednosilnikowy samolot F-16 „Fighting Falcon” (walczył m.in. nad Irakiem), a Boeing forsuje z kolei dwusilnikowy myśliwiec F-18 „Hornet” (używany w działaniach nad Bośnią). Ich najpoważniejszym konkurentem wydaje się być produkt konsorcjum szwedzko-brytyjskiego (SAAB & British Aerospace) o nazwie JAS-39 „Gripen” (jednosilnikowy). W grę wchodzi poza tym Mirage 2000 produkowany przez francuski koncern Aerospatiale i rosyjski MiG-29, którego kilkanaście egzemplarzy już lata z białą-czerwoną szachownicą (spadek po Układzie Warszawskim i wymiana z Czechami).

Wybrać z głową

Samoloty kupione przez Polskę służyć mają w zasadzie 2 celom. Pierwszym jest wykrycie i przepędzenie powietrznego przeciwnika, drugim – wsparcie własnych wojsk lądowych. Muszą mieć moż-

F-16 Fighting Falcon to przebój amerykańskiego przemysłu lotniczego. Czy będzie latał z białą-czerwoną szachownicą?

coraz nowocześniejszych systemów kierowania ogniem, kolejnych modeli radarów, komputerów, unowocześnień w silnikach itd. W ten sposób kolejne wersje tych myśliwców zastępują starsze. Jednak – co wydaje się wartym podkreślenia – tylko szwedzki SAAB JAS-39 „Gripen” jest jedynym na świecie, już będącym w użytkowaniu, myśliwcem IV generacji. Jego seryjną produkcję uruchomiono w połowie lat dziewięćdziesiątych.

Szwedzki samolot ma też kilka innych zalet – od początku był projektowany z myślą o korzystaniu z odcinków zwykłych szos – jako zastępczych pasów startowych, na wypadek zniszczenia baz stałych. Ta cecha umożliwia rozproszenie samolotów na ziemi, a to zaś ogranicza możliwości zniszczenia „Gripenów” w trakcie odstawiania gotowości bojowej.

W czasach pokoju ma też dodatkową zaletę – jest bardzo tani w eksploatacji. Zdaniem Johna Westona, dyrektora British Aerospace, nawet o 40 procent w stosunku do samolotów konkurencyjnych.

Szwedzki produkt ma jednak dwie wady – nigdy nie był sprawdzony w warunkach rzeczywistych działań wojennych, no i... nie jest amerykański. A rząd Stanów Zjednoczonych dość silnie wspiera swoje koncerny w walce o kontrakty w Europie Środkowej.

RAFAŁ MALINOWSKI

REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA

**25 września w czwartek
w "Gazecie Współczesnej"**

**INFORMATOR TARGOWY
z okazji
V MIĘDZYNARODOWYCH TARGÓW**

TECH-EXPO '97

1005514

ogłoszenia i reklamy przyjmujemy do dnia 19.09.97

Biura Ogłoszeń:

Białystok, tel./fax (085) 42 51 16
Łomża, tel./fax (086) 16 56 97
Suwałki, tel./fax (087) 66 57 26
Giżycko, tel./fax (087) 28 52 80
Ełk, tel.fax (087) 10 85 05

**Szczegółowych informacji udzielają przedstawiciele handlowi
tel./fax (085) 44-17-47, 42-05-21**

Historia polskich wyborów

Cd. ze str. 1.

Stokłosa jako pierwszy rozdawał „kielbasę wyborczą”, którą serwował wraz z piwem podczas swoich festynów wyborczych.

Wybory zakończyły się wielkim zwycięstwem „Solidarności”, która nie tylko zdobyła przydzielone jej mandaty w Sejmie i praktycznie cały Senat, ale również miała wpływ na wybór sporej liczby pozostałych posłów. Opozycja utworzyła Obywatelski Klub Parlamentarny.

O jeden głos za daleko

W czasie obrad Okrągłego Stołu zdecydowano o przywróceniu urzędu prezydenta. Formalnie zapisano to w ustawie z dnia 7 kwietnia 1989 roku o zmianie konstytucji. Prezydent miał być wybierany przez Zgromadzenie Narodowe (połączone izby Sejmu i Senatu).

19 lipca 1989 roku przystąpiono do głosowania. Jedynym kandydatem był Wojciech Jaruzelski.

Głosowało 544 posłów i senatorów, oddano 537 ważnych głosów. Za kandydaturą Wojciecha Jaruzelskiego opowiedziało się 270 elektorów, przeciwko 233, wstrzymało się 34. Większość bezwzględna, konieczna do wyboru prezydenta, wyniosła 269.

Wojciech Jaruzelski jednym głosem został pierwszym Prezydentem III Rzeczypospolitej. Wiadomo, że niektórzy z parlamentarzystów „Solidarności” głosowali na generała w wyniku wcześniej podjętych ustaleń. Opozycja nie była jeszcze gotowa do przejścia władzy w państwo. PZPR ciągle zachowywała wszystkie kluczowe stanowiska. Obawiano się także reakcji Związku Radzieckiego.

Kadencja Jaruzelskiego została skrócona. Powtórne wybory odbyły się już w listopadzie 1990 roku.

Nieoczekiwana zmiana sojuszy

Sejmowy podział mandatów kompletnie nie oddawał rzeczywistych preferencji ówczesnego społeczeństwa. Teoretycznie gwarantował on utrzymanie przy władzy komunistycznej ekipy rządzącej, w skład której wchodziły PZPR, ZSL i SD. Niedługo potem jednak świetny manewr polityczny Lecha Wałęsy, który poza plecami monopartii dogadał się z partiami satelickimi sprawił, że ZSL i SD przeszły na stronę opozycji. PZPR straciła absolutną większość w Sejmie, a Czesław Kiszczak zrezygnował z misji tworzenia rządu.

24 sierpnia 1989 r. pierwszym niekomunistycznym premierem został Tadeusz Mazowiecki.

W cieniu peruwiańskiego spadochroniarza

W listopadzie i grudniu 1990 roku odbyły się w Polsce pierwsze powszechne wybory prezydenckie.

Poprzednie wybory prezydenta odbywały się w Zgromadzeniu Narodowym. Nowy sposób wyboru stał się możliwy dzięki zmianie konstytucji i ustawie o wyborze Prezydenta RP, które zostały uchwalone 27 września 1990. Od tej pory prezydent miał być wybierany w wyborach powszechnych przez całe społeczeństwo.

Frekwencja wyniosła 60,6 procent. Pierwsza tura wyborów przyniosła sensacyjny sukces „peruwiańskiemu spadochroniarzowi” – Stanisławowi Tymińskiemu. Wybory te po raz pierwszy jasno ukazały różnice w obozie solidarnościowym. Do walki między sobą szczykowały się Lech Wałęsa i Tadeusz Mazowiecki. Mazowiecki poniósł klęskę, nie tylko z Wałęsą.

W pierwszej turze wyborów kandydaci uzyskali:

Lech Wałęsa – 39,96% głosów
Stanisław Tymiński – 23,1%
Tadeusz Mazowiecki – 18,08%

W drugiej turze 9 grudnia 1990 roku w wyniku mobilizacji i apeli wszystkich posierpniowych sił politycznych Lech Wałęsa zdecydowanie wygrał wybory osią-

gając 74,25% głosów. 22 grudnia 1990 roku pierwszy wybrany w powszechnych wyborach Prezydent Rzeczypospolitej został zaprzysiężony.

Po układach „okrągłego stołu” został już tylko parlament. Jasne więc się stało, że nie będzie on w stanie przetrwać pełnej kadencji.

Po 29 miesiącach przemian politycznych Sejm kontraktowy podjął uchwałę o samorozwiązaniu się i przeprowadzeniu pierwszych po wojnie wolnych, demokratycznych wyborów.

Obywatelski Klub Parlamentarny nie dotrwał do końca w całości. Zdaniem jednych – tzw. „wojna na górze” rozpetana przez Lecha Wałęsę, według innych – naturalny w demokracji proces tworzenia ugrupowań politycznych, doprowadził do rozbitcia sceny politycznej na wiele zwalczających się ugrupowań politycznych.

Parlament skłócony i rozbitý

27 października 1991 roku odbyły się pierwsze całkowicie wolne wybory parlamentarne. Obowiązywała już inna niż w wyborach 1989 roku ordynacja. Była ona mieszkanką systemu proporcjonalnego i systemu większościowego, z okręgami wielomandatowymi, podziałem 69 mandatów między listy krajowe oraz 3-procentową klauzulą zaporową.

27 października kandydaci wystartowali z 65 list ogólnokrajowych i 64 list lokalnych do Sejmu oraz 111 list do Senatu.

Według wstępnych sondaży, około połowa uprawnionych Polaków deklarowała udział w głosowaniu. **W rzeczywistości frekwencja wyniosła 43,2%.** W wyniku wyborów żadne z ówczesnych ugrupowań nie uzyskało zdecydowanej przewagi, umożliwiając sprawowanie władzy bez zawierania koalicji wielu partii, często o zdecydowanie różnym obliczu. Z jednej strony zawiązało rozbitcie polityczne obozu posierpniowego, z drugiej – ówczesna ordynacja proporcjonalna, która pozwalała wejść do parlamentu małym partiom reprezentowanym przez kilku posłów. W nowo powstałym Sejmie poszczególne partie uzyskały następujące wyniki:

Unia Demokratyczna – 62 miejsca
Sojusz Lewicy Demokratycznej – 60 miejsc
Wyborcza Akcja Katolicka – 49 miejsc
Polskie Stronnictwo Ludowe – 48 miejsc
Konfederacja Polski Niepodległej – 46 miejsc
Kongres Liberalno-Demokratyczny – 37 miejsc
Porozumienie Ludowe – 28 miejsc
NSZZ „Solidarność” – 27 miejsc
Polska Partia Przyjaciół Piwa – 16 miejsc

Mniejszość Niemiecka – 7 miejsc
pozostałe ugrupowania (m.in. Solidarność Pracy, Unia Polityki Realnej, Stronnictwo Demokratyczne) – 36 miejsc.

Po podliczeniu głosów okazało się, że najwięcej głosów zebrali w kolejności: Jan Krzysztof Bielecki, Jacek Kuroń i Aleksander Kwaśniewski.

Wyłonionemu w tej kadencji Sejmowi udało się powołać trzy rządy. Misja Waldemara Pawlaka nie powiodła się. Pierwszym był gabinet premiera Bieleckiego, drugim Jana Olszewskiego, który został odwołany przez Sejm w wyniku tzw. afery teczkowej.

Wybrany w całkowicie wolnych wyborach Sejm Rzeczypospolitej nie dotrwał do końca kadencji. W wyniku zgłoszonego przez posła „Solidarności” Alojzego Pietrzyka wotum nieufności upadł trzeci, koalicyjny rząd Hanny Suchockiej, a skłócony parlament nie mógł wyłonić w szybkim tempie nowego gabinetu. Prezydent Lech Wałęsa (zgodnie ze swoimi uprawnieniami) rozwiązał parlament i zarządził ponowne wybory na dzień 19 września 1993 roku.

Prawica w odwrocie

Wybory 19 września 1993 roku przyniosły zdecydowaną zmianę układu sił na polskiej scenie politycznej.

Wybierano 460 posłów, w tym 391 z list okręgowych i 69 z list krajowych. O miejsce z list okręgowych walczyło 8787 kandydatów z 861 list, a o miejsca z listy krajowej – 1800 kandydatów z 15 list.

Do uzyskania mandatów z listy krajowej konieczne było przekroczenie bariery 7 procent głosów w skali kraju, co udało się tylko SLD, PSL, UW i UP. Do wzięcia udziału w podziale mandatów z list okręgowych trzeba było zebrać 5 procent głosów w skali kraju, co osiągnęli oprócz czterech wcześniej wymienionych ugrupowań także KPN i BBWR.

Poza parlamentem znalazły się rozbite partie prawicowe, z których żadna nie przekroczyła wymaganego progu 5-procentowego, a także „Solidarność”. O ponad połowę mniej posłów wprowadziła do Sejmu KPN. Największy sukces odniosły: SLD – 171 miejsc wobec 60 zajmowanych w poprzednim Sejmie i PSL (132 wobec wcześniejszych 48), a także Unia Pracy. Oficjalne wyniki wyborów wyglądały następująco:

SLD – 171 miejsc
PSL – 132 miejsca
UD – 74 miejsca
UP – 41 miejsc
KPN – 22 miejsca
BBWR – 16 miejsc.

Zwycięzcy i pokonani

W wyborach w 1993 r. spośród posłów poprzedniej kadencji Sejmu 119 ponownie zdobyło mandaty w okręgach. Dodatkowo kilku byłych parlamentarzystów dostało się do Sejmu z list ogólnopolskich.

Spśród najbardziej znanych polityków w ławach poselskich nie zasiadli m.in. Michał Boni, Jan Krzysztof Bielecki, Wiesław Chrzanowski, Jan Olszewski, Henryk Goryszewski, Jarosław i Lech Kaczyński

i Marek Jurek. Do Sejmu wrócili dwaj b. wicemarszałkowie: Józef Zych i Dariusz Wójcik. Janusz Onyszkiewicz i Henryk Wujec z UD nie zdobyli mandatów w okręgu, ale uzyskali je dzięki wysokim miejscom na liście ogólnopolskiej.

Najwięcej „starych” posłów, bo aż 44, miało SLD – m.in. Izabela Sierakowska, Ewa Spychalska, Ireneusz Sekuła, Józef Oleksy, Leszek Miller, Włodzimierz Cimoszewicz, Aleksander Kwaśniewski. UD – 33 posłów, m.in. Hanna Suchocka, Barbara Labuda, Olga Krzyżanowska, Jan Maria Rokita, Tadeusz Mazowiecki, Bronisław Geremek, Jacek Kuroń. 25 posłów poprzedniej kadencji ponownie zasiadło w ławach PSL, m.in.: Janusz Piechociński, Aleksander Łuczak, Waldemar Pawlak, Aleksander Bentkowski. Wśród posłów BBWR znalazł się jeden poseł poprzedniej kadencji – Andrzej Gasiennica-Makowski.

W wyborach w 1993 r. odpadło 2/3 prezydium ostatniego Sejmu. Wicemarszałek Andrzej Kern nie kandydował, natomiast wyborcy nie obdarzyli ponownie zaufaniem marszałka Sejmu Wiesława Chrzanowskiego i wicemarszałków: Jacka Kurczewskiego i Henryka Bąka. Mandatu nie zdobyli również m.in.: Jan Łopuszański, Jerzy Kropiwnicki, Stefan Niesiołowski, Gabriel Janowski, Teresa Liszcz, Bogumiła Boba, Aleksander Hall, Donald Tusk, Janusz Lewandowski.

Za rekordzistów, ze względu na liczbę uzyskanych głosów, można uznać: Aleksandra Kwaśniewskiego w Warszawie (148.553 głosy) i Hannę Suchocką w Poznaniu (108.872).

Wybory do Senatu wygrał SLD, uzyskując 37 mandatów. O jeden mandat mniej zdobyło PSL. „Solidarność” wprowadziła 10 senatorów, Unia Demokratyczna – 4, a BBWR i Unia Pracy – po dwóch. Po jednym mandacie senatorskim uzyskali: KLD, Mniejszość Niemiecka, „Solidar-

ność” RI, PL i PC-ZP. Pozostałe mandaty zdobyli kandydaci wystawieni przez lokalne komitety. Skład Senatu został znacznie odnowiony. Ponownie zasiadło w nim tylko 21 osób. Wśród nich – August Chelkowski („S”), Alicja Grzeskowiak (PC-ZP), Dorota Simonides (UD), Gerhard Bartodziej (MN), Wojciech Kruk (KLD), Piotr Andrzejewski („S”), Mieczysław Wygłędowski (SLD), Jerzy Madej (niezależny), Henryk Stokłosa (niezależny), Krzysztof Kozłowski (UD), Zbigniew Romaszewski („S”), Zofia Kuratowska (UD).

Nowymi senatorami zostali m.in.: Zbigniew Religa, Maria Łopatkowa, Aleksander Gawronik, Jan Mulak, Rajmund Szwonder, Franciszek Bachleda-Księżdział.

Wyborcy nie obdarzyli ponownie zaufaniem dwóch wicemarszałków ostatniej kadencji: Andrzeja Czapskiego i Józefa Ślisza. Zabrakło też b. senatorów: Edwarda Wende, Ryszarda Bendera, Waleriana Piotrowskiego, Jana Zamoyskiego, Jerzego Stępnia, Stefana Śnieżko.

SLD i PSL stworzyły w Sejmie koalicję rządową. Koalicja ta wyłoniła trzech premierów. Pierwszym był gabinet Waldemara Pawlaka, który upadł przy współudziale prezydenta Wałęsy. Drugi stworzył Józef Oleksy. I on musiał zrezygnować nie bez udziału już odchodzącego z urzędu prezydenta. J. Oleksy został oskarżony przez ministra spraw wewnętrznych A. Milczanowskiego o kontakty z rosyjskim szpiegiem Ałganowem. Trzeci rząd stworzył W. Cimoszewicz. Mimo wielu wewnętrzkoalicyjnych konfliktów udało się temu gabinetowi dotrzeć do końca parlamentarnej kadencji.

SLD bierze wszystko

Drugie wybory prezydenckie wyznaczone zostały na 5 listopada 1995 roku.

W Państwowej Komisji Wyborczej zarejestrowanych zostało siedemnastu kandydatów. W czasie kampanii wyborczej wycofało się czterech z nich.

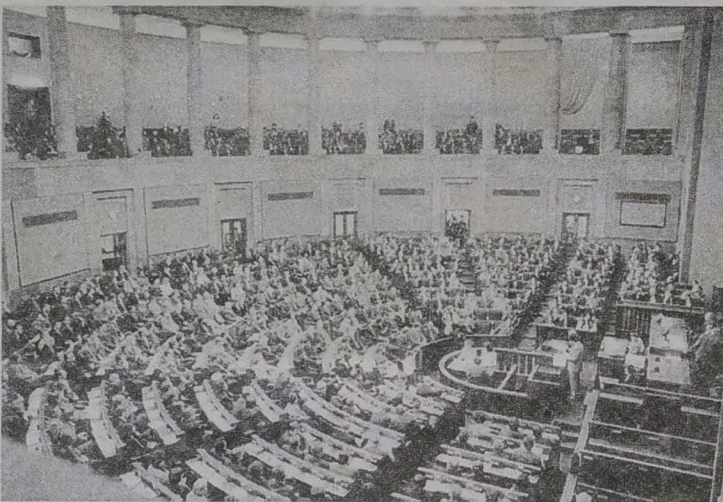
Frekwencja wyniosła 64,7 procent. W pierwszej turze wyborów wystartowało aż 13 kandydatów, ale jedynie czterech uzyskało znaczące wyniki:

Aleksander Kwaśniewski – 35,11%
Lech Wałęsa – 33,11%
Jacek Kuroń – 9,22%
Jan Olszewski – 6,86%

19 listopada 1995 roku w drugiej turze Aleksander Kwaśniewski uzyskał 51,72% głosów pokonując Lecha Wałęsę (48,28%).

Układ polityczny utworzony w wyniku wyborów parlamentarnych w 1993 i prezydenckich w 1995 roku trwa do dziś. Kadencja prezydenta wynosi pięć lat. Następne wybory powinny więc odbyć się w listopadzie 2000 roku. Wybory do parlamentu już za dwa dni.

(kk)

Głosujemy 21 września, w godz. 6-22

Vademecum wyborcy

W całej Polsce, w niedzielę, 21 września, lokale wyborcze będą czynne w godz. od 6 do 22. Głosując musimy pamiętać, że nasz głos będzie ważny, gdy postawimy „X” przy nazwisku jednego kandydata do Sejmu i przy nazwiskach jednego lub dwóch kandydatów do Senatu.

Z reguły siedziby Obwodowych Komisji Wyborczych, w których będziemy głosować, będą się mieścić w tych samych miejscach, w których głosowaliśmy w ostatnim referendum konstytucyjnym. Adres swojego lokalu będziemy mogli też znaleźć na obwieszczeniach rozwieszonych w miejscu naszego zamieszkania.

Uprawnionymi do głosowania są osoby posiadające obywatelstwo polskie, które w dniu głosowania mają ukończone 18 lat. Aby zagłosować członkom Obwodowej Komisji Wyborczej trzeba okazać dokument umożliwiający stwierdzenie tożsamości (najlepiej dowód osobisty). Warto także zabrać ze sobą pióro lub długopis. W razie braku dowodu, paszportu czy legitymacji można powołać się na świadectwa dwóch wiarygodnych osób, znanych członkom komisji.

Każdy głosujący otrzymuje od komisji dwie karty do głosowania. Biała broszura formatu A-4 będzie zawierała wszystkie zarejestrowane w okręgu (województwie) listy kandydatów do Sejmu. Będą one ułożone według wylosowanych numerów wyborczych. Pod numerem i nazwą komitetu wyborczego znajdować się będą nazwiska kandydatów. Wyborca głosując musi postawić tyl-

ko jeden znak „X” w kratce obok nazwiska wybranego kandydata. W ten sposób oddaje głos na daną listę i wskazuje preferencje (konkretną osobę) w ramach tej listy. Broszury nie wolno rozrywać na pojedyncze karty. Nieważny będzie głos na kartce, na której znaki „X” znajdują się przy nazwiskach kandydatów z różnych list lub zamiast „X” w kratce postawimy np. „V”. Druga karta do głosowania formatu A-4, z listą kandydatów do Senatu, będzie koloru żółtego. Na tej kartce można postawić co najwyżej dwa znaki „X” w kratkach obok nazwisk wybranych kandydatów ułożonych w kolejności alfabetycznej. Informacje dotyczące technik głosowania znajdują się też będą w lokalach wyborczych. Wszyscy, którzy przychodzą na głosowanie nie będą jeszcze wiedzieli, na kogo oddać swój głos, na ścianach lokali wyborczych znajdą obwieszczenia Okręgowej Komisji Wyborczej z nazwiskami kandydatów do Sejmu i Senatu.

Obywatele z zameldowaniem tymczasowym będą głosowali w miejscu obecnego (tymczasowego) zamieszkania, o ile na 10 dni przed wyborami dopełnili odpowiednich formalności w biurze ewidencji ludności. Jeśli tego nie zrobili, mogą głosować tylko w miejscu stałego zamieszkania. Ci, którzy wyjadą poza miejsce swojego zamieszkania, będą mogli głosować w miejscu faktycznego pobytu, o ile przed wyjazdem pobrali we właściwym biurze ewidencji ludności zaświadczenie o prawie do głosowania.

(RR)

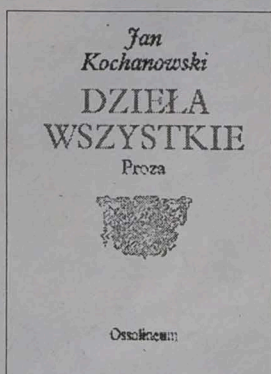

Od deski do deski

PROZA
KOCHANOWSKIEGO

Należałoby zacząć od przypomnienia genezy powstania tej niezwyklej idei edytorskiej jaką jest wydanie „Dzieł wszystkich” Jana Kochanowskiego. Za rok otóż minie 20 lat od powzięcia uchwały sejmowej, na mocy której trwa sukcesywna realizacja narodowego wydania całego dorobku Jana z Czarnolasu – „dla upamiętnienia 450. rocznicy urodzin i 400. rocznicy śmierci znakomitego humanisty i wielkiego poety”. Wykonanie tej monumentalnej pracy zostało zlecone Instytutowi Badań Literackich PAN, a poszczególne tomy ukazują się Wydawnictwie PAN, czyli Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich.

Dzieła Jana Kochanowskiego przekazywane są społeczeństwu „we wzorowym opracowaniu naukowym i typograficznym – jak głosi Uchwała Sejmu RP – wraz z nowoczesnym tłumaczeniem utworów łacińskich na język polski”. Dotychczas wydane tomy (a edytor nie dotarł jeszcze do półmetka) mogą okazać się znakomicie przydatne nie tylko badaczom literatury, ale i bardziej wnikliwym polonomistom.

Podobnie rzecz się będzie miała z tomem najnowszym, pt. „Proza”. Już sam tytuł jest intrygujący zważywszy na wiedzę przeciętnego humanisty, który poznawał język Jana z Czarnolasu z jego pieśni, fraszek i trenów przede wszystkim. Opracowanie „Prozy” zawdzięczamy Bogusławowi Kreji, Barbarze Otwinowskiej i Mikołajowi Szymańskiemu. To wybitnie naukowe opracowanie zadziwia benedyktyńskim trudem badacza języka czy cech gramatycznych twórczości Kochanowskiego, natomiast same teksty – przedsta-

wione równolegle w postaci reprintsu i transkrypcji, stanowią świetną lekturę dla tych, co jeszcze biorą do ręki książkę inną niż kryminał czy z gatunku science-fiction. Wystarczy poznać „Wzór pań mężnych” czy „O Czechu i Lechu historyj naganioną”. Mam nadzieję, że autorom opracowania nie uwłacza tego rodzaju spojrzenie na tak niezwykle pracę naukowo-badawczą. Kto wie, czy sam Jan Kochanowski nie byłby zadowolony z odkrycia na nowo jego tekstów, nawet jeżeli będą wyrwane z naukowego kontekstu. (kon)

Jan Kochanowski, *Dzieła wszystkie. Proza. Ossolineum, Wrocław 1997, str. 527.*

ROZMOWY
Z CAPOTE'EM

W anonsowanej już przez nas serii wydawniczej „Konstatacje”, po „Aristosie” Fowlesa i „Ruchomym celu” Goldinga, ukazał się zbiór rozmów z Trumanem Capote'em. Lawrence Grobel, dziennikarz ceniony za głośne wywiady ze znanymi ludźmi, namówił Capote'a na kilka spotkań, z których powstał wywiad-rzeka. Można by go uznać za dość typowy, gdyby nie jego bohater, a także fakt iż zmarł on niebawem po zakończeniu – powstającego około dwóch lat – wywiadu.

Urodzony w Nowym Orleanie Capote błyskawicznie debiutował jako nowelista jeszcze przed dwudziestką. Uznanie i sławę przyniosły mu powieści. Kto nie słyszał o „Harfie traw” czy „Śniadaniu u Tiffany'ego”, na pewno coś niecoś wie na temat „Z zimną krwią”. Ta książka była ogromnym, międzynarodowym sukcesem. Określana jako „powieść dokumentalna” historia pewnego okrutnego mordu doczekała się licznych wydań i... naśladownictw. Chwalono w pisarstwie Capote'a stylistyczny wdzięk, ułotną nastrojowość, wyrazisty psychologiczny rysunek postaci, celność obserwacji, szczerość. Wraz z rozgłosem, sławą i niemalymi pieniędzmi przyszły liczne skandale, a ekscentryczny Truman mógł głośno powiedzieć: „Jestem alkoholikiem. Jestem narkomanem. Jestem homoseksualistą. Jestem geniuszem.”

Lawrence Grobel pyta Capote'a nie tylko o alkohol, narkotyki i seks. Padają pytania dotyczące dzieciństwa, pisarstwa i pisarzy, sławy, Hollywoodu. Na wszystkie Capote odpowiada chętnie, choć często przekornie, a czasem ogólnie. Dzięki temu czytelnik ma okazję poznać kontrowersyjne poglądy pisarza na temat kolegów po piórze i ich dzieł, filmowych gwiazd, polityków i polity-

ki, sztuki, religii, życia w... Rosji. Anegdoty, w których pojawiają się między innymi Marilyn Monroe, Liz Taylor, Marlon Brando, Jackie Kennedy, Tennessee Williams. Sądy i cięte uwagi o twórczości Hemingway'a, Mailera, Updike'a, Singera, Kesey'a, Hellera i co najmniej kilkunastu innych literatów. Takie „smaczki” można znaleźć w „Rozmowach z Capote'em”. Połakomić się na nie mogą nie tylko wielbiciele współczesnej literatury amerykańskiej, ale również wszyscy amatorzy ciekawych, dwudziestowiecznych biografii. Jeśli zainteresują nas – a sądzę, że powinny – dowcipy, wspomnienia, zwierzenia i wnioski wysnuwane przez Capote'a przed Grobelem, to naprawdę warto sięgnąć po słowa i zdania tego twórcy wypowiedziane bezpośrednio do nas, czytelników. Na przestrzeni ostatnich trzech dekad ukazały się w Polsce prawie wszystkie najważniejsze utwory autora „Innych głosów, innych ścian”. (mm)

Lawrence Grobel, *„Rozmowy z Capote'em”, przeł. z angielskiego Waldemar Łys, Dom Wydawniczy REBIS, seria „Konstatacje”, Poznań 1997, s. 247 + 5 fot.*

cy jako komiwojażer Roy ma szansę wziąć odwet na perfidnym Ernie'em. Jego tajną bronią jest szkolony przezeń Ishmael Boorg (Randy Quaid) – równie uzdolniony, co pobożny, członek sekty Amiszów. Los jednak inaczej pokieruje przebiegiem rozgrywek o mistrzostwo Ameryki: w finale zmierzą się antagoniści sprzed 17 lat.

Choć w „Kreślonych” zagrani znani i lubiani aktorzy, a pomysł, by akcja filmu rozgrywała się w świecie kregli, jest ciekawy, widz może mieć pewien niedosyt, a raczej... przesyt. Chodzi o niewybredne żarty, których w filmie jest jakby przydużo. Tym bardziej że komedii braci Farrelly mogą oglądać i dzieci. (mm)

„Kreślonych” (Kipin); reż. P. Farrelly; wyst.: Woody Harrelson, Randy Quaid, Vanessa Angel, Bill Murray, Lin Shaye; USA 1996, 109 min. Od lat 12.

KONKURS • KONKURS • KONKURS

Dziś trzecie pytanie we wrześniowej edycji konkursu, w którym nagrodą jest kaseta wideo. Co tydzień razem z omówieniami filmów zamieszczamy pytanie konkursowe i kupon. Aby wziąć udział w losowaniu nagrody wystarczy odpowiedzieć tylko na trzy pytania, zebrać tylko trzy kupony i przesłać pod adresem redakcji (Białystok, ul. Suraska 1, skr. poczt. 193) w terminie nie przekraczającym 7 dni od daty ukazania się ostatniego pytania w miesiącu. Sponsorem naszego konkursu jest Hurtownia Kaset Video Art-Film, mieszcząca się w Białymstoku przy ul. Akademickiej 26A.

3. Whitney Houston na co dzień przede wszystkim znakomita i znana piosenkarka zagrała już w trzech filmach. Jaki tytuł nosi film, w którym zadebiutowała – zresztą z powodzeniem – jako aktorka. Przypomnę, że jej partnerem był wówczas Kevin Costner.

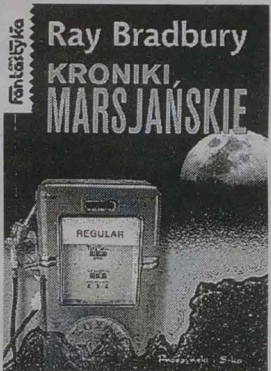
O MARSIE
INACZEJ

Nie ma życia na Marsie i nigdy go nie było – taki jest przynajmniej stan współczesnej wiedzy. Czerwoną Planetę badało do tej pory już prawie trzydzieści różnych sond, ostatnia – Pathfinder, dwa miesiące temu potwierdziła tezę o braku życia na niej.

Czego jednak tak naprawdę mogliśmy spodziewać się po planecie, na której temperatury rzadko są wyższe niż minus 60 st.C, gdzie brakuje wody i tlenu, a śmiertelnie mroźne wiatry to coś normalnego? „Kroniki Marsjańskie” Raya Bradburego przedstawiają świat na Czerwonej Planecie zupełnie inaczej niż zdjęcia kosmicznych sond. Bo wyobraźmy sobie, że życie tam istnieje, a żyjące tam istoty to nie osliżle robaki...

O czym więc takie istoty mogą myśleć, czy w ogóle zaprzatają sobie głowy trzęsącą planetą Układu Słonecznego, którą nazywamy Ziemią? A może są tak bardzo zajęte, że w ogóle nie zauważyły naszego istnienia albo wcale się nami nie interesują? Może nigdy istoty te nie planowały i nie planują podboju naszego globu, a wprost przeciwnie – boją się nas, ludzi, jak jakiegos kosmicznego kaktusizmu?

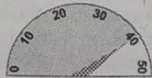
Kolejna pozycja z serii „Nowa Fantastyka” przedstawia właśnie taką rzeczywi-

stość. Chronologicznie ułożona relacja w „Kronikach Marsjańskich” obejmuje 27 lat, które zupełnie zmieniły oblicze Marsa. Nie jest to jednak warka opowieści o przygodach kłosek z kolejnych herosów science fiction. Brak tu brawurowych i olśniewających cudów techniki. Jest natomiast wiele trafnych refleksji nad naturą naszej cywilizacji oraz nad celem, do którego ona zmierza. Cierpliwy czytelnik, któremu nieobcy jest intelektualny wysiłek podczas czytania, na pewno to doceni. (bor)

Ray Bradbury, *Kroniki Marsjańskie, seria: Nowa Fantastyka, Prószyński i S-ka, Warszawa 1997, s. 247.*

Wideo

ŻONA PASTORA
(komedia)

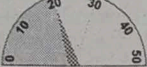
Filmów o... aniołach ostatnio nie brakuje. W kinach możemy obejrzeć „Michaela”, w którym Travolta jest właścicielem wspaniałych śnieżnobiałych skrzydeł. W TV mamy serialowy „Dotyk anioła”, a na wideo czeka na nas świeża (premiera 9.09.97) sympatyczna komedia Penny Marshall „Zona pastora”.

Pastor Harry Biggs (Courtney B. Vance) przeżywa kryzys wewnętrzny. Jego sprawy zawodowe i osobiste układają się coraz gorzej. Parafia, choć nie brak w niej zaangażowanych wiernych, boryka się z problemami finansowymi. Związek pastora z żoną Julią (Whitney Houston) zaczyna tracić dawny blask i świeżość. Co robić? Zrozpaczony i zmęczony Henry wdycha do Najwyższego prosząc o pomoc. I ta pomoc – co nie zdarza się chyba często – nadchodzi. Dudley (grany przez Denzela Washingtona) jest aniołem, który ma pomóc pastorowi i jego najbliższemu. Niestety, ani pastor, ani parę innych osób nie chce – przynajmniej początkowo – uwierzyć, że Dudley jest tym, za kogo się podaje. Biedny anioł będzie musiał niemal się namęczyć nim z powodzeniem zakończy swoją misję.

Film dla całej rodziny, a także dla miłośników muzyki gospels. Film o tym, że nie tylko u nas są małe parafie, gdzie ludzie starają się, by ich wiara była szczerą i jak najmniej ułomna. (mm)

„Zona pastora” (The Preacher's Wife); reż. Penny Marshall; wyst.: Whitney Houston, Denzel Washington (oba na zdjęciu), Courtney B. Vance, Gregory Hines, Lionel Richie; USA 1996; 119 min.

0 - szkoda oczu; 10 - słaby; 20 - średni; 30 - dobry; 40 - b. dobry; 50 - koniecznie zobacz

KREŚLOGŁOWI
(komedia)

Reżyser Peter Farrelly, współscenarzysta Robert Farrelly oraz producenci komedii „Głupi i głupszy”, tym razem proponują nie mniej zabawną i „pikantną” opowieść, nawiązującą przekornie do schematów filmu sportowego. Dyscypliną na jaką padł wybór, są ogólnie popularne w USA kregle. W obsadzie – jako rywale – znaleźli się zdobywający coraz większą popularność Woody Harrelson i niezawodny Bill Murray. W 1979 roku doskonale zapowiadający się, lecz rozbrajająco naiwny Roy Munson (Harrelson) staje w szranki ze starym wyjadaczem Ernie'em McCrackenem (Murray), który nie cofa się przed żadną podłością, aby zachować pozycję championa. Zrezygnując z podstęp Ernie'ego sprawia, że rozszczęci kibice wsadzają rękę Roya w mechanizm zwracający kule. Efekt jest obelżony w gumową rękawicę hak zamiast dłoni i status nieudacznika. W 1996 roku nadużywający alkoholu i zarabiają-

Nowości nadesłane
we wrześniu

Nikołaj Zienkiewicz, *„Kremlowska księga zamachów”, przeł. Jadwiga M. Jędrzejewska, Prószyński i S-ka, Warszawa 1997, s. 276.*

Mimo rozbudowanego systemu ochrony szefowie państwa radzieckiego, a później rosyjskiego, nie byli w stanie ustrzec się przed zamachami. W książce autor nie tylko szczegółowo relacjonuje przebieg wydarzeń, lecz także ujawnia ich kulisy, cyniczne rozgrywki personalne, przygotowania do akcji, motywy sprawców oraz ich losy po ujęciu przez służby bezpieczeństwa.

Desmond Morris, *„Dlaczego pies merda ogonem”, przeł. Krystyna Chmiel, ilustr. Jerzy Rozwadowski, Książka i Wiedza, Warszawa 1996, s. 142.*

Książkę tę można traktować jako swego rodzaju uzupełnienie popularnych poradników dla hodowców psów. Wybitny zoopsycholog dostarcza w niej odpowiedzi na liczne pytania pojawiające się przy okazji kontaktów z psem. Prostuje wiele błędnych pojęć i półprawd pokutujących ciągle na temat tych zwierząt.

Jude Deveraux, *„Kłątwa”, przeł. Elżbieta Zawadowska-Kittel, Wydawnictwo Da Capo, Warszawa 1997, s. 319.*

Mając posłubić najwspanialszego z mężczyzn. Kady uważa się za najsześliwszą kobietę na świecie. Do czasu jednak. Przypadkiem odkrywa w wieku wym pudle starą fotografię i stary słubny strój. Nie potrafi się oprzeć, przymiera suknię, welon i kolczyki...

Ernest Volkman, *„Największe operacje szpiegowskie XX wieku”, przeł. Krzysztof Salaga, Książka i Wiedza, Warszawa 1997, s. 303.*

Na te pasjonujące opowieści wywiadowczych autor ujawnia kulisy ważnych wydarzeń XX wieku. Pokazuje, że zawsze kryła się za nimi działalność wywiadów. Mistyfikacja przed lądowaniem w Normandii, rozszyfrowanie Enigmy, rakietowa skrytka agenturalna, amerykański oficer zdradza KGB największe tajemnice wojskowe – to tylko niektóre opisane przez Volkmana operacje szpiegowskie.

Elizabet Thornton, *„Hiszpanka”, przeł. Jan Paygert, Wydawnictwo Da Capo, Warszawa 1997, s. 319.*

Romans rozgrywający się w czasach napoleońskich. Marcus spotyka kobietę ludzko podobną do swojej pięknej, lecz podstępnej żony, którą poślubił przed laty pod przymusem. Choć nic nie wskazuje na to, aby nieznajoma była Cataliną, Marcus nie potrafi pozbyc się podejrzenia. Próbuje rozwikłać tajemnicę, coraz bardziej jest zafascynowany tą intrygującą kobietą.

John Nichols, *„Fasolowa wojna”, przeł. Jerzy Łoziński, Wydawnictwo Zysk i S-ka, seria „Kameleon”, Poznań 1997, s. 601.*

„Fasolowa wojna”, według krytyków, jak rzadko która książka przypomina nam strójem i magią „Sto lat samotności” Marquesa. Sam autor porównywanym jest zaś do Steinbecka. Posiada tę samą wrażliwość na ludzkie losy, głęboką potrzebę zaświadczenia o godności człowieka i chyba jeszcze bardziej subtelne poczucie humoru. (tm)

Gavarnie – pirenejski amfiteatr

W Pirenejach Środkowych, we Francji, znajduje się dziewiąty co do wysokości wodospad świata. Nazywa się Gavarnie, liczy ponad 420 metrów. Ten najwyższy, Salto del Angel, ma 1054 metry i leży w Wenezueli. Dwa najznacniejsze wodogrzmoty europejskie, Utigard i Kile, spadają z gór Norwegii z wysokości 610 i 561 metrów.

Rzeka Gave de Pau tworzy ten pirenejski wodospad. Wypływa ona z cyrku lodowcowego Gavarnie, na wysokości 1350 metrów. Cyrk lodowcowy, inaczej kar, to dawne pole firnowe w kształcie półkolistej zagłębienia, powstałe w wyniku działalności lodowca. Obecnie takie kary często są zajęte przez jeziora. Na przykład Morskie Oko w Tatrach.

Cirque de Gavarnie to bardzo popularny obiekt turystyczny, jedyny w swoim rodzaju amfiteatr skalny. Stanowi też największą atrakcję francuskich Pirenejów. Ściągają tu rzesze ludzi z całego świata. Droga dostępna dla pojazdów kołowych kończy się w miejscowości o tej samej nazwie. Widoczny stąd jak na dłoni, wodospad, wydaje się być bardzo niedaleko, tuż za następną górą. W rzeczywistości trzeba będzie godzinę dobrego marszu, aby dotrzeć do jego stóp.

Szlak jest tak przetarty, że pokonują go bez trudu całe rodziny z małymi dziećmi i psami. Można też wynająć sobie konia albo osiołka i w siodle pokonać odległość. Wędrując w ten sposób całe kawalkady turystów. Trzeba jednak zsiąść na granicy wiecznego śniegu, gdzie znajduje się wspaniałe miejsce widokowe ma moście i schronisko z tarasami. Dojście pod sam wodospad nie nadaje się już

dla konskich kopyt; wiedzie przez żelazny mostek, wąską kamienistą ścieżką, wśród śniegowych lach.

Miejscowość Gavarnie znana jest od czasów wczesnego średniowiecza jako jeden z etapów na drodze do Santiago de Compostela w Hiszpanii. Miliony pielgrzymów udawały się wówczas do grobu św. Jakuba. Specjalnie dla nich budowano kościoły i kaplice, z miejscami noclegowymi, często o charakterze obronnym. Taki XII-wieczny zabytkowy kościółek znajduje się też w Gavarnie.

Dzisiaj ta licząca około 180 stałych mieszkańców osada żyje z turystów. Pełno tu straganów z pamiątkami i specjalami kulinarnymi. Dochody przynoszą hotele i zajazdy, wypożyczalnie koni i osłów. Kto nie czuje się na siłach na wędrowną pod wodospad, może wybrać się na pobliskiej niezbyt wysoki szczyt ze statua Matki Boskiej Snieżnej.

Rzeka Gave de Pau spada kaskadami z 420-metrowej wysokości do doliny, otoczonej jedenastoma szczytami, wy-

sokimi na trzy tysiące metrów. Dolinę, aż do Lourdes, wyłubił lodowiec. Na wielu odcinkach jest to głęboki wąwóz, którym płynie Gave. Droga wije się nad przepaściami. Miejsca widokowe wydzielone są ochronnymi barierkami i drewnianymi zadaszeniami. W dolinie Gave leży miasto Luz-St-Sauveur, słynne z XIV-wiecznego kościoła wzniesionego przez joannitów (późniejszych rycerzy maltańskich), zakon ustanowiony dla opieki nad pielgrzymami. Górą, jacy nad miastem i doliną obronny kościół ma do dziś zachowane otwory strzelnicze. Miał on chronić pątników udających się do Santiago de Compostela.

W pobliżu tego miasta, nad rzeką Gave, Napoleon III kazał zbudować most, nazwany jego imieniem, na pamiątkę wyzdrowienia tu jego żony, cesarzowej Eugonii. Przesła mostu wznoszą się 65 metrów nad lustrem wody. W letnie niedziele urządzone są tam skoki na gumie.

Wycieczka w Pireneje

Dolinę Gave zafascynowany był francuski litograf i rysownik, Guillaume Sul-pice Chevalier, który znany jest pod przybranym pseudonimem Paul Gavarni (1804-66). Uwiecznił też wiele zakątków tego wspaniałego wąwozu.

Gavarnie leży na terenie Narodowego Parku Pirenejów, założonego w 1976 roku i ciągnącego się na przestrzeni stu kilometrów wzdłuż granicy francusko-

hiszpańskiej. Park jest poprzecinany siecią numerowanych szlaków, łączących łącznie 350 kilometrów. Każdy z nich jest dobrze oznakowany, podany też jest czas jego przejścia. Wzdłuż drogi stoją chaty góralskie, oferujące posiłek i nocleg.

Tekst i fot.
ANIELA LABANOW

Gavarnie, wypożyczalnia koni i osłów

Gavarnie, stragan spożywczy

REKLAMA REKLAMA REKLAMA

Lista nr 2 pozycja 5

Kandydat na posła. Oficer, ekolog, wykładowca i przedsiębiorca z Węgorzewa. Prezes Stowarzyszenia "Zielone Płuca", projektant pierwszych w kraju oczyszczalni hydrobotanicznych. Pomnikiem jego pracy jest ponad 3,5 mln nasadzeń drzew i krzewów na terenie Mazur i Suwalszczyzny. Życie człowieka ma na tyle sens, na ile może służyć Środowisku Przyrodnicemu.

JANUSZ BOGOCZ

(1005735)

AUTO SYSTEM - STARA DROGA DO NOWEGO SAMOCHODU

Działający od ponad 5 lat Auto System jest formą zakupu nowego samochodu na raty bez kredytu bankowego, bez zaświadczeń, bez poręczycieli i innych "formalnych utrudnień".

Auto System Daewoo proponuje

▼ Polonez Caro: Atu Plus - rata 434 zł

▼ Tico SX - rata 430 zł

▼ Nexia GLX - rata 648 zł

▼ Espero GLX - rata 705 zł

Po podjęciu decyzji, na który z proponowanych samochodów jesteśmy zdecydowani, wystarczy dowód osobisty i 2% wartości samochodu i zaczynamy kupować nowy samochód. Już dziś pomyśl o zamianie samochodu na nowy, podpisując umowę teraz, możesz w najbliższych miesiącach odebrać najmłodszego "dziecko" koncernu DAEWOO - LANOSA, NUBIRĘ. Pomyśl dzisiaj o nowym samochodzie, nawet jeżeli chcesz swój wymienić dopiero za kilka miesięcy.

Zapobiegliwi kupują taniej!

Podpisywanie umów - szczegółowa informacja

1. BIALYSTOK, ul. Lipowa 47/1

2. ŁÓŻA, ul. Senatorska 1

3. AUGUSTÓW, Rynek 2, Augusta 27

1005730

Zapraszamy:

pon.-pt. 10.00-18.00, sob. 10.00-13.00

Algieria: KTO KOGO?

Algierska makabra, która dzień w dzień poraża świat, przekracza granice wyobraźni; jak ta kambodżańska, ta ruandyjska. Setkom i tysiącom ludzi, nawet małych dzieci, mordercy obcinają głowy, rozpruwają brzuchy. Siły porządkowe są bezradne. Wobec tych bestialstw mózg staje.

Ale mózg powinien myśleć. Co się właściwie stało w Algierii? Jak do tego doszło? Jak mogło dojść?

Potępiac - to za mało. Trzeba poznać przyczyny tych jatek - w kraju, który niegdyś uchodził za sfrancuziały, coraz słabiej związany z islamem.

Zaczął się w połowie lat 50. od klasycznej wojny wyzwoleńczej, w której wątek religijny był słabo widoczny; jeśli w ogóle był. Już wtedy wyrafinowane okrucieństwo cechowało obie strony: bojowników Frontu Wyzwolenia Narodowego (FLN) i francuską armię oraz formacje paramilitarne. Zdawało się, że nie będzie końca tej wojny. Trwała by jeszcze dłużej, gdyby nie autorytet prezydenta de Gaulle'a, który - ku oburzeniu „Czarnych stóp”, francuskich ultrajonistów - doprowadził do wycofania się z kolonii, która formalnie miała status części Francji. Klimat rozgoryczenia, jaki trawił wtedy wielu Francuzów zakochanych na zabój w Algierii, dobrze oddał Forsyth w „Dniu Szakala”.

Niepodległa Algieria na całe dziesięciolecie wpadła pod żle kamuflowaną dyktaturę wojskową, głoszącą hasła „so-cjalizmu algierskiego”; zaprowadziła karikaturny system komunistyczno-mi-

litarno-populistyczno-nacjonalistyczny. Czasy te były upstrzone sekwencjami spisków, walk wewnętrznych, prześladowań każdego, kto myślał inaczej. Przyniosły też zapaść gospodarczą i niewyobrażalne bezrobocie wśród młodych (dwie trzecie bez szansy znalezienia pracy!), zwłaszcza na przedmieściach miast.

Na takie eksplozywne tło zaczęły się nakładać idee i hasła rewolucji islamskiej Chomeiniego. Ich seńs polegał nie tylko na „powrocie do korzeni wiary”, bezgranicznym zawierzeniu Allahowi, potępieniu wszystkiego, co zachodnie - ale też (i przede wszystkim!) na obronie bytu „mostazafinów”: ludzi biednych, pokrzywdzonych, bezrobotnych, wydziedziczonych. Wątek socjalny nadał impet rewolucji w Iranie i w każdym z krajów muzułmańskich, gdzie istniała bardzo zapalna sytuacja społeczno-ekonomiczna.

Pod wodzą Abassi Madaniego i Ali Belhadza rozwinął się Islamski Front Ocalenia (FIS), który - inaczej niż w Iranie - godził się początkowo na walkę kartką wyborczą. W 1990 r. FIS zdecydowanie wygrywał pierwsze w Algierii wolne wybory komunalne i regionalne. W grudniu 1991 r. już w pierwszej rundzie wyborów parlamentarnych zdobył 188 z 430 miejsc w parlamencie, gdy rządzący FLN - zaledwie 15. Było pewne, że po drugiej rundzie władzę z ogromną przewagą obejmą islamisci Madaniego, który wcale nie ukrywał intencji przekształcenia Algierii - wzorem Iranu - w Republikę Islamską, opartą na ka-

nonicznym prawie szariatu, bez żadnych wzorowanych na Europie instytucji demokratycznych. Zapowiedział demokratyczne zniesienie demokracji; wygrane wybory byłyby ostatnimi wyborami.

W takiej sytuacji rząd generalski unieważnił wybory i w obozach na Saharze umieścił ok. 30 tysięcy islamistów, w tym całe kierownictwo FIS. W odpowiedzi, FIS po raz pierwszy wezwał do walki zbrojnej; jego bojówki uderzały przede wszystkim w policjantów. Siły porządkowe odpowiadały masowymi, krwawymi represjami, nasyłając na domy podejrzanych morderców „ninja”, którzy zabijali o wiele więcej islamistów niż ci ostatni „rządowców”.

Minęło 6 lat wojny domowej. Madani i Belhadz nadal za krótkami. Struktury FIS słabną. Wzmaga się natomiast terrorystyczna działalność znacznie bardziej bezwzględnych i zdeterminowanych, niż utajnione komórki FIS, bojówek Islamskich Grup Zbrojnych (GIA), rekrutujących głównie „młodych-zrozpaczonych”. GIA prawdopodobnie nie mają centralnego kierownictwa, grupy działają na własną rękę, co czyni je tym groźniejszymi (podobnie, jak było z partyzantką antysowiecką w Afganistanie). Mordują wszystkich: zachodnich dziennikarzy, ekspertów i turystów, wojskowych, urzędników i biznesmenów, w końcu prostą ludność wiejską czy przedmiejską, jeśli nie opowiada się po ich stronie. Nic nie zmieniły wybory, pozornie demokratyczne i częściowo rzeczywiście pluralistyczne, które rząd gen. Zerouala przepro-

wadził w czerwcu 1997 roku... wyłączywszy jednak FIS; mogli Algierczycy oddać głosy tylko na małe partie muzułmańskie umiarkowanych i ugodowych. De facto władza pozostała w rękach generałów. Armia przeczesuje slumsy, odpowiada kontrterrorem na terror. Liczba ofiar śmiertelnych szacuje się już na ponad 60 tysięcy. A ofensywa GIA jest coraz silniejsza, coraz okrutniejsza.

Po ostatnich bestialstwach francuski dziennik „Le Matin” spekulował, że to już nie islamisci z GIA, lecz odszczepieńcy „obrażeni na Allacha” dokonują tej rzezi bezbronnych. Taka ewentualność istnieje, lecz jest mało prawdopodobna. Prawda jest prostsza: eksplodował potencjał nienawiści, gromadzący się w Algierii od dziesięcioleci. Nie ma jak go ugasić.

Niektórzy politycy Zachodu zaczynają poniewczasie rozważać, czy nie lepiej było w 1992 r. dopuścić do władzy demokratycznie triumfującej FIS. Wprawdzie demokracja by na długo przestała istnieć (jak w Iranie), ale trupów byłoby nieporównanie mniej. A po 20 lub 30 latach demokracja zaczęłaby może, drobnymi kroczkami, powracać. Jak w Iranie w ostatnich miesiącach; jeśli wierzyć zachodnim komentatorom, którzy zawsze lubią być dobrej myśli. Prawdopodobnie przeżyją kolejny zawód: dopiero gdy dojrzeje pokolenie, które już nie pamięta Chomeiniego - padnie jego mit. I ustrój.

WOJCIECH GIEŁŻYŃSKI

„NIE MAM AUTORYTETÓW”

Z Bogusławem Lindą w hotelu Bristol rozmawiał Andrzej Leśniewski

Czy słyszał Pan, że kupnem tego hotelu interesuje się Michael Jackson? Nie, tego nie słyszałem, ale jeżeli to prawda to może będzie tutaj więcej zabawek. Jaki wpływ według Pana na ukształtowanie się charakteru wywiera dzieciństwo, młodość i jak to było w Pana przypadku?

Myszę, że duży, jest to podstawa, od której się potem odbijamy. Jeżeli chodzi o moje dzieciństwo, to nie czuję się na siłach, aby to analizować głębiej. Niewątpliwie wpływ na mnie wywarł sposób widzenia natury, dzieciństwo spędzone na wsi, w której nie było jeszcze prądu, zapachy, które niosła z sobą wieś, lampa naftowa. To wszystko we mnie zostało, jestem zapachowcem, moje wspomnienia z dzieciństwa wiążą się z zapachami.

Czy rzeczywiście wycofałby się Pan z zawodu, gdyby nie osiągnął Pan sukcesu do 28. roku życia?

Tak, myślę, że wycofałbym się z zawodu aktora, byłbym prawdopodobnie reżyserem.

Czy pamięta Pan swój pierwszy kontakt z filmem?

Tak, pamiętam. To było jeszcze w szkole średniej w Toruniu. Krzysztof Zanussi kręcił film niemiecki, pamiętam, że ktoś skakał z mostu do Wisły, a ja grałem przechodnia trzeciego. Nie wydaje mi się, aby pan Krzysztof mnie pamiętał.

Podobno zagrał pan w „Czarnych chmurach”?

Zagrałem, to może za duże słowo. Wstępowałem jako halabardzista na barbakanie. To była jedna z pierwszych moich ról już w szkole teatralnej. Potrzebowano statystów, stałem więc na barbakanie udając pijanego z dziewczkami, które mnie tam oblały, a w tym czasie Pietruski wyciągał z więzienia Dowgirda.

Czy Pana wyobrażenie o zawodzie aktora przeszło ostatnimi czasy jakąś ewolucję. Jeżeli tak, to w jakim kierunku?

To nie stało się ostatnimi czasy. Moje wyobrażenie o tym zawodzie przeszło pewną ewolucję, kiedy skończyłem szkołę i poszedłem do teatru. W momencie zetknięcia się tak naprawdę z zawodem zrozumiałem, że jest to dosyć ciężkie i niewdzięczne zajęcie. Trzeba mieć do niego odpowiednio kształtowaną psychikę, żeby go codziennie spełniać.

Czy jest prawdą, że z roku w szkole teatralnej tylko Panu udało się zaistnieć?

To zależy od punktu widzenia. Mnie się udało zaistnieć w filmie, natomiast wielu moich kolegów i koleżanek z roku, jest świetnymi aktorami, którzy znakomicie dają sobie radę, bo są zdolni i wykonują ten zawód porządnie. Nie mieli tego szczęścia, żeby być ocenianymi szerszej, ponieważ nie grają w filmach zbyt często, ale występują na przykład w Teatrze Starym w Krakowie i innych. Są dobrymi aktorami.

Pan ostatnimi czasy szerokim łukiem omija grę w teatrze. Czy kiedykolwiek wróci Pan do teatru, czy też zostanie aktorem stricte filmowym tak jak Beata Tyszkiewicz?

Trudno jest mi odpowiedzieć na to pytanie. Mówiąc o psychice aktora wcześniej, powinienem dodać, że ja nie mam jej dobrze kształtowanej, męczę się grając w teatrze. Jeżeli kiedyś będzie mi ciężko w życiu ze względów finansowych, to wrócę do teatru, ale z własnej, nieprzymuszonej woli tego nie uczynię. Nie umiem się odnaleźć w codziennym graniu i próbowaniu. Za bardzo przypomina mi to biuro, do którego przychodzi się na dziesiątą rano, wychodzi o czternastej, aby ponownie przyjść na 18 i wrócić do domu o 22, zwłaszcza że w teatrze nie ma nic takiego ciekawego, czemu można byłoby się poświęcić do końca.

Czy film daje Panu większą niezależność?

Film nie daje dużej niezależności. Są aktorzy, którzy mają w teatrze niezależność, bo są jego gwiazdami i grają to, co chcą. Film daje poczucie przygody, która

wiąże się z realizacją filmu, bo sama gra specjalnie mnie nie pasjonuje.

Z jakich powodów woli Pan westerny od kina moralnego niepokoju?

Wierzę w to, że film jest bajką, którą opowiada się widzowi czasami z morałem, czasami bez niego, natomiast nie jest tym co usiłował powiedzieć Lenin, że film to polityka. Ja się z tym nie zgadzam, dlatego staram się grać w filmach, które nie są związane z polityką.

Stara się Pan, ale zagrał Pan w wielu filmach związanych z polityką?

Oczywiście, że tak, kiedy była potrzeba i sens robienia takich filmów.

Nie było to oczywiście jedynym powodem, starałem się grać u dobrych reżyserów i myślę, że mi się to udało, bo trudno powiedzieć, że Zatorski, Wajda, Holland, Kiesłowski to źli reżyserzy.

Czy teraz interesuje się Pan jeszcze polityką?

Absolutnie nie i mam szczęście, że nie muszę się tym interesować.

Jak postrzega Pan popularność w swoim życiu, czy jako zjawisko bardziej pozytywne czy negatywne?

Trudno jest mi to rozgraniczyć. Jest ono pozytywne ze względu na własne ego bo czuję się dowartościowany, to co robię, ma jakiś odźwięk, ludzie na to reagują co prawda w różny sposób, ale ważne jest, że to robią. Negatywne jest w tym sensie, że nie mam poczucia prywatności i anonimowości.

To jest cena, którą płaci Pan za popularność?

Tak. Żyjemy w małym kraju, gdzie prawie wszyscy się znają, w związku z tym trudno jest gdzieś wyjechać na wczasy by spędzić je spokojnie i wypocząć. Oczywiście jest mi przyjemnie, gdy ktoś mnie poznaje, uśmiecha się, podaje rękę czy chce pomóc. To jest sympatyczne, ale nie zawsze i o każdej porze, zwłaszcza od mniej lub bardziej trzeźwego pana.

Czy mógłby się Pan bez niej obejść?

Myszę, że to jest nieuniknione. Aktor nie jest wiecznie młodym, zdolnym. To mija tak jak mija życie. To jest naturalny cykl biologiczny, przechodzą nowi. Nie wiem jak to będzie kiedy nadejdzie ten zbliżający się już moment.

Kto jest dla Pana autorytetem?

Nie mam autorytetów w życiu, natomiast są ludzie, których podziwiam. Są to górale z TOPR, członkowie oddziałów specjalnych, ratownicy w kopalniach, czyli ludzie, którzy ryzykując swoim życiem, ratują innych. Najbardziej zapamiętałem zdanie wypowiediane przez górskiego ratownika. Na moje pytanie dlaczego to robi, odpowiedział: „Panie, ktoś to musi robić”.

W tym roku wykazał się Pan ogromną odwagą i poświęceniem. Zbyszek Zamachowski opowiadał mi jak podczas rejsu na Bahama, uratował Pan jego, M. Kondrata i W. Malajkata od rotrząskania się o skały, schodząc podczas sztormu pod wodę i przecinając linkę, która owinęła się wokół śruby unieruchamiającej ją.

Wydaje mi się, że chłopaki trochę przesadzają. Rzeczywiście zszedłem pod wodę, chodziło o to, że był sztorm i bujało nami, a ja miałem tylko na minutę tlenu w butlach. Bardzo nam zależało, żebyśmy odciął tę linkę póki jeszcze miałem tą resztę powietrza. Łódkę wносиło na cztery metry, musiałem się jej trzymać mocno, aby nie uderzyć głową w dno od spodu, ale nie było tak źle.

Jest Pan człowiekiem skromnym, to bardzo pozytywna cecha charakteru. W filmie „Tato”, zagrał Pan ojca walczącego o prawa wychowywania

córeczki. Jakiej jest Pana prywatne zdanie na temat praw przysługujących ojcu do wychowania dziecka po rozwodzie?

Jestem za demokracją.

To ogólnikowe stwierdzenie.

Myszę, że ojciec ma takie same prawa do wychowywania dziecka, jak matka jeżeli ona nie spełnia warunków i odwrotnie. To są zbyt skomplikowane sprawy, żebyśmy mogli teraz je oceniać, bo to zawsze zależy od sytuacji.

Jednym z najbardziej kontrowersyjnych filmów w ostatnich latach, w których Pan zagrał, była „Szamanka” A. Żuławskiego. Jedną ze znanych polskich aktorek powiedziała mi w prywatnej rozmowie, że doszło między Panami do kłótni o ten film. Czy to prawda, jeżeli tak, to o co Panom poszło?

To nie było tak. Jeżeli to pana interesuje, miałem zastrzeżone w umowie, że będę miał prawo do kontroli ostrych zdjęć erotycznych, które wchodziły do prasy. Ponieważ starano się ominąć moją kontrolę, więc ostro zareagowałem i powiedziałem, że jednak chciałbym kontrolować te zdjęcia, bo to ja na nich świecę twarzą czy czymś innym.

Jak radzi Pan sobie z różnymi plotkami, które wypisują na Pana temat różne kolorowe tygodniki, inaczej brukowce?

W ogóle sobie nie radzę. Generalnie osiemdziesiąt procent, z tego co czytamy w tej prasie ja i moi koledzy, to plotki. Trudno na to reagować, czytam to z lekkim zażenowaniem i przechodzę do porządku dziennego.

Czy starał się Pan z tym walczyć?

Nie ma takiego sposobu, aby wygrać. Gazetom tego typu chodzi o to, żeby ktoś walczył, ponieważ zaczyna się robić skandal i automatycznie wzrasta im nakład. Nie ma

powodu, aby przyprowadzać im większą klientelę.

Jest Pan jednym z najbardziej wysportowanych aktorów w Polsce, podobno rzadko korzysta Pan z usług kaskaderów na planie. W życiu prywatnym również podejmuje Pan różne niebezpieczne wyzwania.

Czy Pan to lubi?

Korzystam z usług kaskaderów zawsze, kiedy wymaga tego film. Kiedy trzeba skoczyć przez prawdziwą szklaną szybę, robi to kaskader. Jestem aktorem wynajętym do filmu i nie mam prawa skaleczyć się,

bo wtedy staje cały film. Każdy aktor korzysta z usług kaskaderów. Proszę nie wierzyć w te brednie, gdy któryś aktor mówi, że nie korzysta. Oni tylko tak mówią w celach reklamowych. Jeżeli chodzi o niebezpieczne wyzwania to taki mam charakter. Lubię poczucie strachu i zwycięstwa, gdy coś się osiągnęło co było trudne i wywołało dopływ adrenaliny. To jest jak narkotyk, przyzwyczaiłem się do tego i czasami mi tego brakuje.

Czy liczył się Pan z tym, jak zareagowałaby Pana rodzina, gdyby się Panu coś stało?

Każdy się z tym liczy, około czterdziestu procent ludzi na świecie w ten sposób działa. Oczywiście, że liczę się z tym i staram się nie brać udziału w przedsięwzięciach karkołomnych. Biorę udział w przedsięwzięciach niebezpiecznych, ale kontrolowanych na tyle, na ile jest to możliwe. Na tym polega cała mądrość tych sportów, że nie robi się czegoś na wariata, łamie nogi czy ginie, ale przygotowuje się do nich. W jaki sposób Pan się przygotowuje?

Przygotowanie jest przede wszystkim logistyczne. Zaczyna się od szkolenia na mapach, w wspinaczki wysokogórskich, pletwonurków itd. Jeżeli coś takiego robię, to tylko z dobrymi specjalistami, od których mogę się wiele nauczyć.

Proszę opowiedzieć o tym bardzo nagłośnionym ostatnio locie balonem nad Bałtykiem do Szwecji.

Rok temu spróbowałem przelecieć ze Szwecji do Polski, bo tak naprawdę jeszcze nikt tego nie dokonał. Nie udało nam się wtedy, bo wiatry wiały w drugą stronę. Było nam głupio, że wówczas było to też tak nagłośnione i nam nie wyszło, więc czuliśmy się i czekaliśmy na dobre wiatry, które bywały przez tydzień w ciągu roku. Po wiadomości od meteo postanowiliśmy polecieć, ale zrobiliśmy to o cztery godziny za późno i wiatr zmienił nam się już w trakcie lotu. W związku z tym musieliśmy lecieć na bardzo niskiej wysokości, co w przypadku balonu jest sprawą bardzo ryzykowną. Sześć razy wpadaliśmy w wodę kompletnie się mocząc, ale docieśliśmy i to się liczy.

Czy ktoś Was asekurował?

Bezpośrednio nie. Mieliśmy radio i telefon komórkowy, a służby graniczne obu krajów były powiadomione. Radio nam zamokło przy pierwszym wodowaniu, a telefon nie działał, bo nie było zasięgu przez pewien czas. Kiedy pierwszy raz się zanurzyliśmy, zadziałał sygnał ratunkowy z naszych kamizelek ratunkowych i w ciągu piętnastu minut pojawił się niemiecki samolot wojskowy, pilot zobaczył, że nic nam się nie stało, pomachał skrzydłami i podał Szwedom, że lecimy dalej. Szwedzi powiedzieli, że nie ma takiej możliwości, żebyśmy docieśli, ale nam się udało.

Czyli jest Pan uparty.

Trzeba być upartym, jeżeli chce się czegoś w życiu dokonać.

W jaki sposób przygotowuje się Pan do zagrania roli Bohuna w filmie „Ogniem i mieczem”?

Szczerze mówiąc nie przygotowuję się do tego, ponieważ do tej pory nie dostałem ani scenariusza, ani umowy. W związku z tym trudno jest mi cokolwiek zrobić w tej kwestii.

Ale podjął Pan decyzję?

Nie do końca.

Ciągle słyszę i czytam, że Pan będzie Bohunem, Z. Zamachowski – Wołodyjowski, K. Kowalewski – Zagłoba itd.

Ja również to słyszę z telewizji, ale innych rozmów poza wstępną, w której razem z panem Hoffmanem wyraziliśmy zadowolenie z przyszłej współpracy, nie było.

Chciałby Pan jednak zagrać?

I tak, i nie. Jeżeli to trwa rok, to będę musiał wyłączyć się ze wszystkiego, co jest związane z zawodem i z zarabianiem pieniędzy na życie. W związku z tym może być problem, jeżeli będziemy chcieli zrobić to po polsku, czyli liczyć na patriotyzm i nakręcić ten film za darmo. Nie wydaje mi się jednak, aby w dzisiejszych czasach było to możliwe.

Czy nosi Pan ostrą broń?

To jest moja prywatna sprawa i nie ma nic wspólnego z zawodem, który wykonuję.

Chciałem zapytać, czy Pan się czegoś boi?

Boję się jak każdy człowiek.

Pod koniec września na ekrany kin wejdzie nowy film z Pana udziałem pt. „Szczęśliwego Nowego Jorku”, o czym jest ten film?

Jest to film o polskiej emigracji w Stanach Zjednoczonych. Gram w nim loyera czyli człowieka, który żyje tam już długi i jest wtopiony w amerykańskie środowisko.

Czy ten film może okazać się kontrowersyjny?

Nie sądzę. Uważam, że jest prawdziwy jak książka Redlińskiego, na której podstawie powstał. Naśmiewa się z naszych narodowych przywar.

Jakie ma Pan plany zawodowe na najbliższą przyszłość?

Prawdopodobnie w październiku zacznie my z Władkiem Pasikowskim nowy film pt. „Demony wojny według Goi”. Jest to film o polskim kontyngencie działającym w ramach ONZ w byłej Jugosławii. Zdjęcia będą kręcone w polskich górach, a zagrają jeszcze: Olaf Lubaszenko, Artur Żmijewski i inni.

Czy ten film będzie miał podtekst polityczny?

Nie. Nie będzie podtekstu politycznego jak zwykle zresztą.

Jak najchętniej spędza Pan wolny czas?

W domu, albo na jakiejś wyprawie. Kilka dni temu wróciłem po dwumiesięcznym kręceniu filmu w Czechach, więc stęskniłem się za domem i rodziną.

Jak się Pan czuje w roli ojca swojej sześciolatniej córeczki i co stara się jej Pan przekazać?

W roli ojca czuję się bardzo dobrze, a staram się, aby była ciepła, bo jest kobietą.

Czy obawia się Pan upływającego czasu?

Tak jak każdy niczym nie różni się od innych.

Chyba nie każdy, bo niektórzy aktorzy odpowiadający na to pytanie mówią, że upływający czas im nie przeszkadza, nie można więc chyba generalizować.

Myszę, że każdy boi się tego tak, jak boi się śmierci. Nie wierzę, że jest ktoś, kto jej się nie boi.

Ktoś kiedyś powiedział, że ludzie nie boją się śmierci, tylko boją się umierania.

Jak zwał tak zwał, w każdym bądź razie do tego prowadzi upływający czas. To zdanie jest tego kwintesencją, więc ktoś kto mówi, że się go nie boi – kłamie.

Dziękuję za rozmowę.

Już po udzieleniu tego wywiadu „Wiadomości” telewizyjne podały, że Bogusław Linda nie zagra Bohuna, ponieważ ma inne plany zawodowe.

Słabe polskie akcenty

W środę nastąpiła inauguracja piłkarskiej Ligi Mistrzów sezonu 1997/98. Występują w niej 24 zespoły podzielone na 6 grup.

Do najciekawszego spotkania doszło w Newcastle, gdzie miejscowy klub po raz pierwszy w historii przegrał z Manchesterem United. Hat-trickiem popisał się Kolumbijczyk Faustino Asprilla.

Fatalny dzień miał bramkarz Feyenoordu Rotterdam Jerzy Dudek. Zdobywca Pucharu Europy w sezonie 1995/96 piłkarze Juventusu Turyn aż pięć razy musieli go do kapitulacji.

Także Tomasz Iwan nie miał się z czego cieszyć. Jego klub PSV Eindhoven dość nieoczekiwanie uległ Dynamu Kijów 1:3. Jednak Polak przeżywał na boisku zaledwie siedem minut i odpowiedzialność za porażkę raczej go nie dotyczy.

Liga Mistrzów (1. kolejka):

Grupa A:

Galatasaray Stambul (Turcja) – Borussia Dortmund (Niemcy) 0:1 (0:0). Chapisat (73). Widzów: 30 tys.

Sparta Praga (Czechy) – AC Parma Włochy 0:0. Widzów: 17 846.

1. Borussia	1	3	1:0
2. AC Parma	1	1	0:0
3. Sparta	1	1	0:0
4. Galatasaray	1	0	0:1

Grupa B:

FC Koszyce (Słowacja) – Manchester United (Anglia) 0:3 (0:1). Irwin (30), Berg (61), Cole (88). Widzów: 10 tys.

Juventus Turyn (Włochy) – Feyenoord Rotterdam (Holandia) 5:1 (3:0). Del Piero (3 i 11, karny), Inzaghi (34), Zidane (63), Birindelli (80) – van Gaal (57, karny).

REKLAMA REKLAMA REKLAMA

Czerwona kartka: Di Livio (57 Juventus). Widzów: 34 tys.

1. Juventus	1	3	5:1
2. Manchester	1	3	3:0
3. Koszyce	1	0	0:3
4. Feyenoord	1	0	1:5

Grupa C:

PSV Eindhoven (Holandia) – Dynamo Kijów (Ukraina) 1:3 (1:1). Jonk (40) – Maksimow (33), Riebrov (47), Szewczenko (90). Widzów: 30 tys.

Newcastle United (Anglia) – FC Barce-

lona (Hiszpania) 3:2 (2:0). Asprilla (22, karny, 31 i 49) – Luis Enrique (73), Luis Figo (89). Widzów: 36,6 tys.

1. Dynamo	1	3	3:1
2. Newcastle	1	3	3:2
3. Barcelona	1	0	2:3
4. PSV	1	0	1:3

Grupa D:

Olympiakos Pireus (Grecja) – FC Porto (Portugalia) 1:0 (1:0). Yannakopoulos (6). Widzów: 75 tys.

Real Madryt (Hiszpania) – Rosenborg Trondheim

(Norwegia) 4:1 (3:1). Panucci (4), Ze Roberto (38), Raul (43), Morientes (83) – Mini Jakobsen (14). Widzów: 52 tys.

1. Real	1	3	4:1
2. Olympiakos	1	3	1:0
3. FC Porto	1	0	0:1
4. Real	1	0	1:4

Grupa E:

Bayern Monachium (Niemcy) – Besiktas Stambul (Turcja) 2:0 (1:0). Helmer (3), Basler (70). Widzów: 38 tys.

Paris St. Germain (Francja) – IFK Goeteborg (Szwecja) 3:0 (1:0). N'Goty (28), Lucic (51, samobójczy), Rai (81, karny). Widzów: 26 189.

1. Paris SG	1	3	3:0
2. Bayern	1	3	2:0
3. Besiktas	1	0	0:2
4. Goeteborg	1	0	0:3

Grupa F:

Bayer Leverkusen (Niemcy) – Lierse SK (Belgia) 1:0 (1:0). Beinlich (40, karny). Czerwona kartka: Beinlich (77 Bayer). Widzów: 22,5 tys.

Sporting Lizbona (Portugalia) – AS Monaco (Francja) 3:0 (2:0). Oceano Cruz (3), Hadji (7), Leandro Machado (64).

1. Sporting	1	3	3:0
2. Bayer	1	3	1:0
3. Lierse	1	0	0:1
4. AS Monaco	1	0	0:3

(paw)

DUŻY LOTEK

5, 16, 26, 38, 43, 47

EXPRESS LOTEK

1, 2, 5, 6, 23

HENRYK BOLESTA

I liga koszykarzy

W niedzielę z PKK

Niedzielnym przeciwnikiem koszykarzy Browaru Dojlidy (godz. 17 hala „Włóknarz”) będzie drużyna PKK Warta Szczecin.

Ostatnio do szczecińskiego zespołu powrócili kontuzjowani Martin Eggleston i Marcin Bąk. Do czołowych zawodników drużyny należą ponadto: Daniel Blumczyński (190 cm), Anderson Herbert (207 cm), Paweł Suski (198 cm), Wojciech Królik (187 cm) i Tomasz Mrozek (199 cm).

Liczymy, iż podopieczni trenera Jacka Gembala zagrają co najmniej tak dobrze, jak w pierwszym meczu u siebie z Notecią Inowrocław. Gdy tak będzie, o zwycięstwo białostoczan możemy być raczej spokojni. Relację z czwartkowego spotkania Zagłębie Maczki Bór Sosnowiec – Browar Dojlidy zamieścimy w poniedziałkowym wydaniu „GW”.

Program V kolejki: Zepter Śląsk Wrocław – Azoty Nobles (sobota, 20 bm. o

godz. 19); niedziela, 21 bm.: Komfort Forbo Stargard Szczeciński – Zagłębie Maczki Bór Sosnowiec (17), Trefl Sopot – Elana Toruń (17), Unia Tarnów – Browary Tyskie Bobry Bytom (18), Mazowszanka PEKAES Pruszków – Stal Stalowa Wola (18), ITK Noteć Inowrocław – Polonia Parta Przemyśl (17), Browar Dojlidy – PKK Warta Szczecin (17), Pogoń Ruda Śląska – pauzuje.

W środę rozegrane zostały rewanżowe mecze w rundzie wstępnej Pucharów Koraca i Ronchetti. Niestety, koszykarze Polonii Parta Przemyśl ponieśli drugą porażkę, przegrywając u siebie ze Spartą Praga 67:75 (30:36) i nie awansowali do I rundy.

Do I rundy Pucharu Ronchetti zakwalifikowały się natomiast zawodniczki Foty Porta Gdynia, które u siebie wygrały z BK Strakonice 82:48 (45:32).

(mark)

Trenuj judo z mistrzami

Sekcja judo białostockiego Hetmana ogłasza nabór dzieci w wieku 10–14 lat. Chętni mogą zgłaszać się codziennie (godz. 18.00–20.00) w hali sportowej przy ul. 27 lipca 58.

Zajęcia prowadzić będą najlepsi fachowcy. Są nimi niewątpliwie trener Jarosław Mroczko oraz jego podopieczna brązowa medalistka mistrzostw świata Małgorzata Roszkowska.

(paw)

RELAKS NA SPORTOWO

I liga koszykówek mężczyzn. Browar Dojlidy Białystok – PKK Warta Szczecin (niedziela, 21 bm. o godz. 17 w hali „Włóknarz”) przy ul. Antonikowskiej.

Festyn biegowy SAMSUNG. (sobota, 20 bm. start o godz. 11 obok estrady w białostockim Parku Zwierzynieckim).

III Międzynarodowy Półmaraton Gusiów – Goldap (niedziela, 21 bm. meta w Goldapi na placu Zwycięstwa. Start w Gusiowie – obwód kaliningradzki – godz. 12.30).

III liga. Olimpia Zambrów – Gwardia Warszawa (sobota, 20 bm. o godz. 16 na stadionie przy ul. Wyszyńskiego 8 w Zambrówie), ŁKS Łomża – Wkra Żuromin (sobota, 20 bm. o godz. 16 na stadionie przy ul. Zjazd 18 w Łomży),

Wigry Suwałki – Bug Wyszków (sobota, 20 bm. o godz. 16 na stadionie przy ul. Stadionowej w Goldapi).

IV liga. Sokół Sokółka – MKS Ciechanów (niedziela, 21 bm. o godz. 15 na stadionie przy ul. Marianańskiej 31 w Sokółce), Sparta Augustów – Marymont Warszawa (niedziela, 21 bm. o godz. 15 na stadionie przy ul. Tytoniowej 1 w Augustowie).

Klasa okręgowa. Łomża, niedziela, 21 bm. o godz. 15: Wissa Szczuczyn – Iskra Zaręby Kościelne, Kontakty Łomża – Ziemowit Nowogród, Sparta Szepietów – Orzeł Kolno, Victoria Jedwabne – Unia Ciechanowiec, Orleńka Czyżew – Biebrza Goniądz, Fortuna Andrzejewo – Skra Wizna, Znicz Radziłów – ŁKS II

Przemysław Gosiewski

- prawnik, polityk, mieszka w Kołakach Kościelnych pod Zambrówem. Ekspert Akcji Wyborczej Solidarności ds. walki z przestępczością. Przemysław Gosiewski doprowadzi do przywrócenia praworządności w Polsce poprzez:

- wprowadzenie surowych kar dla przestępców,

- zaostrezenie rygoru więziennego przez likwidację przepustek i innych przywilejów, którymi cieszą się więźniowie, np. cel miłości, wideo, itp. Więźniowie nie mogą być sanatoriami dla przestępców!

- wprowadzenie szybkiego trybu karania tak w przypadkach drobnych przestępstw, jak i tych najcięższych, kara konfiskaty mienia dla osób, które dorobiły się majątku na przestępstwie,

- przywrócenie kary śmierci w przypadkach ciężkich i wielokrotnych morderstw.

Interes uczciwego obywatela musi być traktowany jako bezwzględnie ważniejszy niż interes przestępcy. Przywrócenie praworządności to także walka z korupcją. Należy wprowadzić lustrację ekonomiczną parlamentarzystów i wysokich urzędników państwowych. Urzędnicy muszą osobiście odpowiadać za podejmowane decyzje.

By Polska była sprawiedliwa i praworządna, trzeba rozliczyć ludzi odpowiedzialnych za zbrodnie komunizmu. Ci, którzy często nawet w granicach prawa gnębili Naród Polski, muszą odpowiedzieć za swoje niegodziwości. Trzeba im odebrać niesłusznie zawłaszczone przywileje, rozbić ich wpływy w bankach, funduszach inwestycyjnych, a także innych sferach mających zasadnicze znaczenie dla gospodarki.

GŁOSUJMY NA AKCJE
WYBORCZĄ SOLIDARNOŚĆ!
PAMIĘTAJMY!
LISTA NUMER 5 MIEJSCE 8
TO PRZEMYSŁAW GOSIEWSKI
TO POLSKA RÓWNYCH SZANS
TO POLSKA BEZPIECZNA I SILNA!
(100441)

Jo-jo i dorożka?

Ryby drapieżne nie mają czasu zastanawiać się zbyt długo, zanim zaatakują. Czy mają czas powąchać przynętę, jak czyni to karp widząc gotowanąkę lub kukurydkę, gdy błystka przemyska z szybkością uciekającej płotki, poruszana ręką i kołowrotkiem?

Nowością godną, acz nie najnowszą, moim zdaniem, zainteresowania się na obecny sezon szczupakowo-okoniowy, jest kołowrotek Quartz firmy MITCHELL. Jest dostępny w kilku wersjach. Opinię o nim mam jak najlepszą. Wersja 330: trzy szpulki, trzy łożyska, system kontrolny układania się żyłki na kablak. Praca tym sprzętem to sama rozkosz. Przyznaję, wychowałem się na enerdownskich forelkach i reksach, a to co wyprodukował Mitchell to naprawdę szlagier. Aż się chce obracać korbką ze świadomością, że za moment zostanie wydłubany kolejny szczupak. Czy koniecznie obracać? A może trawować!

Na pytanie postawione w tytule odpowiedź jest skomplikowana. Wybór zależy od warunków na łowisku. Niezależnie od skuteczności zachodzących bajerów i metod nie należy łączyć z polskimi akwenami, skostniałymi paragrafami i zwyczajami ryb. Osobiście hołduję zasadzie: Gdzie patyki, tam wyniki. Właśnie. Jeżeli dużo zaczepów, tym większa szansa na drapieżnika, ale jednocześnie na utratę umiłowanych mepsów czy effzetów.

Każdy szczupak i okień mają swoją osobowość, im starszy egzemplarz, tym i rozum adekwatny do wieku. Na jeziorach największe potwory zasiedlają głębiny. Pod warunkiem, tam jest życiodajny tlen.

Zalegalizowanie dorożki, w obcojęzycznym brzmieniu trolling, daje możliwość sprawdzenia dużych, ciężkich blach, długich woblerek i zestawów kombinowanych z dociążeniem.

W Holandii, kraju europejskim, popularna jest metoda łowienia sandacza jeziorowych z łodzi na tzw. jo-jo. Dwie wędkę uzbrojone w cykady. Polega to na tym, że gdy jedną wędkę podnosi wędkarz w górę, drugą jednocześnie opuszcza. Na naszych jeziorach popularna jest metoda szarpaka albo pompki, tzw. drygenta. Na końcu żyłki sztuczne rybki, najczęściej odlewki chałupnicze z cyny.

Ubiegamy się o wejście do Europy, a nasze przepisy, zmodyfikowane oczywiście, ponoc na wzór europejski, zabraniają stosować jo-jo w naszych „nieeuropejskich” akwenach.

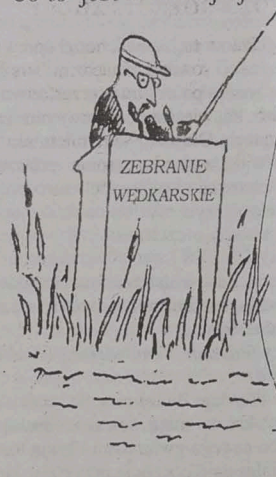
Rewelacyjne wyniki w połowie okonia osiągają Amerykanie poławiając metodą pionowego jigowania gumkami na głębokich jeziorach. Metoda bardzo popularna w USA, zbliżona do szarpaka, pod warunkiem bardzo „czujnego” wędziska i cienkiej żyłki.

Nasze ustawodawstwo dopuszcza stosowanie jednocześnie dwóch wędek, ale zabrania jednocześnie łowienia „przez opuszczenie i podnoszenie przynęty w sposób ciągły z wyjątkiem łowienia ryb pod lodem”.

Jest zatem możliwość gry w jo-jo przez opuszczenie i podnoszenie, w sposób nieciągły a sporadyczny, wyrwykowy, unikatowy, odosobniony, rzadki itp.

REMIESZ

Co to jest metoda jo-jo?

MODA

Płaszcz do ziemi

Jak jesień to płaszcz, a jak płaszcz to długi do ziemi. Z wełny, wełny, moheru, sztucznego futra, chociaż o dziwo! wracają futra prawdziwe.

Szeroko omawiane w propozycjach na tegoroczną jesień płaszcze są obszernie, z raglanowymi rękawami, opatulające, z kapturem lub wielkim kołnierzem i z paskiem. Z drugiej strony jednak wychylają się wąskie, proste typu wojskowego z dwurzędowym zapięciem i z nakładanymi kieszeniami. Jeśli ktoś ma krótki płaszcz, proszę się nie przejmować. Funkcjonują nadal i to zupełnie nieźle. Małe płaszczyki mają zazwyczaj formę trapezu i przypominają sukienkę.

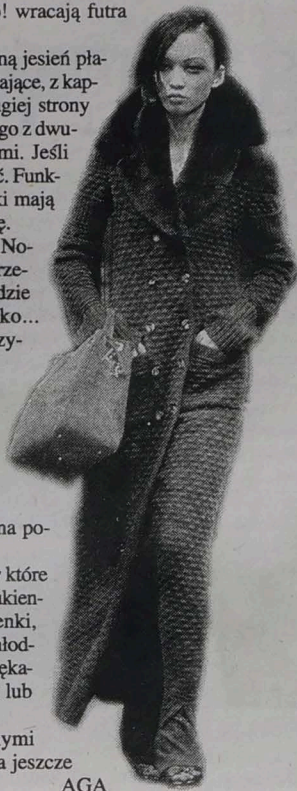
To nagromadzenie kontrastów jest zamierzone. Nośmy sukienki, spódnice i płaszcze do kostek. Przejdźmy się też długość do kolan i za nie. I na zasadzie pełnego kontrastu – supermini – tylko, tylko... Dwie skrajne długości łączy się ze sobą – na przykład na króciutką spódnicę lub sukienkę narzuca się długi płaszcz do ziemi. A do krótkiej sukienki zakłada się wysokie botki do kolan i na obcasach, jak każda paryska kreatorka.

Znów wracają zaznaczone poduszkami ramiona w płaszczech i żakietach. Ramiona nie są jednak tak monstrualne jak w poprzedniej dekadzie, choć pojawiają się propozycje, w których ramiona podniesione są niczym skrzydła.

Tegorocznej jesieni nadal obowiązują sukienki, w które prawdziwie obrodziło. Są sukienki-płaszcz, minisukienki-tuniki, sukienki futerały, koszulki jako sukienki, powłóczyście z dżerseju i powiewne z muslinu. Chłodne dni nie odstraszą od noszenia sukienek bez rękawów – zawsze można na wierzch założyć żakiet lub sweter.

Najbardziej modne są żakiety z asymetrycznymi zapięciami, często bez guzików, tylko na rzepy, a jeszcze lepiej w ogóle nie zapinane.

AGA

HOROSKOP

PANNA 24 VIII-23 IX

Wygląda na to, że zaczynasz dobrze wykorzystywać swoje zalety. I słusznie. Skończysz z żalami. Dni znów nabiorą blasku i szybkości. Wieczory spędzane w doborowym towarzystwie, niekoniecznie z Bykiem. Wszystko będzie na swoim miejscu. Zwłaszcza w sferze zawodowej. Chyba nie powinienes przekraczać pewnej granicy. To może być psychicznie za trudne.

WAGA 24 IX-23 X

Ujawni się idealistyczna i filozoficzna strona Twojej natury. Częściej oddasz się rozmyśleniom, a głoszone przez Ciebie opinie będą niezwykle wyważone. Finansowo nie będziesz miał problemów. Warto rozsądnie zainvestować i powinna pojawić się dobra ku temu okazja. Ciepłe słowa od zagnanego Lwa.

SKORPION 24 X-22 XI

To wspaniały czas na podróż. Masz okazję spotkać świetne towarzystwo. A najważniejsze, że teraz możesz mieć wolne dni. Niewykluczone, że pochłonię Cię sprawy Twojego serca. Nie daj się zwieść pozornej nieżyczliwości kogoś spod znaku Strzelca. Sytuacja materialna nie da powodów do narzekania. Tylko jak długo?

STRZELEC 23 XI-22 XII

Obietnica, którą ktoś Ci złożył, jest całkiem konkretna. To chyba jest duża szansa, jednak zdecydować będziesz sam. Nie daj się „przygwoździć” zawodowym obowiązkom. Wskakuj na swój rower i zacierpnij świeżego powietrza. Może dojdzie do towarzyskich przepychanek. Zachowaj chłodną głowę, naprawdę nie musisz się tym wszystkim przejmować. Szczęśliwa liczba – 15.

KOZIOROŻEC 23 XII-20 I

Wygląda na to, że nadchodzi sprzyjający czas na operowanie pieniędzmi. To szczególnie ważne po ostatnim przestoju w interesach. Poświęć się załatwianiu spraw w urzędach. Okropnie tego nie lubisz, ale cóż. Krótki wyjazd w gronie rodzinnym przywróci nastroj. Więcej optymistycznych zapowiedzi na przyszłość.

WODNIK 21 I-19 II

Przypomnij sobie, kto był dla Ciebie naprawdę życzliwy. Nie musisz obawiać się nadchodzących dni, poradź sobie i to na przekór unikom Koziorożca. Z Baranem łączy Cię prawdziwe uczucie i tego się trzymaj. Spróbuj bardziej zająć się domem. Wytrwałości, w końcu się do tego przekonasz. Nareszcie wraca bliski współpracownik.

RYBY 20 II-20 III

Pogimnastykuj swój umysł. Pora rozwiązać jeden lub może nawet dwa, palące problemy. Ciężka praca zostanie właściwie wynagrodzona. Świetnie, powoli traciłeś nadzieję. Nie wiadomo, czy przekonasz kogoś do swoich racji. Jeszcze nad tym popracuj. Nadprogramowe wydatki raczej nie będą obciążeniem dla domu. Umowa z Baranem nadal zobowiązuje.

BARAN 21 III-20 IV

Czuć się będziesz naprawdę wypoczęty i zdrowy. Nie ma to jak prawdziwe wsparcie ze strony bliskiej osoby. Twój nastrój odbije się w Twoim zachowaniu. Zdecydowanie nie pozwolisz, by ktoś wszedł Ci na głowę. Dobry okres na udane spotkania z przyjaciółmi. Przygotowania do zmian dobiegają końca.

BYK 21 IV-21 V

Wprawdzie przed Tobą jest prawdziwa góra pracy, ale nie obawiaj się. Jesteś do tego przygotowany. Nauczysz się relaksować nawet w ciągu bardzo krótkiego okresu czasu. Przekonasz się do wielu ludzi. W sumie będzie to tydzień udany, jednak raczej męczący. Trzymaj się!

BLIŹNIĘTA 22 V-22 VI

Przed Tobą poważne rozmowy z niezbyt poważnymi ludźmi. Rezultaty mogą być różne, ale bądź wytrwały. Zbierzesz się w sobie i przezwycięzysz lęki związane z Wodnikiem. Coraz ciekawsza sytuacja sprawi, że Twój optymizm znacznie wzrośnie. W ciągu nadchodzących dni odwiedź sklepy, chociaż wcale za tym nie przepadasz. Zwróć uwagę na to, co mówisz. Bezmyślnie rzucone słowa tylko Tobie zaszkodzą.

RAK 23 VI-22 VII

Wykorzystaj dobrą passę i pogodź się z osobą, z którą ostatnio masz ciągle na pieńku. Nie spodziewaj się sensacji zawodowych. Sytuacja materialna w normie, co oznacza tyle, że nie musisz zaciśkać pasa. Oczywiście, możesz zdobyć się na dłuższy odpoczynek. Ale czy to się opłaca?

LEW 23 VII-23 VIII

Sprawy, które dawno odłożyłeś na półkę, teraz znowu staną się ważne. Przemalowanie w domu. Jest nadzieja, że odnajdziesz zgubione rzeczy. Powinno wyjaśnić się zamieszanie, powstałe w Twoich finansach. Korzystne powiązania z osobą spod znaku Ryb. Kto by pomyślał, że się na to zdecydujesz.

ZDROWIE
DO KONTROLIArsen
w żywności

Arsen to pierwiastek bogato występujący w przyrodzie. W żywności nie jest pożądany.

Arsen występuje w wodzie, glebie i powietrzu – mówi mgr inż. Regina Kownacka z Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku. Źródłami zanieczyszczenia środowiska są: procesy spalania węgla, stosowanie pestycydów w rolnictwie, przemysł hutniczy, wyrób szkła. Pestycydy, użyte w niewłaściwym czasie lub w większej ilości, były niejednokrotnie przyczyną ostrych zatrueń.

Do żywności, zarówno pochodzenia roślinnego jak i zwierzęcego, arsen dostaje się może z barwnikami i innymi substancjami dodatkowymi. W niektórych krajach organiczne związki arsenu są powszechnie wykorzystywane jako stymulatory wzrostu drobiu i trzody. Zmieniają one skład mikroflory przewodu pokarmowego zwierząt. Jednocześnie arsen kumuluje się w ich tkankach jadalnych.

Wysoką zawartość arsenu obserwuje się w niektórych gatunkach ryb, krewetek, homarów, ślimakach. Dlatego też duży udział środków spożywczych pochodzenia morskiego w diecie może być głównym źródłem arsenu dla człowieka. Arsen może występować także w zbożach.

Po spożyciu produktów zawierających arsen zwiększa się ilość tego pierwiastka głównie we włosach, szkliwie zębów, skórze, wątrobie i nerkach. W środowisku zawodowego narażenia na arsen rejestrowano nowotwory wątroby, skóry, płuc i układu limfatycznego.

Związki trójtwartościowego arsenu hamują aktywność dużej ilości enzymów, zaburzają przemianę aminokwasów w organizmie człowieka. Większe dawki arsenu powodują utratę świadomości, porażenie ośrodkowego i naczyniowo-ruchowego. Wywołuje on także choroby skóry, płuc, serca.

Zgodnie z zaleceniami ekspertów Światowej Organizacji Zdrowia, tolerowana dzienna ilość arsenu dla człowieka nie powinna przekraczać 0,05 mg na 1 kg masy ciała. Zarządzenie Ministra Zdrowia w Polsce dopuszcza najwyższe zanieczyszczenie tym pierwiastkiem środków żywności w granicach od 0,1 do 0,5 mg na kg produktu, ryb do 4 mg/kg, barwników – 1-3 mg/kg. Badania Państwowej Inspekcji Sanitarnej nie wykazują w naszym regionie przekroczenia norm.

(a)

Duży udział środków spożywczych pochodzenia morskiego w diecie może być głównym źródłem arsenu dla człowieka

NA TALERZU

Ach, te pomidory...

Proszę mi pomóc – mówi czytelniczka Zofia P. w słuchawce telefonu. – Wiem, że miałam nie zgubić przepisu na zimową sałatkę z pomidorów. I chyba nie zgubiłam, tylko któraś z kuzynek musiała go sobie pożyczyć bez mojej wiedzy. Węć proszę jeszcze raz o podanie go w rubryce „Na talerzu”, a ja przepiszę to kilka razy i poupycham w różne miejsca, żeby nie zginał.

EWA nie dziwi się takim sygnałom, bo wiem przepis na zimową sałatkę jest absolutnie rewelacyjny. Oto i on.

Kupujemy odpowiednie pomidory. Najlepsze są takie, które mają mało pestek i

DZIWIY ŚWIATA ROŚLIN

Roślinne piżmo

Żaden zapach roślinny, nawet w przybliżeniu, nie jest tak intensywny, jak jedna z woni świata zwierzęcego. Grudka piżma zachowuje aromat przez całe lata, ale stosując ją, wadliwie dozwolona, potrafi niewiarygodnie cuchnąć. Dlatego tylko doświadczeni kompozytorzy perfum mają odwagę stosować surowce zwierzęce. Taką kompozycję charakteryzuje moc i trwałość, ponieważ są one doskonałymi utrwalaczami zapachu. Najlepszym fiksatorem jest AMBRA, czyli szara substancja powstająca w jelicie wieloryba-kaszalota. Kaszaloty wydala ją na powierzchnię morza, a ponieważ należą do zwierząt rzadkich i chronionych, ambre zalicza się do najdroższych składników perfum. Przykładami kompozycji z dużym udziałem ambry są Samsara i Shalimar Guerlain'a.

Równie dobrym utrwalaczem, a także aromatem męskiej linii perfum typu tabac, jest KASTOREUM, zwane też bobrowym strojem. Znajduje się ono w worku skórny w pobliżu odbytu bobrów i służy do wabienia samic w okresie godowym. Kastoreum zawierają takie „wody” dla panów jak: Portos Balenciaga, Bel ami („Kochanek” Hermesa), Pour lui („Dla niego” Oscara de la Renty) i Snuff („Szczypota tabaki” Schiaparelli).

Rolę „wabika” w procesie rozrodczym odgrywa też CYBET. Jest to wydzielina gruczołów położonych obok narządów płciowych afrykańskiego kota – cywety. Silnie rozcieńczone, pachnie bardzo przyjemnie i wchodzi w skład wielu perfum o orientalnej nucie zapachowej.

Pośród wszystkich aromatów zwierzęcych najtrwalsze i najbardziej przenikliwe jest PIŻMO (Musk). Kapitanowie statków, prze-

wożących herbatę z Dalekiego Wschodu, za żadną cenę nie przyjmowali do ładowni nawet i po stokroć zaplombowanego piżma. Purpurowy płyn, który w dużym stężeniu wydziela woń zgnilizny, pochodzi z gruczołów piciowych samca piżmowca, zwierzęcia z rodziny jeleniowatych. Żyjące w Tybecie i Chinach zwierzę, w lecie kryje się w lasach; w grudniu, miesiącu godowym, wydziela zapach tak intensywny, że zdoła przywołać samiec z odległości kilku kilometrów. Rozcieńczone piżmo ma niezwykle charakterystyczną, ciężką, słodką woń. W dzisiejszych czasach, gdy preferuje się zapachy lekkie i świeże, uchodzi za aromat niezbyt elegantski, a jego udział w kompozycji perfum jest bardzo oszczędny. Często też, zastępuje się prawdziwe piżmo olejkami roślinnymi, bardziej lotnymi i delikatniejszymi. Zapach piżma wydzielają nasiona HIBISCUSA PIŻMOWEGO, rośliny Półwyspu Indyjskiego. Hibiscus wyrasta do wysokości 2 metrów. Ma dłoniaste liście i duże, piękne kwiaty barwy żółtocyfrowej. Owocem są mięsiste torebki, które nie w pełni dojrzałe jada się jak jarzyny. Nasiona, tzw. ziarna bizamowe wykorzystuje przemysł kosmetyczny.

Leng.

KOSMETYCZKA RADZI

U progu jesieni

Początek jesieni to czas na dokładną ocenę stanu skóry po wakacjach. Opalenizna z dnia na dzień staje się coraz bledsza, a przebarwienia posłoneczne coraz bardziej widoczne. Jesienią nasilają się kłopoty z cerą wrażliwą. Osoby posiadające cerę tłustą mają często po wakacjach dorodne zaskórники.

Po słonecznych wakacjach skóra wymaga intensywnego nawilżania. W najlepszej sytuacji są osoby, które pamiętały o systematycznym stosowaniu kosmetyków z filtrami i nawilżających. Teraz warto zaopatrzyć się w nawilżający krem lub żel z witaminami C i E oraz nawilżający balsam do ciała. Można również stosować nawilżanie w postaci masażu, toników, wód w atomizerach i specjalnych zabiegów w gabinetach kosmetycznych. Dobre rezultaty daje używanie kosmetyków z wyciągami owocowymi, które delikatnie złuszczały martwy naskórek, odświeżały i poprawiały koloryt cery oraz pobudzały skórę do utrzymania naturalnej wilgotności. Osoby, które mają bardzo wrażliwą cerę z tendencją do tworzenia rozszerzonych naczyń krwionośnych

muszą jesienią bardzo uważać przy wyborze kosmetyków, zwłaszcza silnie działających. Czasem najlepiej wybrać po prostu kosmetyki dla dzieci.

Polska jesień bywa bardzo zimna. Dlatego trzeba pamiętać, że jeśli temperatura na dworze spada poniżej 8 stopni Celsjusza, należy przed wyjściem z domu wklepać w skórę twarzy krem ochronny.

W czasie lata skóra ma tendencję do silniejszego rogowacenia. Staje się szorstka i miejscami może się łuszczyć, np. na dłoniach, stopach. Aby jej przywrócić aksamitną gładkość, można wykonać peeling twarzy i całego ciała. Ten zabieg jest bardzo polecany zwłaszcza dla osób, które nękają zaskórники. Systematycznie wykonywany peeling (np. przy cerze tłustej 2-3 razy w tygodniu) skutecznie redukuje ich liczbę.

Często na skórę pozostają „pamiątki” po lecie, np. piegi oraz przebarwienia. Te ostatnie mogły powstać na skutek reakcji substancji zapachowych (np. perfum) pod wpływem promieni słonecznych. Plamy można rozjaśnić kremami wybielającymi i domowymi maszczkami z cytryny lub świeżego ogórka.

MONIKA

RÓŻA

– „ETIUDA REWOLUCYJNA”

– Która to strona prawa, a która lewa?

– Widzisz, to jest skutek przekładania tkaniny przed suszeniem. Prawą stronę założyłaś na suszarkę jako lewą. Nie przejmuj się tym. Poczekaj, masz wrażliwe palce, spróbuj. To jest głazdziutkie, atlas, a tu we wszystkie strony szorstkie i widzisz prawie płócienny ścieg. Nie patrz na to, że są plamy w dekoracji, jak wyprasujesz, pożyczujesz, znikają. Gdy przyjdzie liść na liść, będzie to jak refleks światła.

Ogonkiem do góry

Dekoracją są naturalne gałązki dębowe, do których trzeba dorobić w miejsce

ne, bo one mają takie narzucone tempo, że rzadko komu udało się je wytrzymać. Mają miesiąc, by wejść w tajemnicę zawodu, trudnego, bo niespotykanego dzisiaj. My odgrzebujemy techniki z połowy osiemnastego wieku.

Rozmyte barwy malw

Sztuczne kwiaty do toalet pojawiły się najpierw we Francji, na dworze króla Ludwika XVI. Dla wysmakowanych dam były równie ważnym dodatkiem do sukni, jak klejnoty. Z Francji rozprzestrzeniły się na Europę. I w pracowniach robiących kwiaty, tak to się najpierw nazywało, powstawały sztuczne róże, storczyki, orchidee,

ciężka praca. W dziewiętnastym wieku rzemiosło, zakłócające spokój arystokracji miejskiej, zostało wyrzucone za rogatki, ale szwaczki i robiące kwiaty zostały.

Na stole barwi się „Wielka encyklopedia roślin”, wciąż wertowana.

– Przywiozłam ją, by zachwycić się różnorodnością kwiatów. By zobaczyły, że chryzantema to nie tylko ta z ogródka, ale dziesiątki innych... Pierwszy ich bukiet – malwy z fizelem. Pierwszy raz farby i pędzel w ręku. Tak je pomalowały, że wyszły niemalże zjawiskowo rozmyte kolory. Chciały jeszcze pączek zielony. Zróbcie pączek... Potem niezapominajki, wycinane nożyczkami, jak wszystko inne. Delikatne, cienkie lodyżki. Gdyby każdy kwiatek wiązać na druciku, wyszłaby lina okrętowa na końcu. A tu na dwóch różnych drucikach, mięciutkich, porobione są supelki, na nie kleiło się przygotowane kwiatki, dwie gałązki się skręcało, trzy listki wykończyły lodyżkę i...

– Jak przyniosłam bukietek do domu, mąż od razu podsunął sobie pod nos – śmieje się Ewa.

– Bo to jest robienie rośliny prawdopodobnej, a nie prawdziwej. W tym przejawia się twórcza myśl kwiatarki. Muszą się jeszcze długo tego uczyć. Teraz przygotowałam je, by pewne rzeczy mogły samodzielnie wykonać, nawet w domu. Uczylam się zawodu sama, przez 27 lat. Popelniałam błędy, bo nikt mi niczego nie tłumaczył. Ale notowałam kolejność czynności. I odkryłam, że struktury rośliny nie trzeba zapisywać akapitami słów, a wzorami niewiadomych. Okrągły nawias to pąk – liść, znów nawias – kwiat i liść, jeśli jest rozgałęzienie dochodzi kwadratowy nawias, kilka rozgałęzień biorę w klamrę. Wszystko jest ponumerowane, wzór zapisany, obok rysunek, więc jak nie od góry to od dołu, będą wiedziały o co chodzi. W każdej nowej roślinie jest coś nowego, nowe komponowanie całości, nowa tajemnica zawodu. Przy margerytce była jedna lodyga, liście, kwiat. Kaczeńce są już trzypoziomowe, pąk – liść, kwiat – liść, dwa kwiaty – liść, wiązanie na gałęzi.

– Najpierw, jak przychodzi nowy kwiat, myślimy, że nie poradzimy – mówią

Według tej kompozycji kwiatowej dzieci uczą się barw muzyki

dziewczeta. – A potem, jak zaczniemy, wychodzi, samo się robi.

Przy Muzeum Kultury Ludowej ma powstać pracownia artystycznego kwiatarstwa. Część dziewczyn znajdzie w niej zatrudnienie.

– Cepelia nie realizuje już zamówień zespołów, teatrów, filmów. Zlecen jest dużo. Marzy mi się, by po trzech-czterech latach mieć taki zespół, który, jak dostarczę projekt, zrobię kolory albo one pod moim kierunkiem to zrobią, wykona dzieło od początku do końca. Potem z zespołu na pewno wyłonią się talenty. Jednak zanim dojdą do samodzielnej twórczej pracy, muszą przynajmniej pięć lat normalnie wykonywać zlecenia, usilować stworzyć coś samodzielnego. To będzie początek sztuki...

Popłoch i czarna róża Chopina

– Jak przyszedłam na wystawę, przerażałam się – mówi jedna z dziewczyn. – „Boże, w co ja wdepnęłam!” Teraz zaczynamy widzieć siebie w tym zawodzie.

Kilkanaście wysmakowanych kompozycji kwiatowych. Pochylić się nad jedną z nich. Ręka wyciąga się, chce dotknąć. Co

fa się, bo rozcapierzony kwiat, podobny do ostu, może ukłuć.

– Można dotykać – uspokaja pani Daniela. – To popłoch, który udaje oset. Ma cudownie rozskrzydloną strukturę liści.

Obok kompozycji z popłochem, która była wystawiana w Zachęcie, zwisa wśród nagich gałązek tarniny mała różyczka. Nazywa się „Norwid albo ostatnia róża”.

– On był człowiekiem zniszczonym przez okoliczności. I te dwie przekwitłe róże, gałązka cierniowa, a na czubku ten ostatni kwiat. Jak przekwitnie, już nie po nim nie zostanie, to mój Norwid.

Są jeszcze inne róże, czarne, granatowe, niebieskie.

– Zaczęło się od róży „Etiudy rewolucyjnej” na wystawę chopinowską w Tokio. Jak wyrazić dramat artysty, który dowiaduje się o powstaniu w Warszawie, rozpacz, co dzieje się z rodziną, dziewczyną, którą kocha? Piszę etiudę. Zrobiłam czarne róże. Z tej serii wybrałam jedną. Była czarna, ale jak się zajął w środek, to tam żar płonął, taka kombinacja kolorów. Widziała pani kiedyś spaloną gazetę? W tym kolorze miała liście. Tak w jedwabiu można wyrazić. To było szaleństwo. Kupili prosto z wystawy, zdaje się została w Japonii. Od tej pory zaczęła się moja przygoda z formą róży z epoki stanisławowskiej. Ma siedem centymetrów średnicy, głębokie płatki o określonej ilości. Na formie tej róży bawię się w kolor, raz jesiennych liści, to półślachetnych kamieni... Zawsze jednak znajdzie się czarna róża, bo wciąż są na nią amatorzy.

Jeszcze kompozycja kwiatów z gałązką leszczyny, na której profesor fortepianu uczy dzieci barw muzyki. Kiście hortensji – do kapelusza, sukni, wazonu, albo... jako danie na stół. Wszystko w naczyniach robionych specjalnie przez artystę ceramikę, przyciszonych, bo nie wolno, by dominował wazon.

– Skąd te feerie barw? Pomysły?

– Mam trzy podstawowe kolory farb i z nich robię paletę – od czerni do szarości. Do robienia kwiatów trzeba mieć talent, znać przyrodę, rzemiosło, potem fizykę, chemię, matematykę, architekturę i parę innych rzeczy.

I znów pracownia, i dziewczęta żyłkujące liście.

– Pani Danielo, jak składamy liście?

– Tak, jak naleśniczki na talerzu przed smarowaniem. I potem tak, jak złożone, bufką do wierzchu, tyleczkiem do przodu, trzeba je wybierać. Zle wrzucamy do woreczka na buble, potem będziemy oglądać.

A na szafie kwitną pęki róż, margerytek, malw, niezapominajek... Każdy kwiat podpisany jest imieniem dziewczyny, która go zrobiła.

ANNA KWIATKOWSKA
Fot. Autorka

Fragment wystawy kwiatów Daniela Kopydłowskiej

opadłych liści, sztuczne. Ponieważ na gałęziach siedzą rzeźby ptaszków, liście z materiału muszą mieć barwę pasującą do wnętrza, ale nie sugerującą jesieni. Więc są oliwkowozielone i przesłonecznione. Leżą na wielkim stole wśród nożyczek, dziwnych narzędzi podobnych do noży, skrawków materiałów, kartek papieru z rysunkami. Przy stole siedzą: Ewa, Grażyna, Celina, Krystyna, Irena, druga Ewa, Mirka, Alina, Anna, Agata. Od czasu do czasu wyciągają narzędzia podobne do noży lub zwykłe stołowe noże nad płomyki małych lampek. Rozgrzanymi ostrzami żyłkują liście.

Dębowa dekoracja to ich pierwsze zamówienie płatne, które wykonają jako zespół pod kierunkiem pani Daniela Kopydłowskiej. Kończą właśnie miesięczny kurs artystycznego kwiatarstwa, zorganizowany przez Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie, a kierowany przez panią Danielę, artystkę kwiatarkę z Warszawy. Uczą się od 9 do 17, codziennie.

– To tak wciąga, że zapomina się o całym świecie. Zachodzimy do domu i nie jesteśmy zmęczone – śmieje się.

Na szafie stoją w wazonach pęki margerytek, róż, niezapominajek, malw, kaczeńców... To ich dzieło. W ciągu miesiąca zrobiły dwadzieścia rodzajów kwiatów.

– Początkowo obiad wyglądał tak, że dziewczyny siedziały przy stole i albo łyżeczką, albo ołówkiem robiły żyłki.

– Ja się bardzo denerwowałam, nie mi nie wychodziło – opowiada Krystyna. – Pani Daniela tak mi pokazała, że się zupełnie odblokowałam.

– Ona powinna pracować w domu – tłumaczy pani Daniela. – Raz ją przytłapałam, że gdy narysowała liść odwrotny ogonkiem do góry, żyłki wyszły prawidłowo. Więc trzymaj ogonek do góry, a nie na dół... Najważniejsze, że dziewczyny mają chęć do pracy. Ode mnie już zależy, co z nich wykrzesam... Raz huknę, bo tak też trzeba, raz jest tu wesoło jak w przedszkolu, to również koniecz-

dee też, bo już dokonały się wielkie odkrycia geograficzne.

– Na siedemnasto-osiemnastowiecznym Starym Mieście w Warszawie – opowiada pani Daniela – jak się weszło na rynek w czasie dnia pracy, to na dole byli rymarze, szewcy, kowale, czyli stukot i łoskot. Na piętrze mieszkali mieszczanie, a na poddaszu szwaczki, modniarki, studenci i robiące kwiaty. Tu był śmiech i zawracanie głowy, na dole

Dziewczęta żyłkują dębowe liście

Ikona z owczej skóry

Kiedyś Urząd Finansowy zaliczył go do ...witrażników. Gdy patrzy się na jego ikonę, zszytą z setek kolorowych kawałków skóry, skojarzenia urzędnika wydają się całkiem trafne. Skórzany witraż? A może gobelin ze skór? Jan Pul, któremu minister Kultury i Sztuki nadał tytuł artysty – plastyka w skórę, swoje dzieła nazywa puje.

W Krynkach nikt nie ma wątpliwości, kto tu jest najbardziej znanym mieszkańcem. Oczywiście, Jan Pul. Wszyscy też wiedzą, gdzie mieszka: zresztą zdjęcie jego oryginalnego domu, przy ulicy Pohulanka, umieszczono w informatorze o gminie.

Historię i tradycję tej bogatej w przeszłość miejscowości, niegdyś miasta, odnaleźć

można w życiorysie tego artysty. Pul to popularne w Krynkach nazwisko, spotyka się je także w Sokółce.

– Wszyscy wywodzimy się z Wierzhlesia – mówi Jan. – W pobliżu tej wsi znajdowało się obozowisko Karola Gustawa. Gdy wyruszył stamtąd, pozostawił niedobitków. Wśród nich znajdował się nasz przodek. Nazwisko chyba jest francuskie, a może włoskie.

Do Krynek przybył dziadek Jana, pracował w jednej z licznych wtedy garbarni. Ojciec był szewcem, miał swój zakład w Sokółce.

– Od nich przejąłem zapach skóry – mówi.

Ale posłano go do szkoły górniczej, bo tam były najlepsze wówczas warunki. Najpierw zawodowej w Sosnowcu, potem technikum w Dąbrowie Górniczej, najstarszym technikum górniczym świata, założonym przez Stanisława Staszica w 1816 roku, jako szkołę akademicko-górniczą w Kielcach.

Gdy studiował na Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, obracał się wśród ludzi sztuki. Malarzy, muzyków. Zazdrościł im, że

coś tworzą. W Krakowie powstały też jego pierwsze prace: zszywanki ze skóry owczej. To był rok 1969.

Zanim wrócił do Krynek i odkrył swoje powołanie chciał poznać od podstaw pracę górniczą. Zatrudnił się jako zwykły robotnik ładowacz przy budowie kopalni miedzi w Polkowicach. To była mordercza praca. Na 420 metrach zamrażano górotwór i w tym sople drażono szyb. Woda lała się na ludzi ubranych w rybackie stroje ochronne.

W Krynkach nie da się wyżyć z tworzenia obrazów ze skór.

– To mój zawód zimowy – podkreśla. – W lecie jestem budowlanicem, kamieniarzem.

W domu, w „zimowej pracowni”, wisi kilka jego dzieł. Ikona, pozyswana z kawałków owczej skóry, jak kozuch. Portret papieża wykonany taką samą techniką. Pejzaż jesienny, składający się z tysięcy paszków skóry tzw. bukatowej, bydlęcej. I inny pejzaż, z drzewami, wyglądający jak białoczarne grafiki. Słoneczniki, których płatki zszywał dwa tygodnie. Baby zajęły mu półtora miesiąca, po dwanaście godzin dziennie.

Wyprawiania skór nauczył go ojciec. Umie też je barwić. Ale teraz nie musi tego robić: doskonale kolorowe tworzywo dostarcza mu firma „Krisbut”. Skóra wymaga jednak wiele zachodu, zanim można ją pociąć i pozyskać. Moczenia, rozciągania. Nie da się też dostosować do jakiejś gotowej formy, wymaga twórczego podejścia.

Stworzył ponad setkę dzieł. Ikony, pejzaże, sceny rodzajowe. Rozeszły się po Polsce, są w Stanach Zjednoczonych, Kanadzie, Anglii, Szwecji, Niemczech. Dopiero niedawno zaczął sporządzać ich dokumentację fotograficzną i umieszczać w albumie. Jest tam także jego wypowiedź:

Dom Jana Pula

– W rzeczy materialnej zawrzeć ducha, nadać jej wymowę. Zdajęm kolejny raz w przeczuwanym kierunku, a gdy pojawia się znajomy kształt w wyobraźni, co za radość spotkania. Ten rodzaj emocji okazuje się być krótki, bo oto formuje się uparte pytanie o głębię kształtu, wszędzie przecież czają się pływające zwodzące i kokietujące swą lustrzaną taflą. Pytanie pozostaje bez odpowiedzi. Musi nastąpić decyzja. Czas wyda ostateczny werdykt.

Ma na swoim koncie osiem wystaw. Wyrośnięcie wojewody białostockiego za całokształt dorobku artystycznego. Z dzieci tylko najmłodszy syn, 13-letni Łukasz, próbuje

je iść w jego ślady. Wykonał już jedną pracę i sprezentował starszemu bratu.

Swoją oryginalną dom projektował razem z żoną. Zdobi go wiele drewnianych kół.

– Zbierałem te niszczące koła, bo to swojego rodzaju dzieła sztuki. Kołodziej musiał znać doskonale swoje rzemiosło. Mam koło zrobione z jednej całosci, gięte.

Zal mu ginących zawodów. W domu ma wiele dzieł kowalstwa artystycznego. Wykonał je Mieczysław Hulewicz z Czarnej Wsi Kościelnej.

ANIELA ŁABANOW
Fot. Andrzej Zgiet

Jan Pul i jego ikony

REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA

ALERGIA I ODCZULANIE

Co trzeci z nas już ma alergię, bądź nosi cechy, przez które może ją mieć w postaci wziewnej, kontaktowej lub pokarmowej. Przyczyny powstania tej choroby nadal nie są w pełni znane, ale wiadomo, że jej istotą jest nadwrażliwość jednego z ogniw układu odpornościowego. Być może są to części składowe kosztów cywilizacji.

Alergeny mogą oddziaływać różnie:

- kontaktowe (kosmetyki, detergeny)
- wywołują wykwity skórne;
- pokarmowe (jedzenie, leki) – niestrawność i wysypkę;
- wziewne (pyłki, kurz, roztocza bytujące w kurzu, sierści zwierząt, etc.), katar sienny lub astmę, podrażnienie błon śluzowych i spojówek.

Wszystkie są w stanie wywołać duszności.

Jedną z metod diagnozowania (test alergologiczny) i odczulania bez leków i skutków ubocznych jest metoda BRT. Nestorem tej nowej w świecie medycyny metody jest dr Peter Schumacher z Innsbrucku (Austria), notujący wręcz rewelacyjne osiągnięcia. Po badaniach prowadzonych przez dr. Schumachera

okazało się, że w 83% z 200 przypadków ciężkich alergii i neurodermatyzmu w rok po zakończeniu terapii stwierdzono całkowite wyleczenie.

Metoda ta jest najbardziej rozpowszechniona w Niemczech, Austrii i Szwajcarii, a teraz również w Polsce.

Pani Maria mająca zmiany skórne na ciele zrobiła bezbolesny i bezinwazyjny test alergologiczny. Wynik tekstu wykazał uczulenie na mleko, pszenicę, białko, jajka, kakao. Po odczuleniu aparatem BRT wymienionych alergenów objawy całkowicie ustąpiły.

Przyszła cała szczęśliwa podziękować i jeszcze raz wykonać test kontrolny (bezpłatnie). Wynik był bardzo dobry. Alergia została wygaszona.

Generator metody BRT jest skomplikowany elektronicznie i kosztowny, natomiast sama metoda jest prosta w zastosowaniu. Daje ona pozytywne rezultaty w leczeniu wielu chorób, a zwłaszcza: zwiększeniu odporności organizmu, stanach zwyrodnieniowych, stawów i kręgosłupa, reumatyzmie, stanach bólowych, nerwicach, wrzodach żołądka i dwunastnicy, epilepsji, cukrzycy oraz jako terapia wspierająca przy chorobie

nowotworowej i usuwaniu ubocznych skutków chemioterapii i innych.

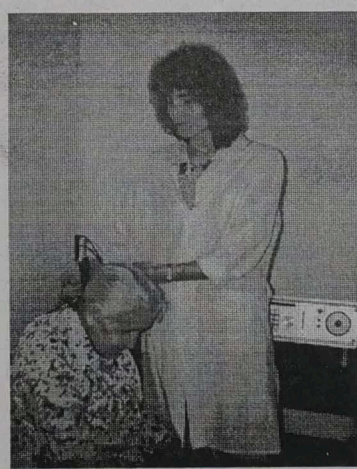
GABINET – rejestracja i informacja Białystok, ul. Rynek Kościuszki 3/15 (naprzeciw kina TON).

Tel. (0-85)416-694.

Elk, ul. Mickiewicza 15, (wieżowiec V piętro).

Tel. (0-87)10-59-67.

Tekst promocyjny nr 1005608

REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA

BRITANNICA - edycja polska
najsłynniejsza encyklopedia świata
w polskiej wersji językowej
już w sprzedaży!
Informacje telefoniczne w nowej siedzibie Wydawnictwa KURPISZ s.c.
60-911 POZNAŃ, ul. Przemysłowa 46
tel./fax (61)833-15-17
Składanie zamówień poprzez bezpłatną z całej Polski linię telefoniczną: 0 800-610-38.

... o klasę wyżej ...

21 CALI
Z
TELEGAZETA

848,-zł
z VAT

- kineskop 21" o wysokiej rozdzielczości
- wyświetlanie funkcji na ekranie
- wyłącznik czasowy (SLEEP TIMER)
- sterowanie i programowanie pilotem
- eurozłącze, AV i RGB
- moc wyjściowa foni 5W
- pełne pasmo kablowe (Hyperband S1-S40)
- programowanie 90 stacji
- pobór mocy max. 65W
- teletext

2 LATA GWARANCJI

GALAXY 4155T

TELESTAR® ELECTRONICS LTD.

Augustów, DELTA, ul. Wojska Polskiego 47	Łomża, ELSON, ul. Dworna 27
Augustów, ELEKTRONIKA, ul. Kopernika 52	Olecko, BINMAX, Pl. Wolności 25
Białystok, AMART, ul. Sienkiewicza 44/46	Pisz, ASTRA, ul. Piłsudskiego 16
Białystok, HUBAR, ul. Warszawska 79	Pisz, DAREX, ul. Daszyńskiego 11
Białystok, ZURT, ul. Piłsudskiego 29	Ruciane Nida, G.S.S.CH., ul. Gałczyńskiego 16
Biała Piska, G.S.S.CH., ul. Słowackiego 1	Szczuczyn, PTZ, ul. Pl. 1000-lecia
Ciechanów, Skl. RTV i AGD, ul. Dworska 38	Stawisko, ELSON, ul. Łomżyńska 4b
Czyżew, Skl. RTV i AGD, ul. Słoneczna 10	Sejny, PROMENADA, ul. 1 Maja 4
Czarna Białostocka, DOMIX, ul. Torowa	Sokołka, WOJCIECHOWSKI, ul. Ściegiennego 19
Bielsk Podlaski, VIDEO-MIX, ul. Mickiewicza 50/54	Suwałki, EL-DOM, ul. Noniewicza 34
Drohiczyń, G.S.S.CH., ul. Jagiellończyka 1	Wasilków, TELESERWIS, ul. Nadrzeczna 1
Elk, EXTTEL, ul. Kapiełowa 2	Zambrów, ELSON, ul. Białostocka 3
Gódkap, FIGARO, ul. Partyzantów 25	Zambrów, TRONIC, ul. Wojska Polskiego 36a
Grodzisk, G.S.S.CH., ul. Konopnickiej 6	Białystok, AGAT Sklep firmowy BIAZET
Hajnówka, REMIX, ul. 3 Maja 44	Białystok, DOMATOR, ul. Upalna 3
Kolno, PTZ, ul. 11 Listopada 13	Bielsk Podlaski, SARKAROM, ul. Sienkiewicza 3a
Łapy, ELEKTRYK, ul. Główna 55	Elk, ELEKTRONIKA, ul. Wojska Polskiego 33
Monki, KRAM, ul. Strażacka 3	Siemiatycze, MARO, ul. Pałacowa 17
Monki, KA-DE, ul. Niepodległości 4	Suwałki, DOMUS, ul. Noniewicza 48
Mielnik, G.S.S.CH., ul. Brzeska 75	Zambrów, ELEMIS, ul. Sikorskiego 10a
Milejczyce, G.S.S.CH., ul. Parkowa 2	Wysokie Maz. MARO, ul. Ludowa 54
	Białystok, BIAZMET, ul. Zwycięstwa 8b

Minister Skarbu Państwa informuje, że:

na podstawie art. 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1997 r. o zmianie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz.U. Nr 98, poz. 603) termin na składanie oświadczeń o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji przez uprawnionych pracowników, rolników lub rybaków uległ przedłużeniu do dnia

8 października 1997 r.

W związku z tym czynności techniczne podjęte przez Spółki w oparciu o ustawę z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz.U. Nr 118, poz. 561 i Nr 156, poz. 775, z 1997 r. Nr 32, poz. 184, Nr 98, poz. 603) oraz Rozporządzenie Ministra Skarbu Państwa z dnia 3 kwietnia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad podziału uprawnionych pracowników na grupy, ustalania liczby akcji przypadających na każdą z tych grup oraz trybu nabywania akcji przez uprawnionych pracowników (Dz.U. Nr 33, poz. 200) i polegające na sporządzeniu listy osób uprawnionych, jej wywieszeniu (par. 6 Rozporządzenia Ministra Skarbu Państwa) oraz przyjmowaniu i rozpatrywaniu reklamacji dotyczących pominięcia na liście lub sprostowania danych dotyczących okresu zatrudnienia w komercjalizowanym przedsiębiorstwie państwowym (par. 7 ww. Rozporządzenia) **zostaną dokonane przez Spółki po zakończeniu okresu przyjmowania oświadczeń.**

Sporządzone oraz wywieszone listy na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów, a także rozpatrzenie w związku z tym reklamacje uległy dezaktualizacji i nie wywołują skutków prawnych.

Jednocześnie Minister Skarbu Państwa zawiadamia, że prawidłowo złożone przez uprawnionych pracowników, rolników i rybaków oświadczenia o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji

pozostają ważne i zostaną uwzględnione przy sporządzaniu list osób uprawnionych bez konieczności podejmowania dalszych działań ze strony osób, które je złożyły.

Zamieszczane w prasie wezwania spółek do składania przez uprawnione osoby oświadczeń o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji pozostają aktualne w części dotyczącej miejsca składania oświadczeń oraz miejsca wywieszenia list, a także w części dotyczącej skutków niezłożenia oświadczenia oraz sposobu wnoszenia i rozpatrzenia reklamacji.

Spółka, działając w imieniu Ministra Skarbu Państwa w oparciu o dotychczas zawartą umowę na wykonanie czynności technicznych, może ponownie na koszt własny wezwanie, o jakim mowa w par. 3 Rozporządzenia Ministra Skarbu Państwa.

MINISTER SKARBU PAŃSTWA

działając na podstawie ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz.U. Nr 118, poz. 561 i Nr 156, poz. 775, z 1997 r. Nr 32, poz. 184, Nr 98, poz. 603) oraz Rozporządzenia Ministra Skarbu Państwa z dnia 3 kwietnia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad podziału uprawnionych pracowników na grupy, ustalania liczby akcji przypadających na każdą z tych grup oraz trybu nabywania akcji przez uprawnionych pracowników (Dz.U. Nr 33, poz. 200)

wzywa do składania oświadczeń o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji Skarbu Państwa

wszystkie osoby będące uprawnionymi pracownikami w rozumieniu art. 2 pkt 5 oraz wszystkie osoby będące rolnikami lub rybakami w rozumieniu art. 2 pkt 6 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych

które nie złożyły oświadczeń do dnia 8 lipca 1997 r.

Minister Skarbu Państwa informuje, że oświadczenia o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji wraz z zaświadczeniem o okresie zatrudnienia w przedsiębiorstwie państwowym do dnia jego komercjalizacji powinno być złożone w siedzibie spółki powstałej z przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego lub spółki, do której Skarb Państwa wniósł wkład niepieniężny w postaci mienia po zlikwidowanym w celu prywatyzacji przedsiębiorstwie państwowym.

Termin składania oświadczeń upływa z dniem 8 października 1997 r.

Niezłożenie oświadczenia w powyższym terminie powoduje utratę prawa do nieodpłatnego nabycia akcji.

Listy uprawnionych pracowników wywieszone zostaną w siedzibie właściwej spółki oraz wszystkich jej oddziałach i zakładach w ciągu 14 dni od upływu terminu na składanie oświadczeń.

Reklamacje dotyczące pominięcia na liście lub sprostowania danych dotyczących okresu zatrudnienia w komercjalizowanym przedsiębiorstwie państwowym można składać w terminie 14 dni od wywieszenia listy, w siedzibie właściwej Spółki. Reklamacje należy sporządzić w formie pisemnej. Reklamacja zostanie rozpatrzona w ciągu 14 dni od jej złożenia. Rozpatrzenie reklamacji wyczerpuje tok postępowania reklamacyjnego.

Minister Skarbu Państwa informuje jednocześnie, że proces nieodpłatnego nabycia akcji na podstawie obowiązującej ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych obejmuje uprawnionych pracowników, tj. osoby, o których mowa w art. 2 pkt 5 oraz rolników i rybaków, tj. osoby, o których mowa w art. 2 pkt 6 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych i dotyczy prawa do akcji spółek:

1. w których jedynym akcjonariuszem jest Skarb Państwa, tworzonych na zasadach określonych w przepisach o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, jeżeli zostały wpisane do rejestru przed dniem wejścia w życie ustawy (tj. dniem 8 kwietnia 1997 r.);

2. powstałych na mocy art. 17 ustawy z dnia 3 lutego 1993 r. o restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw i banków oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 18, 82 z późn. zm.);

3. powstałych z przekształcenia przedsiębiorstw państwowych w oparciu o przepisy ustawy z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz.U. Nr 51, poz. 298 z późn. zm.) o ile przed dniem 8 kwietnia 1997 r. Skarb Państwa nie rozpoczął udostępniania akcji pracownikom na zasadach preferencyjnych.

4. powstałych na bazie przedsiębiorstw państwowych lub zorganizowanych części mienia przedsiębiorstw państwowych, które zostały zlikwidowane w celu wniesienia do spółki na podstawie przepisów art. 37 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz.U. Nr 51, poz. 298).

5. spółek powstałych na podstawie przepisów innych niż ustawa o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, o ile, w części dotyczącej uprawnień pracowników, odwołują się one do przepisów o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych.

Pod pojęciem uprawnionych pracowników należy rozumieć, zgodnie z art. 2 pkt 5 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych:

a) osoby będące w dniu wykreślenia z rejestru komercjalizowanego przedsiębiorstwa państwowego pracownikami tego przedsiębiorstwa lub osoby będące pracownikami przedsiębiorstwa państwowego w dniu zawarcia umowy rozporządzającej przedsiębiorstwem poprzez jego wniesienie do spółki,

b) osoby fizyczne, które w dniu wykreślenia komercjalizowanego przedsiębiorstwa państwowego z rejestru przedsię-

biorstw państwowych lub osoby fizyczne, które w dniu zawarcia umowy rozporządzającej przedsiębiorstwem poprzez jego wniesienie do spółki, były stroną umowy o zarządzanie przedsiębiorstwem państwowym, zawartej na podstawie przepisów rozdziału 8a ustawy z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz.U. z 1991 r. Nr 18, poz. 80 z późn. zm.),

c) osoby, które przepracowały co najmniej 10 lat w komercjalizowanym przedsiębiorstwie państwowym lub w przedsiębiorstwie, które zostało sprywatyzowane poprzez wniesienie do spółki, a rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło wskutek przejścia na emeryturę lub rentę albo z przyczyn określonych w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładów pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 1990 r. Nr 4, poz. 19 z późn. zm.),

d) osoby, które po przepracowaniu dziesięciu lat w przedsiębiorstwie państwowym podlegającym prywatyzacji, zostały przejęte przez inne zakłady pracy w trybie art. 23 kodeksu pracy.

Rolnicy lub rybacy zgodnie z art. 2 pkt 6 to:

osoby fizyczne prowadzące gospodarstwo rolne lub rybactwo, z którego w okresie pięciu lat przed wykreśleniem przedsiębiorstwa państwowego z rejestru przedsiębiorstw państwowych dostarczono bezpośrednio lub pośrednio do tego przedsiębiorstwa surowce o wartości co najmniej 100 q żyta według cen przyjmowanych do obliczania podatku rolnego w ostatnim roku przed wykreśleniem przedsiębiorstwa państwowego z rejestru przedsiębiorstw państwowych.

Ustawa o komercjalizacji i prywatyzacji nie ma zastosowania w części dotyczącej nieodpłatnego nabycia akcji przez uprawnionych pracowników do:

1. przedsiębiorstw i spółek sprywatyzowanych na podstawie innych przepisów niż przywołane powyżej przepisy o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, o ile brak jest w nich odwołania w części dotyczącej nabywania akcji przez pracowników do przepisów o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych,

2. spółek biorących udział w programie Narodowych Funduszy Inwestycyjnych,

3. spółek, w których przed dniem 8 kwietnia rozpoczęło udostępnianie akcji pracownikom na zasadach preferencyjnych,

4. przedsiębiorstw zlikwidowanych w celu sprzedaży lub oddania do odpłatnego korzystania (art. 37 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych),

5. przedsiębiorstw pozostających nadal przedsiębiorstwami państwowymi.

MINISTER SKARBU PAŃSTWA

przypomina wszystkim zainteresowanym o sposobie realizacji procesu związanego z nieodpłatnym udostępnianiem akcji uprawnionym pracownikom na podstawie ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz.U. Nr 118, poz. 561 i Nr 156, poz. 775, z 1997 r. Nr 32, poz. 184, Nr 98, poz. 603) oraz Rozporządzenia Ministra Skarbu Państwa z dnia 3 kwietnia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad podziału uprawnionych pracowników na grupy, ustalania liczby akcji przypadających na każdą z tych grup oraz trybu nabywania akcji przez uprawnionych pracowników (Dz.U. Nr 33, poz. 200):

Czynności techniczne związane z procesem nieodpłatnego nabycia akcji przez uprawnionych pracowników realizowane są przez Spółki w oparciu o regulacje zawarte w ww. Rozporządzeniu Ministra Skarbu Państwa oraz na podstawie zawartych z tymi Spółkami umów.

Czynności techniczne podejmowane przez Spółki obejmują:

1) wezwanie uprawnionych pracowników do składania oświadczeń o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji, poprzez ogłoszenie w dzienniku o zasięgu ogólnokrajowym i lokalnym oraz poprzez wywieszenie w siedzibie spółki i we wszystkich jej zakładach i oddziałach, wezwania o treści określonej w par. 3 ust. 3 Rozporządzenia, o ile takie wezwanie nie ukazało się przed dniem 8 lipca 1997 r. Jeżeli wezwanie uprawnionych pracowników do składania oświadczeń o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji ukazało się przed dniem 8 lipca 1997 r. Spółka może je ponownie na koszt własny.

2) przyjmowania do dnia 8 października 1997 r. oświadczeń uprawnionych pracowników o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji Spółki; oświadczenia prawidłowo złożone przed dniem 8 lipca 1997 r. pozostają ważne,

3) wydawanie uprawnionym pracownikom zaświadczeń o okresie zatrudnienia,

4) ustalenie liczby uprawnionych pracowników na podstawie złożonych oświadczeń,

5) dokonanie podziału uprawnionych pracowników na grupy,

6) określenie przez Związki Zawodowe działające w Spółce w porozumieniu z Zarządem Spółki liczby akcji przypadających na każdą z wyodrębnionych grup,

7) w Spółkach, w których nie działają związki zawodowe określenia liczby akcji przypadających na każdą z wyodrębnionych grup dokonają członkowie Rady Nadzorczej wybrani przez pracowników w porozumieniu z Zarządem,

8) sporządzenie i wywieszenie w siedzibie Spółki oraz we wszystkich jej oddziałach i zakładach list uprawnionych pracowników, o treści określonej w par. 6 ust. 2 Rozporządzenia w ciągu 14 dni od dnia 8 października 1997 r. Listy i zawarte w nich informacje mogą być także rozpowszechniane w inny zwyczajowo przyjęty w Spółce sposób,

9) przyjmowanie reklamacji w terminie 14 dni od dnia wywieszenia list,

10) rozpatrzenie reklamacji w terminie 14 dni od ich złożenia,

11) po zamknięciu postępowania reklamacyjnego sporządzenie zweryfikowanych list uprawnionych pracowników i powiadomienie na piśmie Ministerstwa Skarbu Państwa o liczbie uprawnionych pracowników,

12) wyłożenie w siedzibie Spółki, wszystkich jej oddziałach i zakładach, do wglądu osobom uprawnionym zweryfikowanych list, Ustawy i Rozporządzenia,

13) przygotowanie dla wszystkich uprawnionych osób projektów umów nieodpłatnego nabycia akcji według wzoru opracowanego przez Ministerstwo Skarbu Państwa,

14) wydrukowanie akcji lub odcinków zbiorowych akcji,

15) ogłoszenie w imieniu Ministra Skarbu Państwa o przystąpieniu do nieodpłatnego zbywania akcji uprawnionym pracownikom,

16) ponowienie ogłoszenia o nieodpłatnym udostępnianiu akcji po upływie połowy ustawowego terminu do nabywania akcji,

17) uzgodnienie z upoważnionymi pracownikami Ministerstwa Skarbu Państwa harmonogramu przeprowadzenia nieodpłatnego udostępnienia akcji.

Ogłoszenie, o którym mowa w pkt 15 i 16 będzie dokonane w dzienniku o zasięgu ogólnokrajowym i dzienniku lokalnym oraz przez wywieszenie w siedzibie Spółki i we wszystkich jej zakładach i oddziałach. W ogłoszeniu jako miejsce udostępniania akcji powinna być wskazana siedziba Spółki.

W przypadku Spółek, w których Skarb Państwa nie udostępnił akcji osobom trzecim na zasadach ogólnych, realizacja pkt 5-8 oraz 13-16 możliwa będzie dopiero po prywatyzacji Spółek.

MINISTER SKARBU PAŃSTWA

przypomina wszystkim zainteresowanym o sposobie realizacji procesu związanego z nieodpłatnym udostępnianiem akcji rolnikom lub rybakom na podstawie ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz.U. Nr 118, poz. 561 i Nr 156, poz. 775, z 1997 r. Nr 32, poz. 184, Nr 98, poz. 603) oraz Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 24 kwietnia 1997 r. w sprawie sposobu wykazania przez uprawnionych rolników i rybaków okoliczności umożliwiających im nabycie akcji spółek Skarbu Państwa oraz szczegółowego trybu nabywania przez nich akcji (Dz.U. Nr 44, poz. 280).

Czynności związane z procesem nieodpłatnego nabycia akcji przez rolników lub rybaków w spółkach objętych nieodpłatnym udostępnianiem akcji na podstawie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, wykonywane będą przez Spółki w oparciu o regulacje zawarte w ww. Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej.

Czynności podejmowane przez Spółki obejmują:

1. przyjmowanie do dnia 8 października 1997 r. w siedzibie Spółki oświadczeń o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji wraz z zaświadczeniem z urzędu gminy o prowadzeniu gospodarstwa rolnego lub rybactwa, dokumentu lub oświadczenia o dostarczaniu bezpośrednio lub pośrednio do przedsiębiorstwa państwowego przekształconego w spółkę surowców pochodzących z gospodarstwa rolnego lub rybactwa oraz dokumentu lub oświadczenia, że wartość dostarczonych surowców stanowiła co najmniej 100 q żyta według cen przyjmowanych do obliczania podatku rolnego w ostatnim roku przed wykreśleniem przedsiębiorstwa państwowego z rejestru przedsiębiorstw państwowych,

2. sporządzenie w ciągu trzech miesięcy od upływu terminu na składanie oświadczeń listy uprawnionych rolników lub rybaków,

3. wywieszenie na okres 2 miesięcy w siedzibie spółki oraz we wszystkich jej oddziałach i zakładach listy uprawnionych rolników lub rybaków,

4. ogłoszenie w dzienniku o zasięgu ogólnokrajowym i lokalnym oraz w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie działania spółki, informacji o terminie i miejscu wywieszenia listy oraz uprawnienie do składania reklamacji w przypadku nieumieszczenia danej osoby na liście uprawnionych,

5. rozpatrzenie reklamacji w terminie 14 dni od jej złożenia przez powołaną przez Spółkę komisję, w skład której wchodzi: przedstawiciele Spółki, członek Rady Nadzorczej Spółki wybrany przez rolników lub rybaków oraz przedstawiciel terenowo właściwej izby rolniczej,

6. niezwłoczne powiadomienie na piśmie o sposobie rozpatrzenia reklamacji,

7. przekazanie listy Ministrowi Skarbu Państwa.

Minister Skarbu Państwa będzie zawierał z uprawnionymi rolnikami lub rybakami umowy o nieodpłatnym nabyciu akcji.

Przed zawarciem umowy o nieodpłatnym nabyciu akcji uprawniony rolnik lub rybak składa pisemne oświadczenie o skorzystaniu z uprawnień do nieodpłatnego nabycia akcji w nie więcej niż dwóch spółkach oraz zapoznaniu się z ograniczeniami wynikającymi z art. 38 ust. 3 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych a dotyczącymi zakazu zbywania tak nabytych akcji w okresie dwóch lat od dnia zbycia przez Skarb Państwa pierwszych akcji na zasadach ogólnych.

Łazeta Współczesna **TYDZIEŃ**, 19 września 1997

Kochani, dziś mam dla Was dwie nowe propozycje. Jedna to interesujący konkurs, a druga kolejny „kącik”. O obu możecie poczytać niżej. Sądzę, że się Wam spodoba i na nie odpowiecie. Na pewno nie macie jeszcze zbyt wielu zajęć w szkole, więc możecie i w ten sposób wykorzystać wolny czas.

Jak co tydzień, aby wziąć udział w losowaniu TRZECH NAGRÓD, trzeba bezbłędnie rozwiązać przynajmniej dwa zadania. Kartki z rozwiązaniami dostarczcie w ciągu dwóch tygodni do redakcji (15-950 Białystok, ul. Suraska 1). Pamiętajcie o naklejeniu kuponu – tylko kartki z kuponami biorą udział w losowaniu. Piszcie też, ile macie lat. Nagrody za prawidłowe rozwiązanie zadań z numeru 206. otrzymują: Aneta Sadowska z Białegostoku, Kamil Kudrycki z Goldapi oraz Monika Poniatowska z miejscowości Stacja Lewickie. Gratuluję. Przez tydzień nagrody są do odebrania w redakcji, później dzieciom spoza Białegostoku wysłamy je pocztą.

Mark

TO I OWO

Gdańskie Zoo wzbogaciło się niedawno o dwa orangutany. Te jedyne w Polsce okazy małego tego gatunku przysłane zostały nieodpłatnie przez stowarzyszenie przekazujące różnym ogrodom w Europie ginące gatunki zwierząt. Alberta, którego widzicie na zdjęciu, można będzie oglądać w zoo dopiero w czerwcu przyszłego roku. Fot. PAP-CAF

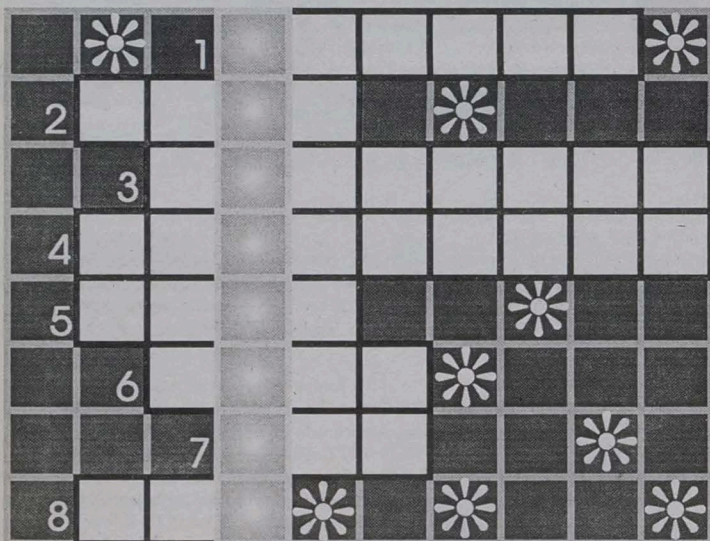
Cześć Dzieciaki!

WSPÓŁCZESNA
2009
DZIECIOM

TERAZ JA!

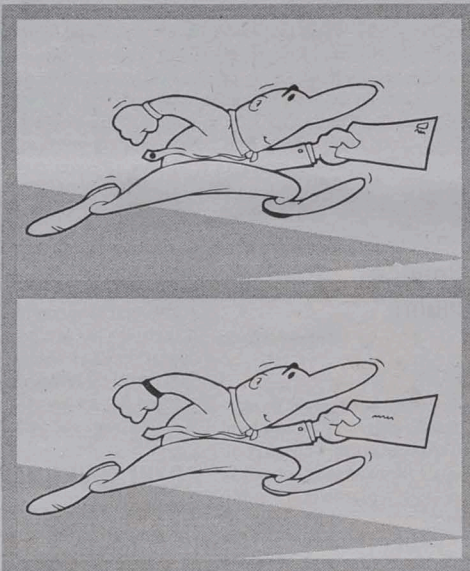
Cześć! Nazywam się Paulina Mironiuk. Mam 10 lat i po raz kolejny przygotowałam do kącika „Teraz ja” zagadkę. Tym razem jest

to logogryf. 1. Smaczna ryba podobna do węża. 2. Las w mieście. 3. Ptak, który leczy drzewa. 4. Owad czerwony w czarne kropki. 5. Mogą być liściaste, iglaste, mieszane. 6. Dzikie krewniaki psa. 7. Mała Elżbieta. 8. Ktoś, kto bardzo nie lubi pracować.

DLA SPOSTRZEGAWCZYCH

Iloma szczegółami różnią się obrazki zamieszczone niżej?

KĄCIK PRZYJACIÓŁ

Ciekawym pomysłem podzieliła się ze mną Justyna Sienkiewicz z Suwałk. Proponuje ona, żeby na naszej stronie pojawił się kącik przyjaciół. Ma to wyglądać tak: Trzeba narysować swój portret, napisać kilka słów o sobie, podać dokładny adres i przysłać do redakcji, dopisując na kopercie „Kącik przyjaciół”. Dziś pierwszy anons.

Nazywam się Justyna. Mam 10 lat. Interesuję się książkami i zwierzętami. Mam psa. Bardzo lubię jeździć na rowerze. Może ktoś do mnie napisze?

Justyna Sienkiewicz
ul. Kołłątaja 31
16 400 SUWAŁKI

KONKURS

Redakcja „Płomyczka” oraz Wydawnictwo Archidiecezji Warszawskiej ogłaszają ogólnopolski Konkurs Literacki i Plastyczny dla Dzieci (w wieku 5–10 lat) związany z poezją księdza Jana Twardowskiego. Na pewno spotkaliście się z jego pięknymi, sympatycznymi, ciepłymi i mądrymi wierszami. Prace konkursowe będą nagradzane w dwóch kategoriach: poezji i plastyki. Wszyscy, którzy potrafią pisać wiersze, mogą wysłać na konkurs nie więcej niż pięć swoich utworów o dowolnej tematyce, ale inspirowanych twórczością ks. Twardowskiego. Ci, którzy potrafią pięknie rysować, mogą wysłać najwyżej trzy ilustracje nawiązujące do dowolnie wybranego wiersza ks. Jana.

Wszystkie prace, starannie zapakowane, trzeba wysłać pod adresem:

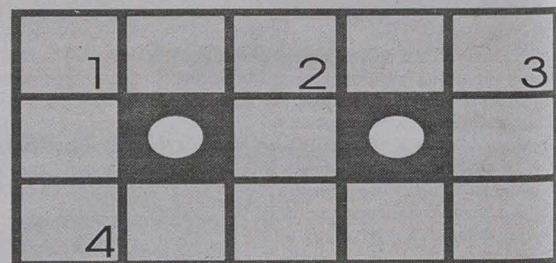
REDAKCJA „PŁOMYCZKA”
01-806 WARSZAWA
UL. ZUGA 12

do 15 października bieżącego roku.

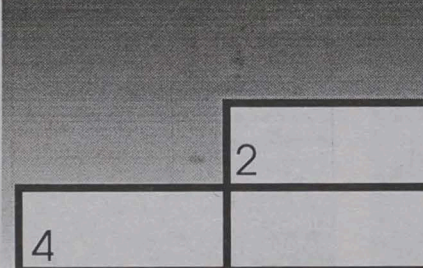
Wiersze i ilustracje oceni komisja konkursowa, a wyniki zostaną ogłoszone w „Płomyczku” na początku 1998 roku. Nagrodzone prace zostaną opublikowane w książce, która ukaże się nakładem Wydawnictwa Archidiecezji Warszawskiej.

Krzyżóweczka

POZIOMO: 1. Niejeden zimą zwisa z dachu. 4. Obchodzi imieniny 25 kwietnia. PIONOWO: 1. Ryba słodkowodna z wąsami. 2. Warzywo na surówkę. 3. Inaczej lekarstwo, medykament.

SYLABÓWKA

Do poszczególnych krutek diagramu wpisuj nie litery a sylaby poszczególnych rozwiązań. POZIOMO: 2. Ciężka, gruba zasłona. 4. Naczynie

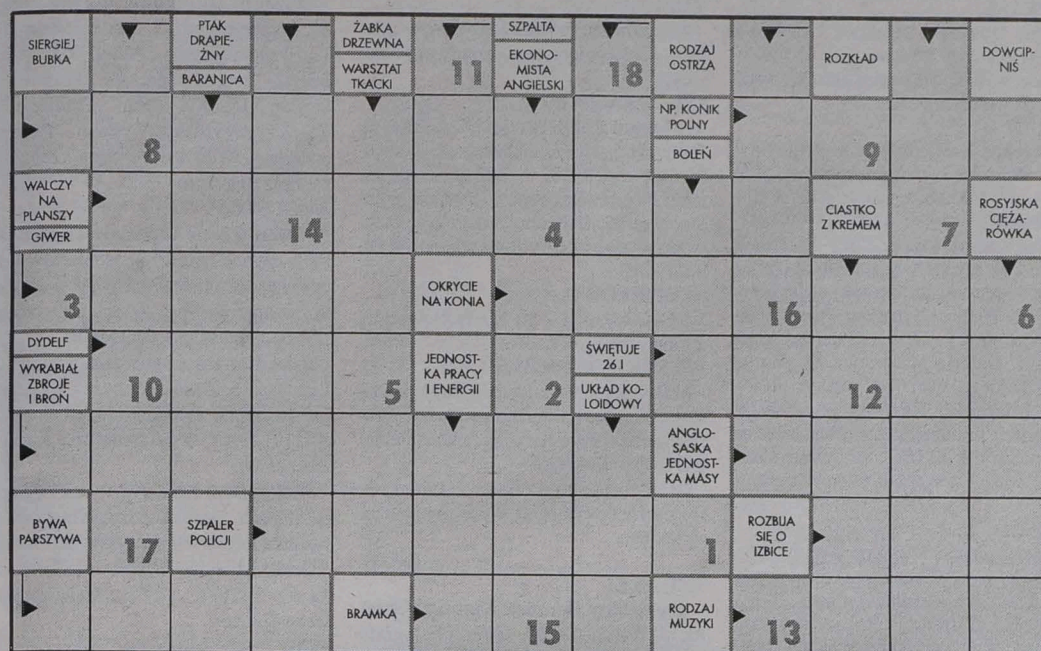
SYLABÓWKA

do podawania zupy. 5. Niejedna w atlasie. PIONOWO: 1. Gwiazda z warkoczem. 2. Zwierzę domowe z bródką. 3. Część obrazu lub roweru.

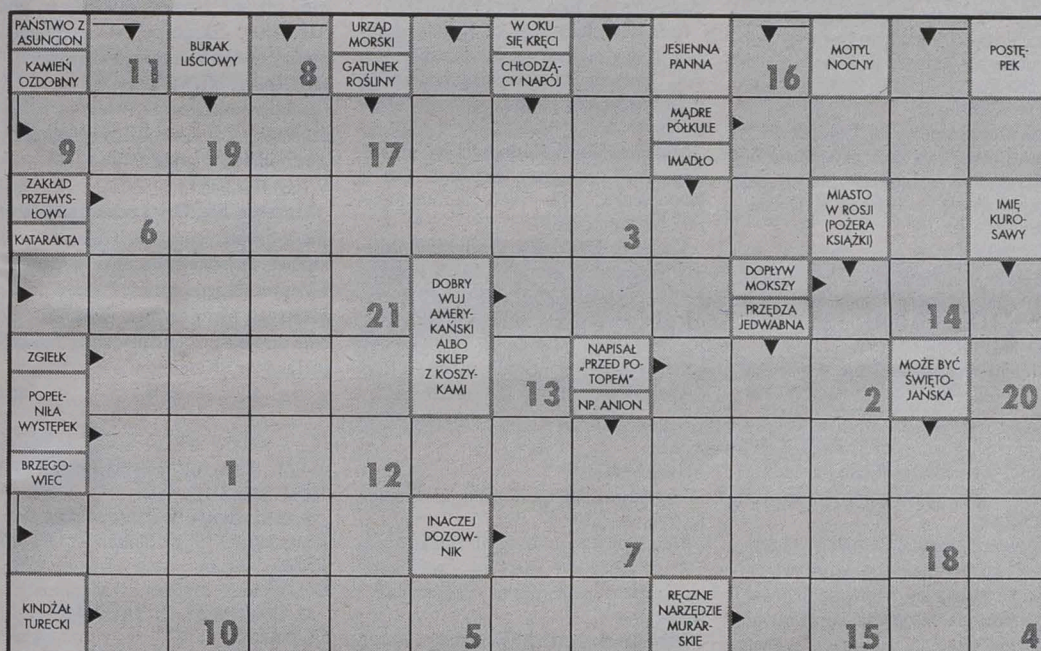

KRZYŻÓWKI PANORAMICZNE

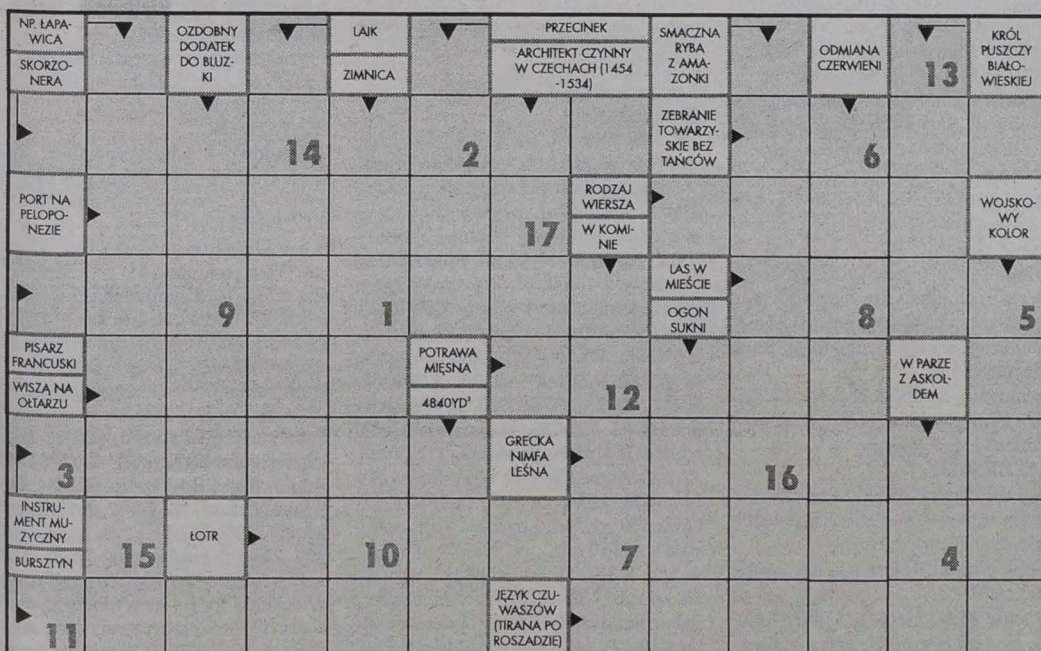
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

1. Litery uszeregowane od 1 do 18 utworzą rozwiązanie – sentencję M.R. Kopmeyera

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21

2. Litery uszeregowane od 1 do 21 utworzą rozwiązanie – fraszkę Mieczysława Michała Szargana

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17

3. Litery uszeregowane od 1 do 17 utworzą rozwiązanie – maksymę Antoine'a de Saint-Exupéry

Wśród Czytelników, którzy nadesłali w terminie tygodniowym poprawne rozwiązanie co najmniej trzech zadań, rozlosujemy 3 nagrody pieniężne po 25 zł, natomiast za trafne rozwiązanie wszystkich zadań zostanie rozlosowana nagroda pieniężna w wysokości 100 zł.

Na karcie z rozwiązaniami prosimy nakleić kupon nr 37, a na kopercie (karcie pocztowej) zaznaczyć: „3 zadania lub wszystkie zadania z numeru 37”. Kupon można znaleźć obok krzyżówek.

Rozwiązania można także przynieść bezpośrednio do redakcji i wrzucić je do żółtych skrzynek przy wejściu.

Za rozwiązanie wszystkich krzyżówek z magazynu nr 35 nagrodę pieniężną w wysokości 100 złotych otrzyma

Szczepan Fiodor z Raczek.

Nagrody po 25 zł wylosowali:

Kazimierz Jagłowski z Olszanki, Łucja Horodeńska z Kleosina oraz Sławomir Szejewski z Białogostoku.

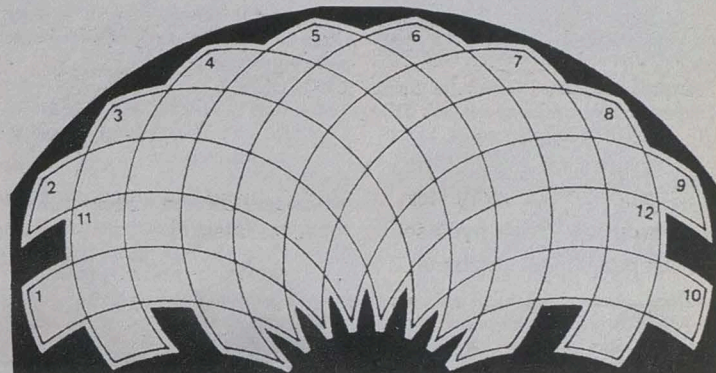
Gratulujemy! Nagrody wysłamy pocztą. (jn)

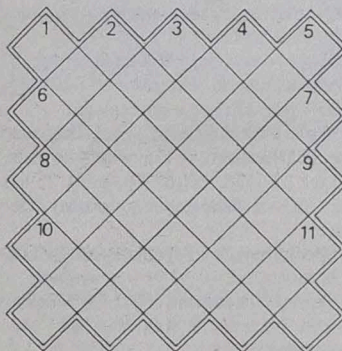
SKRĘTNIK

PRAWOSKRĘTNIK: 1) godność osobista albo rodzaj pozdrowienia, 2) temperament charakterystyczny dla młodzieńca, 3) istniała między seniorem i wasalem, 4) z równością i braterstwem (w hasle wielkiej rewolucji francuskiej), 5) cecha wielu owoców, 6) niejedna w dorobku Henryka Sienkiewicza, 7) styl twórczości artysty, 8) wewnętrzny dziedzinek w pałacach hiszpańskich (anagram słowa Tapio), 11) nie zawsze idzie w parze z jakością.

LEWOSKRĘTNIK: 3) solenizantka z 25 sierpnia, 4) polski fizyk teoretyk (ur. w 1923 r.), 5) pachnidło, 6) przykładanie się do pracy, 7) wybuchalność topoli lub sosny, 8) przeciwieństwo wątpliwości, 9) niska cena czegoś, 10) fama, pogłoska, 12) zawartość dzieła.

UKOŚNIK

PRAWOSKOŚNIK: 1) pod żuchwą, 2) rzeka w Indii (anagram słowa Domarad), 3) używanie słów górnolotnych, 4) dola, 6) indywidualny popis członka orkiestry, 8) w piłkarstwie – umiejętność wprowadzenia przeciwnika w błąd, 10) wieczne zielone drzewo rodem z Gwinei.

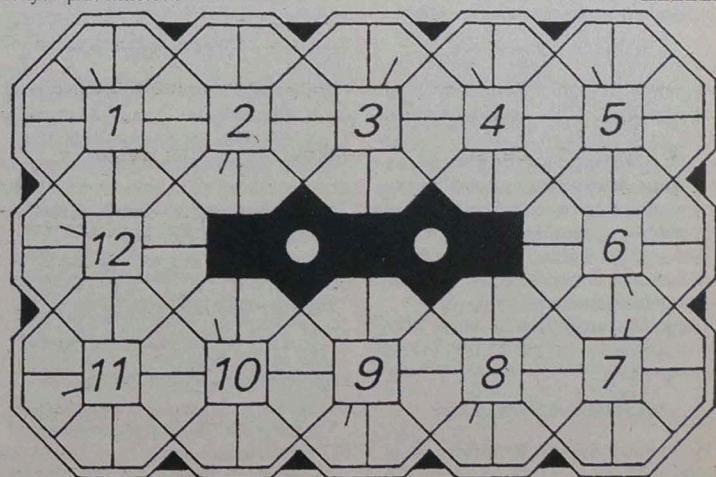
LEWOSKOŚNIK: 2) w dawnym prawie rzymskim – wniesienie posagu, 3) ogrodzony plac przy torze wyścigowym, po którym oprowadza się konie przed gonitwą, 4) pierwotniak pasożytujący w organizmie człowieka, 5) łódź napędzana silnikiem spalinowym, 7) woda z saturatora, 9) rytna atlantycka, 11) nandu.

WIRÓWKA TAUTOGRAMOWA

Wszystkie wyrazy mają jednakową literę początkową.

PRAWOSKRĘTNIK: 1) zartobliwie o potomku, 2) pierwszym był Ikar, 3) tytuł naczelnika okręgu w dawnych Niemczech, 4) duży, kryty samochód osobowy, 5) rodzaj wykładziny podłogowej, 6) legendarny rycerz króla Artura, 7) słodka potrawa, 8) okresowe zmienianie sierści przez zwierzęta, 9) nowela Sienkiewicza, 10) kobieta uganiająca się za rozrywkami, 11) wydzielanie mleka, 12) służby do obserwacji oddalonych przedmiotów.

HELLES

MUZEA, GALERIE, WYSTAWY

BIAŁYSTOK

Państwowa Galeria Sztuki „Arsenal”, ul. Mickiewicza 2 (tel. 420-353), godz. 10-17 z wyjątkiem poniedziałków. Wystawy czasowe: „Wise and Otherwise” – ekspozycja zbiorowa, „Veronica Radulovic – ...und der Erde” (otwarcie wystaw w piątek o godz. 18).

Muzeum Okręgowe, Rynek Kościuszki 10 (tel. 421-473), godz. 10-17 oprócz dni poświęconych. Ekspozycja stała: Galeria malarstwa polskiego. Wystawa czasowa: „Skórnictwo w tradycyjnej kulturze Białostocznicy”.

Muzeum Rzeźby Alfonsa Karnego, ul. Świętojańska 17 (tel. 327-392), godz. 10-17 oprócz dni poświęconych. Ekspozycja stała: Historia życia twórczego; Pracownia rzeźbiarza; Sztuka dawna i współczesna z kolekcji artysty; Portrety wielkich Polaków. Wystawa czasowa: „Ślady uczuć” – prace Danuty Sołowiej.

Muzeum Historyczne, ul. Warszawska 37 (tel. 416-591) – godz. 10-17 oprócz dni poświęconych. Wystawa czasowa: „Dom mieszczański na przełomie XIX/XX w.”.

Muzeum Wojska, ul. Kilińskiego 7 (tel. 416-449), godz. 9.30-17 oprócz poniedziałków. Ekspozycja stała: Dzieje wojskowe ziem północno-wschodniej Polski (X-XX wiek). Galeria sztuki: rzeźby batalistycznej Edmunda Majkowskiego; Sala sławy bojowej, Sala Rycerska. Wystawy czasowe: „Generał Stanisław Bułak-Bałachowicz”, „Piłsudski w Białymstoku”.

Muzeum Miejskie – Galeria im. Sienkiewicza, ul. Waryńskiego 24a (tel. 517-670), godz. 10-17 oprócz sobót. Ekspozycja stała: Kolekcja Rodu Artystów z Wilna. Wystawa czasowa: „Śladami Pamiętnika”.

Galeria AK-ART, al. Piłsudskiego 10 (tel. 428-908), poniedziałek-piątek w godz. 10-18, w soboty 10-15.

Galeria „Akcent”, ul. Sienkiewicza 14 (tel. 436-038), poniedziałek-piątek w godz. 10-18, w soboty 11-15.

Galeria Białostockiego Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych, ul. Warszawska 25 (tel. 327-729), poniedziałek-piątek w godz. 10-17.

Galeria El-Art, Rynek Kościuszki 5 (tel. 416-010), poniedziałek-piątek w godz. 10-18, w soboty 10-15.

Galeria Sławomira Chudzika, ul. Wiktorii 12, terminy zwiedzania należy ustalać pod nr. tel. 325-842. Ekspozycja stała: prace Sławomira Chudzika.

Galeria Sztuki Ludowej „Pod Strzechą”, ul. Kilińskiego 8 (tel. 328-652 w.43), poniedziałek-piątek w godz. 9.30-16.30.

Galeria Związku Polskich Artystów Plastyków „Marszałek”, Rynek Kościuszki 17 (tel. 422-262), codziennie w godz. 11-18.

BIAŁOWIEŻA

Muzeum Przyrodniczo-Leśne, Park Pałacowy (tel. 12-275), w godz. 9-15 oprócz dni poświęconych.

Galeria Tamary Tarasiewicz, ul. Parkowa 5 (tel. 12-766), termin zwiedzania należy uzgadniać telefonicznie. Ekspozycja stała: malarstwo, korzenioplastyka, dzieła twórcy natury, zbiory etnograficzne, rzeźby miejscowych artystów, ikony. Wystawa czasowa: „Fotografia przyrodnicza – Puszcza Białowieża” – prace Krystiana Owczarczaka, Adama Masajty oraz Christiana Maliwerney.

BIELESK PODLASKI

Ratusz, ul. Mickiewicza 56 (tel. 30-22-44) – w godz. 10-17 oprócz dni poświęconych. Wystawy czasowe: „Ono” – prace Bogdana Kujawskiego, „Moje miasto małe, ale jak kropka deszczu” – prace Olega Kobzara, „Badania archeologiczne na Białostocznicy”.

CHOROSZCZ

Muzeum (19-11-99 w. 252), w godz. 10-15 oprócz dni poświęconych. Ekspozycja wewnątrz pałacowych.

HAJNÓWKA

Muzeum i Ośrodek Kultury Białoruskiej, ul. 3 Maja 42 (tel. 30-16) – codziennie w godz. 9-14. Ekspozycja stała: rękodzieło ludowe, narzędzia pracy. Wystawa czasowa: „Daleko i blisko” – fotografie Anny Świć.

OSOWICZE

Białostockie Muzeum Wsi (tel. 436-082) – w godz. 7-15 od wtorku do piątku (oprócz dni poświęconych), w godz. 9-16 w soboty, w godz. 9.30-16.30 w niedziele.

SUPRAŚL

Pałac Opatów – refektarz i kaplica z XVI-wiecznymi freskami (tel. 183-506), w godz. 9-16 oprócz poniedziałków i wtorków po wolnej sobocie.

SURAŻ

Muzeum Archeologiczne Władysława i Wiktora Litwińczuków (tel. 503-116) – czynne codziennie w godz. 8-20.

TYKOCIN

Muzeum, ul. Kozia 2 (tel. 18-16-13, 18-16-26), czynne w godz. 10-17 oprócz dni poświęconych. Wystawy stałe: Wnętrze Sali Wielkiej Synagogi, Pokój Rabinów, Wieczernia Paschalna, Gabinet Głogowski, Galeria Malarstwa Zygmunta Bujnowskiego, Wśród pamiątek po prowilozorach farmacji. Ekspozycje czasowe: „Szlacheć na zagrodzie. Drobna szlachta na Podlasiu w XIX/XX w.”, „Jerozolima z lotu ptaka” – wystawa fotograficzna.

MN

ŁOMŻA

Galeria Sztuki Współczesnej, ul. Długa 13tel. 16-41-00, czynna w dni powszednie (oprócz poniedziałków) w godz. 10-17, w sobotę i niedzielę 12-16; wystawa tkaniny artystycznej Hanny Wojdały-Markowskiej z Radomia.

Galeria „Bonar”, ul. Wojska Pol. 3, tel. 16-32-26: wystawa poplenerowa pracowni plastycznej MDK-DST, „Supraśl 97”.

Muzeum Okręgowe, ul. Krzywe Koło 1, tel. 16-29-37, 16-51-92, czynne w godz. 9-16 (oprócz poniedziałków), w sobotę i niedzielę 10-16. Wystawa czasowa: „Sztuka Indonezji – jedność w różnorodności” – ze zbiorów Ambasady Republiki Indonezji w Warszawie.

Klub Garnizonowy, al. Legionów 133: wystawa malarstwa Zofii Chojnowskiej.

Galeria „Pod Arkadami”, Stary Rynek: wystawa „Paryż” – Tadeusz Myśliński – fotografie.

DROZDOWO

Muzeum Przyrody, tel. 192-081, czynne od wtorku do piątku w godz. 8.30-15.30, w sobotę i niedzielę 9.30-15.30.

NOWOGRÓD

Skansen Kurpiowski im. A. Chętnika, tel. 17-65-62.

SUWAŁKI

Muzeum im. Prymasa St. Wyszyńskiego – udostępniane na życzenie zwiedzających.

CIECHANOWIEC

Muzeum Rolnictwa im. K. Kluka, ul. Pałacowa 5, tel. 771-328, otwarte codziennie w godz. 8-16, w sobotę i niedzielę 9-16. Wystawa czasowa: „Scalenie gruntów wczoraj, dziś, jutro” – stare dokumenty, plany zagospodarowania wsi, sprzęt gospodarczy.

SZEPIETOWO

GOK: wystawa prac Marty Nowackiej z łomżyńskiego PLSP.

WYSOKIE MAZOWIECKIE

MOK: wystawa prac rzeźbiarza amatorów z Zambrowa: Janusza Kuleszy, Adama Sieradzkiego, Krzysztofa Groszfelda.

BOGUTY PIANKI

GOK: malarstwo (akwarele) Stanisława Borzuchowskiego z Wysokiego Mazowieckiego.

(NOM)

SUWAŁKI

Regionalny Ośrodek Kultury i Sztuki, ul. Kościuszki 79, Galeria Fotografii „Pacamera” – wystawa autorstwa Piotra Bułanowa pt. „Suwałskie w fotografii”; Galeria „Chłodna 20”, ul. Noniewicza 71, wystawa „Fotografie Gazety Wyborczej – 1996 rok.”; galeria dawnego BWA, ul. Kościuszki 45 – wystawa poplenerowa międzywojewódzkich warsztatów plastycznych „Eko – Art” Koziół 97.

Cafe Bar „Jaćwing”, ul. Kościuszki 41 – wystawa malarstwa pt. „Sprawni inaczej”, prezentacja twórczości podopiecznych Warsztatów Terapii Zajęciowej w Suwałkach.

Muzeum Marii Konopnickiej, ul. Kościuszki 31 – ekspozycja stała pt. „Maria Konopnicka, 1842 – 1910. Za zamkniętymi drzwiami czasu”.

Muzeum Historii i Tradycji Żołnierzy Suwalszczyzny, ul. Wojska Polskiego 21, czynne w godz. 10-14. Ekspozycja stała poświęcona Suwalskiej Brygadzie Kawalerii oraz 41 Pułkowi Piechoty. Ponadto wystawa pt. „Broń z okresu II Rzeczypospolitej z rejonu Suwalszczyzny”.

(gram)

AMBULATORIA

BIAŁYSTOK

Pogotowie Ratunkowe, Ambulatorium Stomatologiczne, Internistyczne, Pediatryczne, ul. Poleska 89, tel. 970, 999, 524-192, informacja – 422-222.

Ambulatorium Chirurgii Dziecięcej, ul. Wołodyjowskiego 3A, tel. 42-59-60.

SZPITAL W BIAŁYMSTOKU
OSTRE DYŻURY

PIĄTEK, 19 września

Państwowy Szpital Kliniczny im. J. Sztachelskiego, ul. M. Skłodowskiej-Curie 24, tel. 42-24-31 do 39, 42-36-13 do 16 – chirurgia, reanimacja, wewnętrzny, laryngologia, okulistyka, położnictwo.

Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. K. Dłuskiego, ul. Żurawia 14 do godz. 15 tel. 327-570, 327-694, po godz. 15 tel. 323-593 – oddział gruźlicy, zakaźny dziecięcy.

Specjalistyczny Psychiatryczny ZOZ, Choroszcz, tel. 19-10-91 – neurologia.

Dziecięcy Szpital Kliniczny, ul. Wasyngtona 17, tel. 42-40-31 – dziecięcy wewnętrzny + neurologia, laryngologia, okulistyka, intensywna terapia.

SOBOTA, 20 września

Wojewódzki Szpital Zespolony im. J. Śniadeckiego, ul. M. Skłodowskiej-Curie 25, tel. 42-16-21 do 26, 42-70-41 – chirurgia, reanimacja kardiologiczna, wewnętrzny, laryngologia, okulistyka, neurologia, zakaźny dziecięcy, dziecięcy wewnętrzny + neurologia.

Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. J. Śniadeckiego, ul. Warszawska 15, tel. 327-100 – położnictwo z ginekologią.

Specjalistyczny Przeciwgruźliczy ZOZ, ul. Warszawska 18, tel. 412-952 – oddział gruźlicy.

NIEDZIELA, 21 września

Państwowy Szpital Kliniczny im. J. Sztachelskiego, ul. M. Skłodowskiej-Curie 24, tel. 42-24-31 do 39, 42-36-13 do 16 – chirurgia, reanimacja, wewnętrzny, laryngologia, okulistyka, położnictwo.

rie 24, tel. 42-24-31 do 39, 42-36-13 do 16 – chirurgia, reanimacja, laryngologia, okulistyka.

Wojewódzki Szpital Zespolony im. J. Śniadeckiego, ul. Warszawska 15, tel. 327-100 – położnictwo z ginekologią.

Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. K. Dłuskiego, ul. Żurawia 14 do godz. 15 tel. 327-570, 327-694, po godz. 15 tel. 323-593 – oddział gruźlicy, zakaźny dziecięcy.

Specjalistyczny Psychiatryczny ZOZ, Choroszcz, tel. 19-10-91 – neurologia.

Szpital Miejski im. PCK, ul. Sienkiewicza 79, tel. 750-800, 750-788 – wewnętrzny.

Wojewódzki Szpital Zespolony im. J. Śniadeckiego, ul. M. Skłodowskiej-Curie 25, tel. 42-16-21 do 26, 42-70-41 – dziecięcy wewnętrzny + neurologia.

Dziecięcy Szpital Kliniczny, ul. Wasyngtona 17, tel. 42-40-31 – okulistyka dziecięca.

DYŻURY CODZIENNE

BIAŁYSTOK

Wojewódzki Szpital Zespolony im. J. Śniadeckiego, ul. M. Skłodowskiej-Curie 25, tel. 42-16-21 do 26, 42-70-41 – dyżur rehabilitacji oraz oddziały dziecięce: chirurgia, reanimacja, laryngologia.

Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. K. Dłuskiego, ul. Żurawia 14 do godz. 15 tel. 327-570, 327-694, po godz. 15 tel. 323-593 dyżurują oddziały: choroby płuc dzieci, sztucznej nerki, zakaźny dorosłych.

Regionalny Szpital Onkologiczny, ul. Ogrodowa 12, tel. 320-116.

Specjalistyczny Dermatologiczny ZOZ, ul. Św. Rocha 3, tel. 42-53-01, 42-02-08.

Lecznica dla Małych Zwierząt, ul. Białowyny 7, czynna codziennie w godz. 8.00-20.00, wizyty domowe tel. 761-742 – lekarz weterynarii Marcin Ramm.

ŁOMŻA

Wojewódzki Szpital Zespolony, ul. M. Skłodowskiej-Curie 1, tel. 16-24-01 – wewnętrzny, kardiologia, reanimacja,

chirurgia, ortopedia, pediatria, zakaźny dorosłych i dzieci, ginekologia, położnictwo.

SUWAŁKI

Wojewódzki Szpital Zespolony, ul. Szpitalna 60, tel. 67-25-46 – położnictwo i ginekologia, dziecięcy, laryngologia, okulistyka, chirurgia, ortopedia, dermatologia, neurologia, urologia, reanimacja, wewnętrzny, sztuczna nerka.

Szpital Miejski Zespołu Opieki Zdrowotnej, ul. Kościuszki 101, tel. 66-22-41 – oddział gruźlicy, zakaźny, żółtaczk.

SZPITAL W WOJEWÓDZTWACH

BIAŁOSTOCKIE

Bielsk Podlaski, Szpital Rejonowy, ul. Kleszczewska 3, tel. 22-54.

Dąbrowa Białostocka, Szpital Rejonowy, tel. 12-11-79 – chirurgia, wewnętrzny, dziecięcy, położniczo-ginekologiczny.

Hajnówka, Szpital im. Oczki, tel. 24-08 – zakaźny, położniczo-ginekologiczny, chirurgia, dziecięcy, płucny.

Łapy, Szpital Miejski, tel. 15-28-31 – położniczo-ginekologiczny, dziecięcy, wewnętrzny, chirurgiczny.

Mońki, Szpital Rejonowy, tel. 16-25-52 – dziecięcy, chirurgia, wewnętrzny.

Sokółka, Szpital Rejonowy, tel. 11-22-04 – chirurgia, zakaźny, choroby płuc, oddział dziecięcy.

Siemiatycze, Szpital Rejonowy, tel. 55-22-00 – chirurgia, wewnętrzny, dziecięcy, położniczo-ginekologiczny.

ŁOMŻYŃSKIE

Grajewo, Szpital Miejski, tel. 20-41 – chirurgia, wewnętrzny, dziecięcy, położniczo-ginekologiczny, zakaźny.

Kolno, Szpital Rejonowy, tel. 24-68, 21-09, 24-57.

Wysokie Mazowieckie, Szpital Rejonowy, ul. Szpitalna 5, tel. 22-61 – chirurgia, dziecięcy, ortopedyczny, położniczy, wewnętrzny.

Zambrów, Szpital Rejonowy, tel. 36-01, 36-29, 36-10, 36-74 – położniczy, dziecięcy, wewnętrzny, pomocy doraźnej, chirurgia.

SUWAŁSKIE

Augustów, Szpital Miejski, ul. Szpitalna 69, tel. 22-40.

Elk, Szpital Rejonowy, ul. Mickiewicza 19, tel. 10-25-37, 10-84-14 – wewnętrzny, zakaźny, ginekologia, pediatria, położnictwo.

Giżycko, Szpital, ul. Warszawska 41, tel. 52-71.

Gołdap, Szpital, ul. Słoneczna 2, tel. 15-02-75.

Olecko, (Szpital we wsi Jaśki), tel. 22-95, 22-96.

Pisz, Szpital Rejonowy, ul. Sienkiewicza 2, tel. 331-51, 336-69, ul. Klementowskiego 18, tel. 336-01.

Węgorzewo, Szpital, ul. 3 Maja 21, tel. 732-52.

APTEKI NOCNE

BIAŁYSTOK

ul. Malmada 12, tel. 327-529, ul. Mickiewicza 27 „SALUS”, tel. 323-024 (całą dobę), niedziela (10-17): ul. Suraska 2, ul. Lipowa 45, ul. Batalionów Chłopskich 18 „W Leśnej Dolinie”, soboty 10-18, niedziela 10-14, ul. Spółdzielcza 8, soboty 8-16.00, ul. Wyszyńskiego 2 (pawilon handlowy), soboty 8.30-15.00, ul. Mickiewicza 11, soboty 8-21, niedziela 9-15.00. We wszystkie soboty czynne są ponadto apteki: ul. M. Skłodowskiej-Curie 19, tel. 421-963, ul. Warszawska 13, tel. 436-655, ul. Jurowiecka 10, tel. 435-184, ul. Baranowicka 113 (9-16).

Apteki pracujące we wszystkie soboty: ul. Sienkiewicza 71/73 (8-16), ul. Lipowa 45 (gdy pełni dyżur – 7-21, pozostałe soboty 11-18), ul. Wesoła 18 (7-20, w. sob. 8-15), ul. Świętojańska 6 (7.30-20, w. sob. 7.30-15.30), ul. Malmada 12 (gdy pełni dyżur – 7.30-21, pozostałe soboty 10-17), ul. Suraska 2 (gdy pełni dyżur 7-21, pozostałe soboty 9-16), ul. Witosza 36 (8-19, w. sob. 8-15), ul. Mickiewicza 38 (7-21, w. sob. 8-16), ul. Warszawska 79 (7.30-15.30), ul. Siewna 2 (7.45-19, w. sob. 7.45-15), ul. Broniewskiego 4 (8-16, w. sob. 8-15), ul. Radzyńska 16 (7.30-19.30,

w. sob. 8-16), ul. gen. Berlinga 8 (7.30-19, w. sob. 8-15).

Apteki czynne w soboty robocze: ul. Bema 2 (7.30-19), ul. Słonimska 15/1 (7.30-15.30).

ŁOMŻA

ul. Dworna 35, tel. 16-32-44.

SUWAŁKI

ul. Gałaja 4, tel. 66-49-32.

POGOTOWIA

Pogotowie Ratunkowe – wszędzie 999, poza Wysokim Maz. – 99, Dąbrową Biał. – 121-099, Mikołajkami – 16-337, Sokółką – 19-99.

Polícia – wszędzie 997, poza Dąbrową Biał. – 121-007, Gołdapią – 150-027, Mikołajkami – 16-307.

Straż Pożarna – wszędzie 998, poza Wysokim Maz. – 98, Dąbrową Biał. – 121-008, Mikołajkami – 16-351.

BIAŁYSTOK

Pogotowie Energetyczne – 991, **Pogotowie Gazowe** – 992, **Pogotowie Ciepłownicze** – 993, **Pogotowie Wodn.-Kanal.** – 994, **Pogotowie Drogowe** – 981, **Pogotowie Opiekuńcze** – 325-688, **Pogotowie Weterynaryjne** – 511-542, **Straż Miejska** – 512-741, **Zandarmeria wojskowa** – 753-301, **Straż Graniczna** – 421-543, **Informacja PKP** – 910, **Informacja PKS** – 936, **Informacja o usługach** – 951, **Telefon zaufania** – 988 (czynny codziennie w godz. 16-22), **Telefon zaufania dla kobiet w ciąży i rodzin** – 32-22-22, **Telefona zaufania dla dzieci 42-60-41 w. 17**, wtorki, piątki, 14-17, **Taxi** – 919, **Zakupy na telefon** – 42-14-02, **Informacja o lekach** – 752-437, 750-292, 752-474, 750-329, **Zielony telefon** – 42-53-78, **Toniz** – 42-45-02, 512-670, „**Droga**” (pomoc dzieciom z rodzin niewydolnych wychowawczo) – 432-916 (czynny codziennie w godz. 8-10, 19-22), **Okręgowa Inspekcja Pracy udziela bezpłatnych porad dotyczących prawa pracy** (7.30-15), **Klub Abstynentów „Krokus”**, ul. Warszawska 2 – 43-58-43 (17-21, oprócz niedziel), **Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku „Zielony**

TEATRY

Teatr Dramatyczny im. Al. Węgrki w Białymstoku – piątek „Zapiski oficera Armii Czerwonej” (Duża Scena), godz. 16.00, „Matecznik” (Supraśl), godz. 18.45 (wyjazd autokaru sprzed Teatru), sobota, niedziela „Zapiski oficera Armii Czerwonej”, godz. 19.00.

Białostocki Teatr Lalek – niedziela „Alicja w Krainie Czarów”, godz. 11.00, „Kabaret Dada” (spektakl dla dorosłych), godz. 19.00.

Państwowa Filharmonia w Białymstoku – Inauguracja sezonu artystycznego 1997/98, piątek, godz. 19.00, koncert symfoniczny w wykonaniu Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Białostockiej, dyryguje Marcin Nałęcz-Niesiołowski, przy fortepianie Janusz Olejniczak. W programie: P. Czajkowski – Uwertura-fantazja „Romeo i Julia”, F. Chopin – Koncert fortepianowy f-moll op. 21, L. van Beethoven – III Symfonia Es-dur „Eroica” op. 55.

KINA

W BIAŁYMSTOKU

„**POKÓJ**” – piątek, sobota, niedziela „Speed II” (USA, l. 15), godz. 11.15, 13.45, 16.15, 18.30, 20.45, „Historie miłosne” (pol., l. 15), godz. 16.30, 18.30, 20.30.

„**TON**” – piątek, sobota, niedziela „Zaginiony świat” (USA, l. 12, dzieci, pod opieką osoby dorosłej), godz. 10.00, 12.30, 15.00, 17.30, 20.00.

„**FORUM**” – piątek, sobota, niedziela „Zabójca” (franc., l. 18), godz. 13.30, 18.00, „City Hall” (USA, l. 15), godz. 16.00, 20.30.

„**SYRENA**” – piątek „Wszyscy mówią kocham Cię” (USA, l. 15), godz. 14.30, 18.30, „Historie miłosne” (pol., l. 15), godz. 16.30, 20.30, sobota „Wszyscy mówią kocham Cię”, godz. 14.30, 18.30, „Historie miłosne”, godz. 16.30, „Kosmiczny mecz” (USA, b.o.), godz. 20.30, niedziela „Wszyscy mówią kocham Cię”, godz. 14.30, 18.30, „Historie miłosne”, godz. 16.30, „Romeo i Julia” (USA, l. 12), godz. 20.30.

W WOJEWÓDZTWACH

BIAŁOSTOCKIM

Białowieża „Żubr” – piątek, sobota, niedziela „Sara” (pol., l. 15), „Czarodziej Kazaam” (USA, b.o.).

Bielsk Podlaski „Znicz” – piątek, sobota „Michael” (USA, l. 15), piątek, sobota, niedziela „Pięć ton i On” (USA, l. 12), niedziela „Władza absolutna” (USA, l. 15).

Dąbrowa Białostocka „Lotos” – niedziela „Desperatki” (USA, l. 15).

Hajnówka – piątek, sobota, niedziela „Góra Dantego” (USA, l. 15).

Kuźnica Białostocka „Kormoran” – niedziela „Blask” (ang., l. 15).

Narewka „Las” – piątek, sobota, niedziela „Angielski pacjent” (USA, l. 15).

Sokółka „Sokół” – piątek, sobota, niedziela „Con Air – lot skazańców” (USA, l. 15).

ŁOMŻYŃSKIM

Ciechanowiec „Meteor” – sobota „Kłameca, kłameca” (USA, l. 12).

SUWAŁSKIM

Suwałki „Bałtyk” – piątek „Miłość jak narkotyk” (USA, l. 15), piątek, sobota, niedziela „Komora” (USA, l. 15), sobota, niedziela „Plump Fiction” (USA, l. 15), „Krzyk” (USA, l. 18).

Augustów „Iskra” – piątek „Nic do stracenia” (USA, l. 15), piątek, sobota, niedziela „Turbulencja” (USA, l. 15).

Elk „Polonia” – piątek, sobota, niedziela „Sztos” (pol., l. 15), „Batman i Robin” (USA, l. 12), niedziela „Miłość jak narkotyk” (USA, l. 15).

Gołdap „Sambia” – piątek, sobota, niedziela „Oszolom Show” (USA, l. 12), niedziela „Zakochany kundel” (USA, b.o.).

Kowale Oleckie „Pionier” – piątek, sobota „Długi pocałunek na dobranoc” (USA, l. 15).

Olecko „Mazur” – sobota, niedziela „Z dżungli do dżungli” (USA, l. 12).

Mikołajki „Żagiel” – piątek, sobota, niedziela „Relikt” (USA, l. 15).

Pisz „Stolica” – piątek, sobota, niedziela „Anaconda” (USA, l. 15), sobota, niedziela „Plump Fiction” (USA, l. 15).

Stare Juchy „Grunwald” – piątek, sobota, niedziela „Święty” (USA, l. 12).

Węgorzewo „Mewa” – piątek, sobota, niedziela „Duch i Mrok” (USA, l. 15), niedziela „Miłość i wojna” (USA, l. 15).

Konstanty – jest, to spolszczona forma męskiego imienia *Constantinus*, od łac. *constantius* – stałość, wytrwałość, tolerancja.

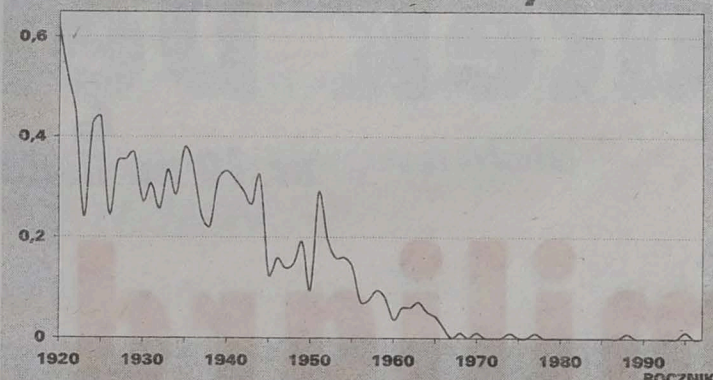
Słynny patron tego imienia to św. *Konstantyn Wielki* (III-IV), cesarz rzymski, reformator administracji, systemu monetarnego i wojskowości. Jego zasługą jest oficjalne wprowadzenie chrześcijaństwa i zrównanie go z innymi religiami.

Inne formy tego imienia – *Kosta*, *Constant*, forma żeńska *Konstancja*.

POPULARNOŚĆ

[%]

Konstanty

Dane przygotował Ośrodek Informatyki Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku

Mateusz – pochodzi od hebr. *mattaj*, *mattanaja* – dar Jahwe.

Patron tego imienia, to św. *Mateusz Ewangelista*.

Imię znane w Polsce od początków ery chrześcijańskiej, nie zawsze odróżniane ściśle od imienia Maciej.

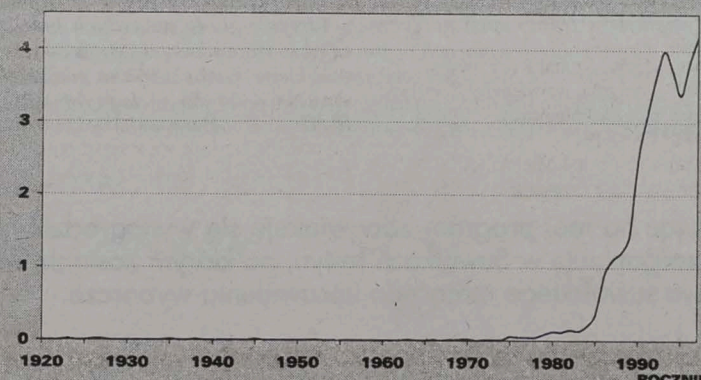
Wśród imienników – *Mateusz z Krakowa* filozof okresu Średniowiecza, jeden z współorganizatorów Uniwersytetu Jagiellońskiego. Inne formy tego imienia to: *Mateo*, *Matej*, *Matti*.

(zm)

POPULARNOŚĆ

[%]

Mateusz

Dane przygotował Ośrodek Informatyki Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku

KOLOROWA GRATKA

19.09.1997 r.

Kupon nr 6

182 231 329 403 551 666 775 816 932

Nowe gratki

Kolejny etap naszej loterii promocyjnej kręci się już na dobre. Zgłoszeń wygranych przybywa z każdym dniem **Przypominamy, że na Czytelników czeka nagroda główna – największa gratka, czyli 5.000 złotych gotówką oraz blisko dwie setki innych nagród.** Uzupełniliśmy ostatnio nasze zapasy o nowe atrakcyjne sprzęty. Jest więc o co grać. Na amatorów czeka-

ją telewizory, kuchenki mikrofalowe, tostery, opiekacze do kanapek, frytkownice, małe ekspresy do kawy, żelazka z nawilżaczem, krajalnice, radiomagnetofony z CD, radiobudziki.

Warunkiem koniecznym do wygrania jest jednak systematyczne sprawdzanie kart konkursowych. Nagrody czekają!

NAGRODA GŁÓWNA: 5.000 złotych w gotówce
W tym tygodniu:
GRATKA TYGODNIA: TELEWIZOR „Thomson”
WYCIECZKA do Wiednia
Dzisiaj do wygrania:
GOTÓWKA: 100 złotych
DUŻA GRATKA: radiobudzik „Philips” lub łyzworolki „Jet 5”
MAŁA GRATKA: do wyboru: zestaw kaset wideo, dywaniki łazienkowe, kalkulator

BIURO GRY
tel. (085)
42-32-42

Gratki naszej „Gratki”

- ✿ 5.000 złotych
- ✿ nagrody pieniężne po 100 złotych
- ✿ wycieczki zagraniczne

GRATKI TYGODNIA:

- ✿ telewizory kolorowe
- ✿ kuchenki mikrofalowe
- ✿ radiomagnetofony z CD
- ✿ frytkownice, ✿ krajalnice,

DUŻE GRATKI:

- ✿ ekspresy do kawy ✿ żelazka z nawilżaczem ✿ radiomagnetofony ✿ roboty kuchenne

- ✿ walkmany ✿ tostery ✿ czajniki bezprzewodowe ✿ łyzworolki
- ✿ aparaty fotograficzne ✿ opiekacze do kanapek ✿ radiobudziki ✿ radia przenośne

MAŁE GRATKI:

- ✿ kalkulatory ✿ lokówki do włosów ✿ suszarki do włosów ✿ zestawy kaset wideo ✿ parasolki firmowe ✿ dywaniki łazienkowe ✿ czapeczki z radiem ✿ klocki „Lego” ✿ radia kieszonkowe

Jak wygrać w „Gratce”?

Loteria promocyjna „Gratka” składa się z 9 etapów. **Szósty etap – „KOLOROWA GRATKA” trwa od 12 września do 16 października 1997 r.**

„Gazeta Współczesna” codziennie drukuje kupony zawierające liczby do zakreślania na kartach konkursowych.

Uczestnik loterii wygrywa nagrodę w danym etapie loterii wtedy, gdy:

- zakreśli wszystkie liczby na jednym z diagramów na karcie konkursowej;
- zbierze wszystkie kupony z liczbami opublikowanymi w „Gazecie Współczesnej” do dnia, w którym padła wygrana (dopuszczają się brak trzech kuponów);
- wygraną zgłosi osobiście lub telefonicznie w Biurze Gry „Gazety Współczesnej” 15-950 Białystok,

ul. Suraska 1, pok. 25, tel. (085) 42-32-42 najpóźniej do godz. 16.00 następnego dnia po opublikowaniu ostatniej liczby zakreślonej w jednym diagramie (z wyjątkiem sobót i niedziel). Wygrane z piątku można zgłaszać do poniedziałku do godz. 16.00.

Warunkiem koniecznym do odbioru wygranej w danym etapie gry jest zgłoszenie się do „Gazety Współczesnej” w ciągu dwóch tygodni od dnia zgłoszenia wygranej z kartą, na którą padła wygrana oraz kompletem wymaganych kuponów.

Karta, na którą padła wygrana, zostanie wymieniona na nową, a komplet wymaganych kuponów będzie zastąpiony kuponem zbiorczym z liczbami publikowanymi w gazecie tak, aby Czytelnik mógł uczestniczyć dalej w grze.

Pokaz ekomody

W niedzielę (21 września) w Kawiarni „Fama” w Białymstoku odbędzie się pokaz ekomody, zorganizowany z okazji zakończenia tegorocznej akcji „Sprzątanie Świata”. Początek o godz. 17. Wstęp wolny.

W kolekcji zostaną wykorzystane surowce wtórne (papier, plastik, gąbka, folia itp.), zebrane m.in. podczas piątkowego happeningu „Odkurzacze” na ul. Lipowej. Surowce zbiorą uczniowie klasy pierwszej VII LO w Białymstoku.

MN

Telefon” 42-53-78 czynny w godz. 7.15-15.15, 42-55-00 czynny w godz. 15.15-7.15 oraz 42-10-75, **Dom Pogrzebowy**, ul. Zabia 11, (085) 524-911 (całodobowy). 1018718,

Centrum Informacji Turystycznej i Kulturalnej im. Ludwika Zamenhafa – tel./fax 45-46-00.

ŁOMŻA

Pogotowie Energetyczne – 991, **Pogotowie Gazowe** – 992, **Pogotowie Ciepłownicze** – 993, **Pogotowie Drogowe** – 954, **Pogotowie Telewizyjne** – 959, **Pogotowie Weterynaryjne** – 16-46-47, **Straż Miejska** – 16-45-42, **Informacja PKP** – 16-34-41, **Informacja PKS** – 18-55-54, **Taxi** – 16-37-60, **Ochrona Środowiska** – 16-21-69, **Telefon Zaufania** – 988 (czynny w poniedziałki, środy i piątki w godz. 16.30-21.30), **Telefon zaufania dla kobiet** – 16-45-53, poniedziałek, czwartek, godz. 21-24, **Informacja handlowo-usługowa** – 957 (czynna 8-18), **Wojewódzkie Centrum Informacji Turystycznej** – 16-64-42, 16-47-18 (czynna codziennie w godz. 9-16, w soboty w godz. 10-14).

SUWAŁKI

Pogotowie Energetyczne – 66-52-21, **Pogotowie Gazowe** 66-57-23, **Pogotowie Ciepłownicze** – 66-49-13, **Pogotowie Kanalizacyjne** – 994, **Pogotowie Drogowe** – 954, **Straż Miejska** – 66-49-21, **Informacja PKP** – 66-27-63, **Taxi** – 66-25-30, 66-23-50, 66-42-40, **Biuro Zleceń Telefonicznych** – 917, **Telefon zaufania** – codziennie oprócz sobót, niedziel i świąt w godz. 18-6) – 988, 67-49-41, **Policja Ekologiczna** – 66-44-10 (w razie dużych skażeń), **Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska** – 66-44-10 (7-15), 66-78-01 (całą dobę).

ELK

Pogotowie Energetyczne – 10-84-01, **Pogotowie Gazowe** – 10-21-87, **Informacja PKP** – 10-26-30, **Informacja PKS** – 0-33-52, **Taxi** – 10-21-01, **Straż Miejska** – 986.

Orzeł nad Albionem

Niektóre z epizodów w polsko-brytyjskich dziejach warto są sfilmowania. Kadr historycznie pierwszy: jest rok 1014. Do skalistego brzegu przybijają długie łodzie Wikingów. Na pokładzie jednej z nich stoją dwaj dowódcy wojowników – król duński Swen Widłobrody i jego syn Kanut. Na ekranie tego nie widać, ale w żyłach dzielnego królewicza płynie krew jego dziadka – polskiego księcia Mieszka I. W trzy lata później Kanut zostanie koronowanym królem Anglii.

KRYSZYNA KONECKA

Albo taka sekwencja z początku wieku XVIII. Gatunek – „płaszcz i szpada”. Zaręczona z Jakubem Szkockim Stuartem młodzieńca Maria Klementyna Sobieska, podróżuje przez kraj Helwetów. Maria jest wnuczką Jana II Sobieskiego oraz królowej Marysienki. W lesie pod Innsbruckiem dopadają karę podejrzane typy i porywają królewską narzeczoną, jakoby na rozkaz Jerzego I, króla brytyjskiego. Ale są to agenci austriackiego cesarza. Ratują Marię z opresji Irlandczycy, żeby mogła stanąć na ślubnym kobiercu w Bolonii u boku swojego Szkota.

Z podobnie barwnych obrazów, wcześniejszych i późniejszych, mogłaby powstać cała filmoteka. Na razie wędruje przez Polskę oryginalna ekspozycja pt. „Orzeł i Lew. 900 lat stosunków polsko-brytyjskich”, która właśnie została otwarta w Białymstoku, w Auli Wydziału Hu-

manistycznego Uniwersytetu. Białystok jest 11 miastem „wizyty” wystawy od czasu, kiedy została ona otwarta uroczystie (w dniu 25 marca 1996 r.) przez królową Wielkiej Brytanii, Elżbietę II, na Zamku Królewskim w Warszawie.

Prezentacja wspólnych dziejów obydwu krajów na przestrzeni wieków została pomyślana jako widowisko w rodzaju „światło i obraz”: na ogromnych, podświetlonych mlecznych taflach wyeksponowano teksty oraz ilustracje, które dokumentują autentyczne powiązania Polaków i Brytyjczyków, trwające po dziś dzień w interesujących współczesnych kontekstach. Wystawa została zorganizowana na zlecenie British Council. Jej projekt opracowała londyńska firma Amalgam, natomiast autorem części opisowej jest były pracownik BBC i wybitny tłumacz literatury polskiej, Noel Clark. W białostockim wernisażu uczestniczył m.in. William Eliott, sekretarz Ambasady Wielkiej Brytanii w Polsce oraz Andrzej Dziubiński, szef bibliotek British Council (która to instytucja współorganizowała wystawę w Białymstoku wraz z Muzeum Wojska i Uniwersytetem).

– O stosunkach polsko-brytyjskich wie się zazwyczaj bardzo mało – mówi prof. Władysław A. Serczyk z Uniwersytetu. – Ta wystawa też nie odpowiada na wszystkie pytania, ale pokazuje od jak dawna i w jak wielu płaszczyznach rozwijały się kontakty polsko-brytyjskie i polsko-szkockie, które datować można nawet wcześniej, niż pokazano na planszach. Wykazałem to w moich pierwszych badaniach, jeszcze jako studenta Uniwersytetu Jagiellońskiego. Ta wystawa pokazuje też naturalność związków polsko-brytyjskich.

– Mamy wejść w struktury europejskie NATO i gospodarcze, a ta wystawa jest

„Orzeł i Lew” to ekspozycja adresowana do młodej generacji

pomyślana, przede wszystkim przez Brytyjczyków, jako próba spojrzenia na nasze wspólne korzenie oraz element integracji – mówi dyrektor Muzeum Wojska, dr Krzysztof Filipow. – Nasze Muzeum ma bardzo dobre kontakty z muzeami polskimi w Anglii i my staraliśmy się także pokazywać polskie materiały z tamtejszych archiwów. Jest w tym, po-
wiem nieskromnie, także odrobina i

mojej zasługi, że ta wystawa trafiła do Białegostoku.

Mimo ustalonej chronologii, ekspozycję „Orzeł i Lew” można oglądać z dowolnego punktu, ponieważ plansze zgrupowane są tematycznie niejako w osobne rozdziały. My wędrujemy wzdłuż rozświetlonych ścian zgodnie z upływem wieków. Oto dział Osoby Królewskie. Inwazja Wikingów na Albion z wnukiem Mieszka I na czele. „Wyprawa Kanuta zakończyła się podbojem Anglii przez Duńczyków – czytamy. – Po czterech decydujących bitwach Kanut przysłał na rzeźnię z królem angielskim Edmundem, który wkrótce potem zmarł. Kanut szybko pożył się królewskich dzieci, odysując je do swojego wuja Bolesława Chrobrego... Król Kanut Wielki zapisał się w historii lekcją pogłódową o ograniczeniach władzy królewskiej, której udzielił swoim dworakom. Znużony pochlebstwami zabrał ich nad morze i nakazał obserwować jak w czasie przyprawy, mimo monarszego rozkazu, fale morskie nie cofnęły się”.

Jedną z informacji mówi o zabiegach dyplomatycznych królowej Elżbiety I wobec sułtana tureckiego, aby zawarł pokój z królem Zygmuntem III. Inna – o Karolu II, który poproszony przez Jana III Sobieskiego na ojca chrzestnego swojej córki, wysłał w swoim imieniu do Polski hrabiego Laurence'a Hyde'a. Należy też pamiętać, że Zygmunt III był prapradziem króla Jerzego III, natomiast poprzez królową Marię, babkę Elżbiety II, obecnie panująca brytyjska dynastia spowinowacana jest z królem Kazimierzem Wielkim.

Bardzo współczesnym akcentem w tym dziale jest barwny fresk Feliksa Topolskiego pt. „Koronacja Jej Królewskiej Mości

Elżbiety II”. Dzieło to, zamówione specjalnie przez księcia Edynburga, znajduje się w Buckingham Palace. W innej części sali postać polskiego artysty znalazła również swoje ważne miejsce (o otwarciu jego indywidualnej posmiertnej ekspozycji w Londynie pisaliśmy obszernie na łamach „GW”).

Wiele interesujących szczegółów o współpracy polsko-brytyjskiej zawierają dział Handlu Bałtyckiego, Szkocja i Polska oraz Oświecenie. Szczególny charakter mają informacje w dziale Wielka Brytania a Walka Polaków, podkreślające m.in. atencję wyspiarzy wobec postaci Tadeusza Kościuszki, któremu swoje strofy poświęcił tak znany poeta jak Samuel Taylor Coleridge, Leigh Hunt, John Keats czy George Gordon Byron. Szczególną postacią, zafascynowaną Polakami, była Monnica Gardner, która „...sama nauczyła się języka polskiego, a następnie studiowała literaturę polską. Jej zainteresowanie Polską wynikało po dowiedzeniu się, że ukochany bohater dzieciństwa Bonnie Prince Charlie był prawnukiem Jana III Sobieskiego... jej książki na tematy polskie wiele zrobiły dla spopularyzowania Polski wśród Brytyjczyków”. Leściwa już Monnica Gardner tłumaczyła właśnie „Historię Polski” Oskara Haleckiego, kiedy na jej dom spadła bomba z hitlerowskiego samolotu...

Przez dzieje polsko-brytyjskie przewinęły się nazwiska Chopina, Piłsudskiego i Paderewskiego. Andrzeja Małkowskiego i jego harcerzy, Sikorskiego, Andersa i Miłkajczyka oraz setek polskich lotników walczących o Anglię. Obszernie mówią o tym działy Polonia Restituta oraz 1939–45 Sprzymierzeńcy. Czasy współczesne pokazują działy Solidarność oraz Droga do Przyszłości, której wyznacznikami są Partnerstwo dla Pokoju, Dzielnie się bogactwem kultury oraz – Do you speak English? – czyli magnes przyciągający do Anglii młodą polską generację, do której przede wszystkim adresowana jest cała ekspozycja „Orzeł i Lew”.

REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA REKLAMA

Jacek Dębski

nr 10 na liście AWS do Sejmu

miliard dla wyborców

Szanowni Państwo!

Mam zaszczyt ubiegać się o mandat poselski z województwa suwalskiego, będąc zgłoszonym do tego okręgu przez Krajowy Zespół Elekcyjny AWS pod przewodnictwem p. Mariana Krzaklewskiego. Nie adresuję jednak swojego programu wyłącznie do sympatyków jednej opcji politycznej. Adresuję go do wszystkich ludzi zainteresowanych rozwojem województwa suwalskiego. Mam opracowaną spójną koncepcję rozwoju regionów o szczególnych walorach turystycznych. Województwo suwalskie jest właśnie takim regionem. Właściwe regulacje prawno - podatkowe mogą w krótkim czasie spowodować rozwój gmin Pojezierza Suwalsko - Augustowskiego. Gmin zarówno miejskich jak i wiejskich. Przemysł turystyczny jest kołem napędowym gospodarki w wielu krajach europejskich. Jego rozwój łączy się również z szybkim wzrostem całej sfery usług i rolnictwa. Tym samym powstają nowe miejsca pracy - naturalny mechanizm przeciwdziałania bezrobociu. Im więcej nowych firm tym więcej wpływów podatkowych do budżetu gmin, z których można finansować opiekę socjalną, szpitalnictwo, kulturę i szkolnictwo.

***

Jeżeli Państwo obdarzą mnie swoim zaufaniem głosując na mój program zobowiązuję się wynagrodzić okazane mi przez Państwa poparcie. W tydzień po ogłoszeniu wyników wyborów zorganizuję w Suwałkach festyn, na którym zostanie wylosowana główna nagroda - miliard starych złotych dla mieszkańca województwa suwalskiego mającego uprawnienia wyborcze.

Tylko od Państwa zależy czy zbiorę dostateczną liczbę głosów abym mógł zostać posłem i wywiązać się z danego słowa.
Głosując na Jacka Dębskiego (nr 10 na liście AWS do Sejmu) masz szansę otrzymania miliarda złotych.

(tekst sponsorowany)

ZAKŁADY AZOTOWE "PUŁAWY" SPÓŁKA AKCYJNA

do końca października

PUŁAWSKA SALETRA AMONOWA Z DODATKIEM MAGNEZU

PUŁAWSKI MOCZNIK NAWOZOWY

do nabycia w fabrycznych punktach sprzedaży

- Spółdzielnia Pracy Handlowo-Usługowa Mońki, tel. (085) 16 27 04, 16 26 79
- Gminna Spółdzielnia "Samopomoc Chłopska", Grodzisk, tel. (085) 55 35 84
- Hurtownia Przemysłowa G.A. Falkowscy, Brańsk, tel. (085) 375 415
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe "Rolmis" T. Łapiński, tel. (085) 15 25 70
- Gminna Spółdzielnia "Samopomoc Chłopska", Kolno, tel. (086) 78 25 55
- Hurtownia Artykułów do Produkcji Rolnej, Materiałów Budowlanych i Opałowych M. Skłodowski, Skłody Stachy 13, tel. 090 285 149, (086) 717 010
- Spółdzielnia Kółek Rolniczych, Jedwabne, tel. (086) 17 20 91
- AGRA, S. Pietruszyński, tel. (086) 18 64 61 Łomża, tel. (086) 71 26 63 Zambrów

BO
NI
FI
KA
TA
!

GŁOSUJ NA Z NASZEJ KANDYDATÓW LISTY

KUPIMY TWÓJ GŁOS
ZA 2000 PLN!

RENAULT MEGANE

Poduszka powietrzna w wyposażeniu seryjnym, ubezpieczenie OC i zielona karta bez żadnych dopłat

Szczegółowych informacji na temat zasad promocji udziela:

RENAULT
Assistance
24h

KONCESJONER RENAULT P.W. REMEX, Zbigniew Ambrożej

Białystok, ul. 27 Lipca 67, tel. 750 772, tel./fax 538 543

AUTORYZOWANY PARTNER RENAULT Izabela Minkiewicz

Suwałki, ul. Gałaja 39, tel. (0-87) 663 986

AUTORYZOWANY PARTNER RENAULT Janusz Zawadzki

Łomża, ul. Przykoszarowa 14A,

tel./fax (0-86) 182 720

PRZEDSIĘBIORSTWO REGA Józef Gawryluk

Ełk, ul. Sikorskiego 19,

tel. (0-87) 103 889, 104 893

RENAULT
TO PEŁNIA ŻYCIA

1005741

DODATKI KRAWIECKIE I PASMANTERIA

Nitka

1005726

Urządzenia
i oprzyrządowanie
do produkcji pasków,
klamr i guzików firmy

- fizeliny ASTODORE i ASTOCOL
- klamry do pasków

Zapraszamy
w godz. 7⁰⁰-19⁰⁰
sobota 8⁰⁰-16⁰⁰

PH "Nitka" s.c.

15-124 Białystok
Szosa Północno-Obwodowa 5
tel. 539 430
tel./fax 539 680

ASTOR

ASTOR OTTO BERNING

SPRZEDAŻ

- maszyn szwalniczych firmy JUKI
- krajarek elektrycznych firmy HOFFMAN
- stołów prasowniczych, żelazek firmy ERBO

Jednostka Wojskowa 2744 w Giżycku, ul. Nowowiejska

poszukuje dostawców niżej wymienionych warzyw, ziemiołódów i owoców:

- ziemniaki.....	- 90 t
- kapusta świeża.....	- 2,9 t
- kapusta czerwona.....	- 1 t
- buraki świeże.....	- 6 t
- marchew świeża.....	- 7,5 t
- cebula świeża.....	- 3,5 t
- warzywa smakowe.....	- 4 t
- jabłka.....	- 2 t

Dostawa ww. produktów w turach określonych po uzgodnieniu z jednostką.

Pisemne oferty z podaną ceną i okresem dostawy, składać w zamkniętych kopertach do kancelarii jednostki lub przesłać pod wyżej wymienionym adresem w terminie do 4.10.97.

Komisijne rozpatrzenie złożonych ofert nastąpi w dniu 7.10.97, a wybrani dostawcy zostaną poinformowani o terminach dostawy.

Prywatne Przedsiębiorstwo Wielobranżowe "ARPEM" w Węgorzewie
Zakład Obróbki Drewna w Gaudynku, gm. Orzysz, tel. 23-77-93
ogłasza przetarg na sprzedaż lub dzierżawę sprzętu jn.

* Star 266 dłużycowy

Rok budowy 1982 - stan dobry. Cena 18 000 zł + VAT

* Obrabiarka 3-stronna

Rok budowy 1995 - stan bardzo dobry. Cena 7 000 zł + VAT

Przetarg odbędzie się w ZOD Gaudynek 30 września br. o godz. 10.00. Przystępujący do przetargu powinien wpłacić wadium w wys. 10% wartości sprzętu w kasie firmy lub na konto PKO BP o/W-wo 10204779-42677-270-1 najpóźniej do dnia 30 września br. do godz. 9.00

Powyższy sprzęt można oglądać od 22 września br. codziennie w godz. 9.00-12.00 w Gaudynku.

Zastrzega się możliwość odwołania przetargu bez podania przyczyn.

(200178)

Bardzo TECH i bardzo EXPO...

Integracja
komputerowych systemów sieciowych

25-27 września '97
Hala Sportowa "Włóknierz"

ZETO
BIAŁYSTOK

Zapraszamy do odwiedzenia naszego stoiska firmowego i uczestnictwa w seminariach:

25.IX
godz. 13.00

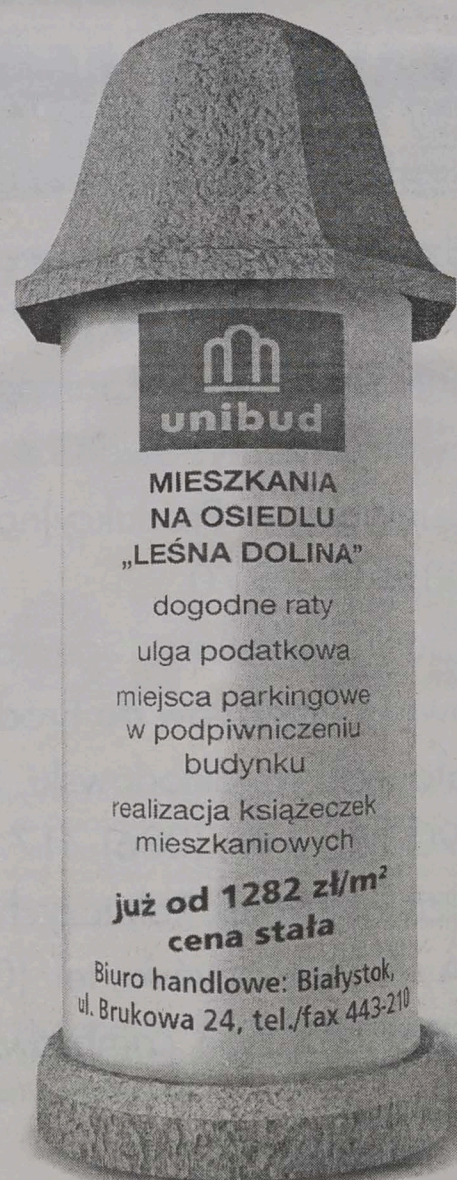
Rozwiązania sieciowe firmy 3Com w sieciach LAN

26.IX
godz. 13.00

Integracja systemów sieciowych:
NetWare, Windows NT, SCO-UNIX i HP-UNIX

TECH-EXPO '97

1005754

unibud

MIESZKANIA
NA OSIEDLU
„LEŚNA DOLINA”

dogodne raty

ulga podatkowa

miejsca parkingowe
w podpiwniczeniu
budynku

realizacja książeczek
mieszkaniowych

już od 1282 zł/m²
cena stała

Biuro handlowe: Białystok,
ul. Brukowa 24, tel./fax 443-210

KIA
Lic. MAZDA
Gwarancja 3 lata lub 100 000 km

Ceres 2,4 D
dostawczy; 1,5 t
27.900 zł + VAT
kontener, furgon

Sephia
wspomaganie, c. zamek
el. regul. lusterek i podn. szyb
cena
36.900 zł

Pride 25.900 zł
silnik 1300 cm³, 73 KM

Sportage terenowy
cena od **65.200 zł**, ABS
klimatyzacja, c. zamek, immobilizer

TOP MOTORS ul. Wierzbowa 10,
Białystok, tel./fax 516-815, 522-907

PBG - LEASING
Białystok, tel./fax (085) 53-74-88

KIA PROMOCJA

Lic. MAZDA
FURGON, VAN
cena **44.000 zł + VAT**
poj. 2700 D,
ładowność 8 m³
3 - 6 osób

Pregio

TOP MOTORS ul. Wierzbowa 10,
Białystok, tel./fax 516-815, 522-907

PBG - LEASING
Białystok, tel./fax (085) 53-74-88

PRZEDSIĘBIORSTWO PAŃSTWOWE POLMOZBYT
w Białymstoku, ul. Zwycięstwa 10
ogłasza przetarg ofertowy

na wykonanie robót remontowo-modernizacyjnych w pomieszczeniach budynku administracyjnego przy ul. Zwycięstwa 10 przeznaczonych na DZIAŁ OBSŁUGI hurtowni Rejonowej AUTOPARTS DAEWOO-FSO.

Przewidywany koszt robót ok. 35.000 zł. Oferty należy składać w siedzibie przedsiębiorstwa w Białymstoku, ul. Zwycięstwa 10 w terminie 7 dni od daty ukazania się niniejszego ogłoszenia.

Rozpatrzenie ofert nastąpi do 7 dni później. P.P. POLMOZBYT zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru ofert i unieważnienia przetargu bez podania przyczyn.

Szczegółowe informacje w zakresie robót można uzyskać w Przedsiębiorstwie, tel. 513-836 wew. 39, bądź bezpośrednio w pok. nr 211.

(1005700)

ZESPÓŁ SZKÓŁ
EKONOMICZNYCH
w ELKU, ul. Sikorskiego 5

ZJAZD ABSOLWENTÓW
I PRACOWNIKÓW
11 października 1997 r.
z okazji 50-lecia szkoły

Zgłoszenia do 25.09.1997 r.
tel. (0-87)10-23-31.

(1005548)

Firma
polsko-kanadyjska
POL-CAN-W
Bezpośredni importer
odzieży używanej,
sortowanej z Kanady i Kalifornii

oferuje 55 asortymentów
atrakcyjnej i taniej odzieży

Łódź, ul. Morgowa 7, tel./fax (0-42)52-76-02, 52-95-75, 50-90-01, 50-90-02
Tuszyn, ul. Słoneczna 15, (090)23-15-13.

(1005648)

Spółdzielnia Mieszkaniowa
w Wysokiem Mazowieckiem

ogłasza przetarg nieograniczony

na ustanowienie pierwszeństwa przydziału mieszkania na zasadzie własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego kat. M-5 o pow. użytk. 72,1 mkw. w budynku przy ul. Ludowej 104/59.

Cena wywoławcza
- 52.600 zł.

Przetarg odbędzie się w dniu 25 września 1997 r. o godz. 13.00 w biurze Spółdzielni przy ul. Jagiellońskiej 24.

Wadium w wysokości 10% ceny wywoławczej należy wpłacić w kasie Spółdzielni w dniu przetargu.

Nabywca prawa do mieszkania musi spełniać wymogi Statutu Spółdzielni.

Złożone wadium przepada, jeżeli nabywca nie wpłaci do kasy Spółdzielni ustalonej przetargiem wartości w terminie ustalonym w regulaminie przetargu.

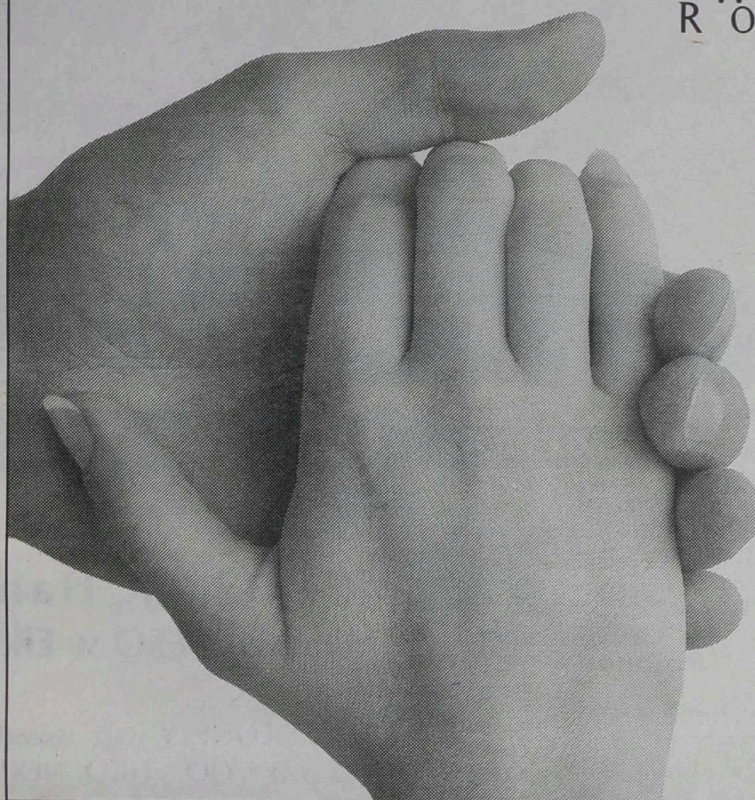
Zastrzega się prawo unieważnienia przetargu bez podania przyczyny.

Bliższe informacje można uzyskać w biurze Spółdzielni lub telefonicznie pod nr. 75-06-09 i 75-06-93.

(1005709)

ZAWSZE POLSKA

WOLNOŚĆ
RODZINA

lista nr **5**

Amortyzator nr 1

Dla bezpieczeństwa amortyzatory
muszą być sprawdzane co 20.000 km

ROB-CAR
BIAŁYSTOK, UL. BIAŁOŹNY 10/1
TEL. 44-51-47

AUTO-ZBYCH
BIAŁYSTOK, UL. M.M. KOLBEGO 23
TEL. 762-739

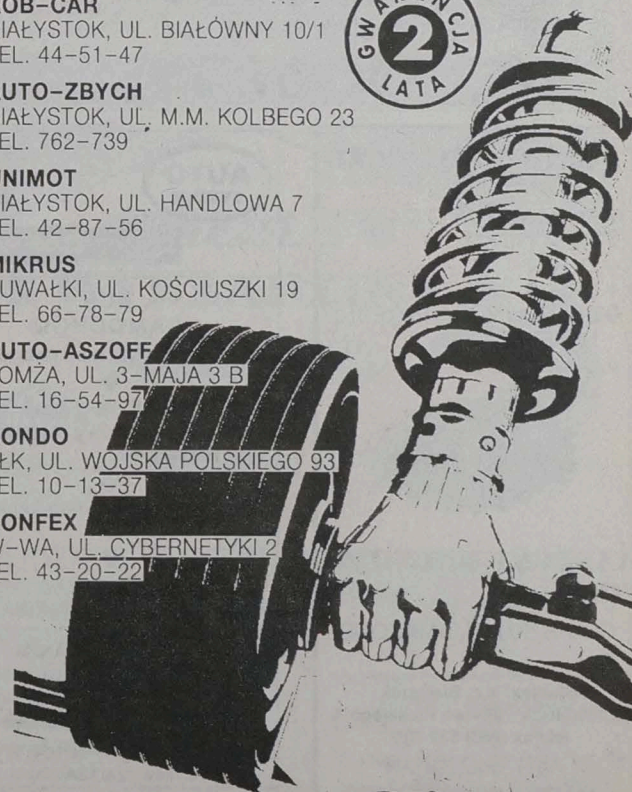
UNIMOT
BIAŁYSTOK, UL. HANDLOWA 7
TEL. 42-87-56

MIKRUS
SUWAŁKI, UL. KOŚCIUSZKI 19
TEL. 66-78-79

AUTO-ASZOFF
ŁOMŻA, UL. 3-MAJA 3 B
TEL. 16-54-97

RONDO
ELK, UL. WOJSKA POLSKIEGO 93
TEL. 10-13-37

CONFEX
W-WA, UL. CYBERNETYKI 2
TEL. 43-20-22

MONROE
amortyzatory

Zbigniew Rybak, pierwszy polski przemysłowiec SZTYNORT, Węgorzewo, Milanówek

Proponowano mi "bycie" senatorem w Suwalskiem. Przyjrzałem się kandydatom różnej maści i podziękowałem.

Ponieważ jednak znam dobrze dwóch kandydatów do parlamentu z województwa suwalskiego JANUSZA BOGACZA, oficera Wojska Polskiego i znanego ekologę, startującego do Sejmu RP z Bloku dla Polski - Ilista nr 2, kandydat nr 5) oraz dr. MIECZYŚLAWA GUZA, kandydata na senatora z Giżycka, to z przekonaniem głosowałbym na nich jako na ludzi mądrych, uczciwych i kompetentnych.

Mjr JANUSZ BOGACZ to chodzący fascynat Mazur, przyrody, ideałów humanistycznych i patriotyzmu polskiego, którego nikt "honorowymi" markami Sztynortu czy rublo-dolarami nie przekupi. Wiedzą o tym w Węgorzewie, ale wiedzą również w Warszawie i w całej Polsce. Jego ekologiczne "nawiedzenie" jest cechą, jakiej życzyłbym prawdziwemu patriocie Polski, Mazur i Suwalszczyzny.

WARTO NA NIEGO POSTAWIĆ! Dr MIECZYŚLAW GUZ - wykształcony, energiczny, rzeczowy ekonomista.

Takich nigdy za wielu tam, gdzie nie rządzą polityczny dyletanizm i ekonomiczny bałagan.

MIECZYŚLAW GUZ W SENACIE TO KOMPETENCJE, RZECZOWOŚĆ I ODPOWIEDZIALNOŚĆ. DWAJ BEZPARTYJNI, MĄDRZY, ENERGICZNI I NIEPRZEKUPNI:

JANUSZ BOGACZ - DO SEJMU, MIECZYŚLAW GUZ - DO SENATU.

(1005736)

polagra '97

Targom
towarzyszyć będzie
KRAJOWA
WYSTAWA
OGRODNICZA

MIĘDZYNARODOWE TARGI ROLNO-PRZEMYSŁOWE

2 – 7 października 1997

2 października – dzień dla profesjonalistów

W targach weźmie udział 2.000 wystawców z 33 państw!

Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o.o., ul. Głogowska 14, 60-734 Poznań
tel. 0-61/869 24 85, 0-61/869 23 65, 0-61/869 23 75, fax 0-61/866 06 75, <http://www.mtp.pol.pl>

TURMOT
MOTEL - AUGUSTÓW
tel. (087) 643-2868, 643-2057

Daewoo Tico

od 21.900,-
lub 382,-/m-c*

Polonez Caro plus Atu plus

od 22.600,-
lub 395,-/m-c*

Wpłata początkowa - 30% wartości samochodu, kredyt na 72 miesiące
(minimalna wpłata początkowa - 10% wartości samochodu, oprocentowanie kredytu od 12%)

Daewoo Nexia i Espero

Ubezpieczenia TICO - OC/AC gratis, PN Atu - OC gratis

Karta Stałego Klienta - 10% rabatu na Autoryzowanej Stacji Obsługi

Kredyt - Leasing - Zamiana - Komis

Ubezpieczenia w PBK SA, PZU SA, Polonia, Polisa

Gwarancja: TICO 2 lata, nadwozie 3 lata;

NEXIA i ESPERO 3 lata, 100 000 km, nadwozie 6 lat

Uwaga: Wielka promocja

do 31 października

Zestaw kół zimowych do wylosowania

Upominek jesienny w każdym samochodzie

1000 zł - rabat na polonezy dla osób, które pozbyły się auta po 1.08.1997
1500 zł - rabat na polonezy dla rolników i urzędników państwowych

TURMOT

Przyczepy
Zapraszamy

Lublin II

CIĄGNIKI ROLNICZE

- ❖ FARM-MOT 250D (24 KM)
- ❖ T-25A (30 KM)
- ❖ ZETOR
- ❖ URSUS
- ❖ LTZ 55A (55 KM) PRZEDNI NAPĘD
- ❖ LAMBORGHINI

**RATY
ATRAKCYJNE
WARUNKI**

MASZYNY ROLNICZE FIRM:

CLAAS, KUHN, AMAZONE

"Globtex" s.c. Białystok
al. 1000-lecia Państwa Polskiego 4,
tel./fax (085) 539-730

PRZEDSTAWICIELSTWA:

FMR AGROMET-TOR, Bielsk Podlaski
ul. Żwirki i Wigury 63, tel. (085) 304-408
PPHU AN-DY Elk, ul. Suwalska 11
tel. (087) 108-283

1005216

1005674

DAEWOO

KUP SAMOCHÓD bez kredytu bankowego

tylko 2,8% rocznie
bez zaświadczenia o dochodach
bez poręczycieli

możesz wykorzystać swój samochód,
w rozliczeniu

Samochody:

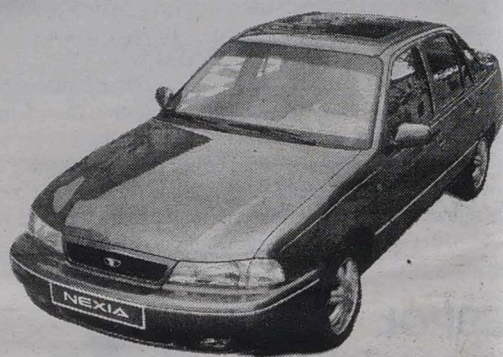
TICO, NEXIA, ESPERO, POLONEZ
wkrótce nowe modele:
LANOS, NUBIRA, LEGANZA

Salony sprzedaży i informacji:

- Suwałki, DH Arkadia
ul. Noniewicz 12A
- Elk, AUTOSALON EUCAR
ul. Kilińskiego 5
- Giżycko, DH Dominik
AUTOSALON EUCAR
ul. Kętrzyńskiego 12A

Centrum Handlowe Daewoo FSO w Elku poleca

- ❑ POLONEZY - we wszystkich wersjach
  - ❑ DAEWOO - TICO, NEXIA i ESPERO
- w standardzie i z wyposażeniem luksusowym

UWAGA, W TRAKCIE ZAŁATWIANIA ZAKUPU AUTORYZOWANA
STACJA OBSŁUGI (Elk, ul. Bema 2) ZAMONTUJE: BLOKADĘ
SKRZYNI BIEGÓW, WYBRANY AUTOALARM I SZYBERDACH

➔ ASO wykonuje przeglądy i naprawy samochodów

POLONEZ i DAEWOO;

➔ Sprzedaż samochodów za gotówkę i na dogodne raty;

➔ Obsługa kredytowa na miejscu - w autosalonie;

➔ Możliwość pozostawienia auta używanego w rozliczeniu.

CENTRUM HANDLOWE DAEWOO-FSO

SALONY:

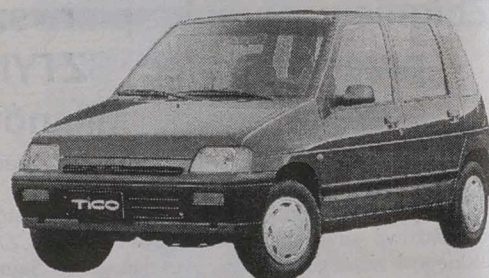
- ul. Wojska Polskiego 59, tel. (087) 10-31-52 wew. 39

- ul. Bema 2, tel. (087) 10-52-41 wew. 323

ZEM ELK

ZAPRASZAMY

Spółdzielnia Mieszkaniowa w Sejnach

uprzejmie informuje

że posiada jeszcze wolne mieszkania:

- dwupokojowe o powierzchni 49,0 mkw. (parter)
- trzypokojowe o powierzchni 56,4 i 58,5 mkw.
w realizowanym budynku wielorodzinnym przy ul. Wojska Polskiego 21 - etap II.
Termin przekazania - grudzień 1997 r. Cena 1 mkw. pow. użytk. 1 100 zł.
- Istnieje możliwość wprowadzenia zmian w wyposażeniu i wykończeniu mieszkań, likwidacji książeczek mieszkaniowych, skorzystania z ulgi w podatku dochodowym, uzyskania kredytu mieszkaniowego z odroczoną płatnością.

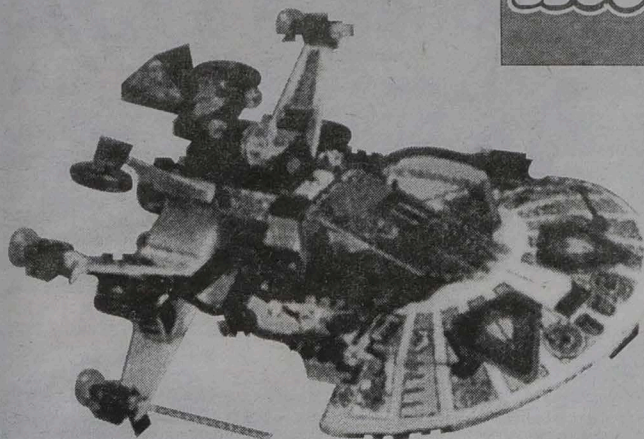
Bliższych informacji udziela SM w Sejnach, ul. Wojska Polskiego 60 A, tel. 16-22-78 lub 16-24-26.

(200173)

U.F.O.

LEGO

18912

NOWOŚCI WRZEŚNIA już w sklepach!

Importer BRIO-Galtex Polska Sp. z o.o. zaprasza sklepy!
(Uwaga! nie prowadzimy sprzedaży detalicznej)

Białystok, ul. Handlowa 3, tel. 420-715

TOR

SA Autoryzowany dealer

DAEWOO
MOTOR POLSKA

LUBLIN

tel. 446-355

INWESTOR
LEASING

CENY FABRYCZNE

świadczymy usługi:

skup silników S-21, Polonez • naprawy
główne silników S-21 Żuk FSO, Polonez,
C-330, C-360 3P Andoria 4c90 • naprawy
głowic silników • szlifowanie wałów kor-
bowych, cylindrów i sworzni • regenera-
cja korbowodów • spawanie bloków

Białystok, ul. Choroszczańska 24
tel. 513-165, 513-070, fax 510-972

CENTRUM DAEWOO

AUTOSALON EUCAR

Oferta specjalna dla rolników
i urzędników państwowych
Polonez tańszy o 1500 zł

Nexia - już od 28.500 zł
TICO - komplet ubezpieczeń gratis
Rewelacyjna gwarancja na samochody DAEWOO
TICO: 2 lata, bez limitu km, nadwozie - 3 lata
NEXIA i ESPERO: 3 lata, 100 000 km, nadwozie 6 lat
Karta Stałego Klienta - rabat na
usługach serwisowych

Elk, ul. Kilińskiego 5, tel. (087) 10 81 11,
Giżycko, ul. Kętrzyńskiego 12 a, tel. (087) 28 55 44,

SALONY - SERWIS - SKLEPY

Specjalna oferta dla TAXI

Suwałki, ul. Pułaskiego 71, tel. (087) 65 61 40

Jedyna w regionie wypożyczalnia samochodów

OGÓLNODOSTĘPNE STUDIA w WAT

Wydział Mechaniczny Wojskowej Akademii Technicznej
organizuje zaoczne studia: inżynierskie (4 lata), magisterskie (5 lat)

Specjalizacje kształcenia: organizacja i zarządzanie, bezpieczeństwo i ochrona
środowiska w eksploatacji samochodów; diagnostyka, obsługa i naprawa samochodów;
logistyka w transporcie; technika komputerowa; organizacja i zarządzanie
w gospodarce paliwowo-smarowniczej, ochrona środowiska; przechowywanie, dystrybucja
oraz użytkowanie paliw, olejów i smarów; badania płynów eksploatacyjnych; zarządzanie
i mechanizacja prac inżyniersko-budowlanych.

Początek studiów: Luty 1998

INFORMACJE: 01-489 Warszawa, ul. S. Kaliskiego 2, tel. 68 57 370, 68 59 419

DYPLOM RENOMOWANEJ UCZELNI w TWOIM ZASIĘGU

Liczba miejsc ograniczona, ceny konkurencyjne

ASTRA

LEPSZE OSIĄGI
I WIĘKSZE BEZPIECZEŃSTWO

Produkowane w Polsce Astry są wyposażone

w najnowsze 16-zaworowe silniki Ecotec.

Ponadto każda Astra ma teraz

poduszkę powietrzną dla kierowcy.

W ciągłej sprzedaży również: OPEL COMBO i VECTRA

Atracyjne samochody używane w komisie

ZAPRASZAMY

KWIATKOWSKI Sp. z o.o.

ul. Kilińskiego 5, 19-300 Elk, tel. (087) 102-102

1005670

OPEL

Autoryzowany
dealer
Stolbud WarszawaBiałystok, ul. Siewna 16, tel./fax 750-232
Os. Wygoda. Dojazd autobusami 6, 13, 18

oferujemy:

□ stolarka okienna z PCV
w systemach: ✓ VEKA ✓ PANORAMA
✓ POLTROCAL
□ parapety zewnętrzne
□ skrzydła drzwiowe wewnętrzne

Ceny producenta!!!

Zapraszamy poniedziałek - sobota
w godz. 10.00-17.00

1005696

mirpol

NOWA OFERTA: MATERIAŁY BUDOWLANE

• cement • wapno • papa • palniki • lepek • styropian • wełna mineralna
• siatki • cegła klinkierowa • dachówka • blachy • Ytong • okna FAKRO
wyroby hutnicze • metale kolorowe • wyroby żeliwne • grzejniki aluminiowe

SKUP ŻELOMU

skup złomu stalowego • skup złomu żeliwnego,
większe ilości odbieramy własnym transportem.

15-620 BIAŁYSTOK, ul. Elewatorska 29, tel. 520-382, 514-061, 512-606, fax 514-063

ZAKUPY

POD JEDNYM
DACHEM

● MEBLE ●

● WYKŁADZINY ●

NA TERENIE MIASTA
TRANSPORT GRATIS

KAMA

S.C.

Białystok, ul. Wyszyńskiego 21
tel. 420-550

BETONOWE BLOCZKI FUNDAMENTOWE

M6 38x25x12
M4 25x25x14Producent **WAREX** Ignatki
(085) 632 619

ZAPEWNIAMY TRANSPORT

1005211

FOLIA STRETCH

(do owijania palet)

PIONIER

Białystok, ul. Handlowa 7
tel. 455 035, fax 455 036

1005272

OFERUJEMY:
WYKONYWANIE KONSTRUKCJI
NA POTRZEBY BUDOWNICTWA
JEDNORODZINNEGO

● tarcice iglaste ● deski podłogowe
● szalówkę ● boazerie
● łaty wszelkiego typu
● skup dłużyc iglastych (sosna, świerk)
● skup papierówki

Posiadamy własny transport

poniedziałek - piątek od 7.00 do 15.00,

sobota od 8.00 do 13.00

16-030 SUPRAŚL
ul. BIAŁOSTOCKA 13
tel. 183-070, 183-290
fax 183-355

Lider na rynku komputerów przenośnych

KAREN
NOTEBOOK

do nowo otwartego biura handlowego w Białymstoku poszukuje

DYREKTORA BIURA

oraz

HANDLOWCÓW

Ofertujemy atrakcyjną pracę i wynagrodzenie
Od kandydatów oczekujemy:

Doświadczenia w branży komputerowej

Oferty (CV+list motywacyjny)

Prosimy składać: Dariusz Kruglak

Karen Notebook, fax: (22) 873 99 98

Al. Jerozolimskie 214, 02-486 Warszawa

e-mail: dkruglak@karen.com.pl

SUPER PROMOCJA NA SAMOCHODY

POLONEZ

1000 zł dla wszystkich, którzy sprzedali lub zezłomowali swój stary samochód

1500 zł poniżej ceny fabrycznej dla rolników, pracowników instytucji państwowych i samorządowych

UWAGA!

Wszystkicy klienci, którzy kupią do końca września w Inpolu samochód Polonez wezmą udział w losowaniu min.: kuchenki mikrofalowej, radioodbiorników samochodowych. Losowanie odbędzie się w siedzibie firmy 11 października 1997 r.

Białystok, Szosa Płn.-Obwodowa 38 (przy BIAZECIE)

☎ 539-303, 538-200

1005728

POLMOZBYT

Białystok, ul. Zwycięstwa 10
tel. (085) 512 601
ul. 1000-lecia P.P. 8, tel. (085) 754 550

POLONEZ

Atu PLUS 23.900 zł
OC gratis

Caro PLUS 22.600 zł

Pakiet promocyjny dla rolników oraz urzędników państwowych POLONEZ 1500 zł taniej.

Specjalna oferta - każdy kto swoje poprzednie auto (niezależnie od marki) sprzedał lub oddał na złom po 1.08.1997 r. i okaże umowę kupna-sprzedaży oraz dokument o wyrejestrowaniu pojazdu z Urzędu Komunikacji otrzyma bonifikatę w wysokości 1000 zł brutto.

ESPERO

36.500 zł

Preferencyjny pakiet ubezpieczeniowy

NEXIA

Teraz nawet za 28.500 zł

Preferencyjny pakiet ubezpieczeniowy

TICO

21.900 zł

OC, AC gratis

DAEWOO

1005592

Białystok
ul. Wasilkowska 89
tel. (085) 750-768

OLYMPIC

**STARY NA NOWY?
PROSZĘ BARDZO!**

**ZDAJ SWÓJ STARY ROWER
LUB ROWEROWY ZŁOM,
A OTRZYMASZ DO**

25 % RABATU

PRZY ZAKUPIE NOWEGO ROWERU!

1005382

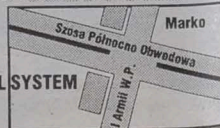
SIDING

AKCESORIA, PODSUFITKA, BLACHA ALUMINIOWA,
MATERIAŁY POKRYWCZE, RYNNY,
PANELE PCV - BOAZERYJNE, PODŁOGOWE

• SPRZEDAŻ • MONTAŻ •

- WYBÓR KOLORÓW •
- PROFILOWANIE BLACHY •
- MALOWANIE DACHÓW •

VINYL SYSTEM

PPUH VINYL SYSTEM Janusz Tokarzewski

Białystok, ul. I Armii WP 9, tel./fax (0-85) 753 232 wew. 46
tel. 752 564, wew. 46, kom. 0 602 33 72 88, po 19.00 tel. 444 442

1005590A

"EURO-CENTRUM"

Sp. z o.o. J.V. w Suchowoli

sprzeda zestaw transportowy w składzie:

Ciągnik Liaz Turbo, rok prod. 1989,

typ 110471, KM 270

wraz z naczepą FRUEHAUF,

rok budowy 1991, typ T 34 c 3 "JUMBO", 25 t,
długość 13,70 m.

Tel. 0-601-27-23-52, 0-601-27-23-53,

0-22-648-22-59, 0-58-51-02-17.

(1005562)

DAEWOO - FS0

TRUCKI

w każdej wersji

Citroën C-15

Pakiet Ubezpieczeniowy PZU
OC gratis

Montaż zabudów

Białystok, Elewatorska 14, ☎ 520734

LEASING FABRYCZNY

BDK - DAEWOO LEASING

☎ 422-466 w. 355, 378

Białystok, ul. Składowa 10

1005393

- ✓ kosiarki trawnikowe
- ✓ myjki ciśnieniowe
- ✓ pilarki spalinowe i elektryczne
- ✓ kosy, wykaszarki

SERWIS GWARANCYJNY
I POGWARANCYJNY
KONKURENCYJNE
CENY

RATY RATY RATY

PHU **SOLO**

ul. J. Pawła II 47

☎ 523-452, godz. 9.00-17.00

1004899

REWELACYJNIE NISKIE CENY

zbiorników olejowych

SURNYLON

wyłączny przedstawiciel

PHU "MARS" T.G. i K.

Al. 1000-lecia Państwa Polskiego 4

Białystok, tel. (085) 76 11 11

**Specjalne rabaty
instalatorom**

1005755

HURTOWNIA SKÓR WŁOSKICH

poleca wszystkie rodzaje
SKÓR ODZIEŻOWYCH

Lublin, ul. Poli Gojawczyńskiej 67

☎ (81) 74 666 08, 0601 281 118

VICTORIA LEASING

**Umowy niepodważalne
przez Urząd Skarbowy**

Oferujemy: samochody, sprzęt komputerowy,
maszyny, urządzenia, wyposażenie biur i sklepów

Atrakcyjne prezenty !!!

Najtańszy leasing. Sprawdź!!!

Zapraszamy do współpracy!!!

BIAŁYSTOK, UL. ŚW. ROCHA 11/1 (V piętro)

lok. 508, tel./fax (085) 445 085

tel. 420 001 do 5 wew. 327.

SZWEDZKA BLACHA

DACHÓWKOWA

24,00 zł/m² cena netto

TRAPEZOWA

18,50 zł/m² cena netto

SIDING, RYNNY PCV

MATERIAŁY BUDOWLANE

Cegła klinkierowa 1,00 zł/szt.

Hetmańska 40

tel.: 510-201

tel./fax 515-878

1005305

oryginalna i sortowana

ODZIEŻ UŻYWANA

z Niemiec

Nawiązujemy współpracę z hurtowniami, składowymi celnymi oraz innymi firmami zainteresowanymi handlem odzieżą używaną.

ECOTEX

"ECOTEX POLAND" - Żagań

tel. (0-68) 777 007

fax (0-68) 777 005

e-mail: ecotex@man.zgora.pl

OKNA VELUX

ATRAKCYJNE CENY

H-BUD

Białystok, ul. Jana Pawła II 39 (dawna Zyrardowa)

tel./fax 516-811

tel. 512-354 w. 44, godz. 7-16, sob. 8-14

ZAWSZE

POLSKA WOLNOŚĆ

RODZINA

lista nr **5**

Mądry wybór - lepsze życie

1. Jarosław Marek Słoma,
37 lat, absolwent Uniwersytetu Gdańskiego - historyk archiwista, Członek władz krajowych Unii Wolności. Od 1990 roku wiceburmistrz Gołdapi.

5. Dariusz Dudarewicz. Jestem lekarzem medycyny - specjalistą psychiatrą, lat 44, żonaty, troje dzieci, absolwentem Gdańskiej Akademii Medycznej. Pełniłem różne funkcje w służbie zdrowia od Kierownika Ośrodka do Dyrektora WSZ, od Ordynatora do Lekarza Wojewódzkiego - obecnie.

9. Krzysztof Przekop,
lat 32, inżynier, elektronik, prywatny przedsiębiorca, żonaty, 2 dzieci.

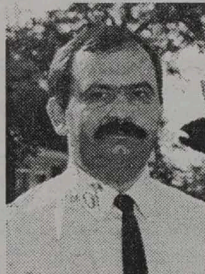
2. Alicja Barbara Klimiuk,
lat 38, wykształcenie wyższe ekonomiczne, mężatka, dwie córki. Wiceprezydent Suwałk.

6. Piotr Jan Ciuk,
43 lata, mieszkam w Olecku, wykonuję zawód radcy prawnego. Jestem żonaty, mam dwoje dzieci.

10. Dariusz Morsztyn,
lat 31, ekolog, nauczyciel wf., założyciel Harcerskiego Ruchu Ochrony Środowiska im. św. Franciszka z Asyżu, żonaty.

3. Mgr Robert Kempa,
historyk, asystent w Instytucie Historii Filii UW w Białymstoku, radny Miasta Giżycka, żonaty, dwuletni syn.

7. Jan Oktaba,
lat 35, żonaty, jedno dziecko, absolwent Technologii, Żywności Olsztyńskiej ART, mieszkaniec Giżycka, współwłaściciel Firmy Serowarskiej i właściciel gospodarstwa rolnego.

KANDYDAT DO SENATU.

Mirosław Dariusz Drzażdżewski,
lat 37, prawnik, wiceburmistrz Giżycka, żonaty, 2 dzieci.

(1005729)

4. Jerzy Krajewski,
lat 50, ukończył ART w Olsztynie, żonaty, dwie córki, drugą kadencję burmistrz Białej Piskiej.

8. Andrzej Henryk Zdanowski,
lat 41, nauczyciel, dyrektor Szkoły Podstawowej nr 9, od 1990 r. radny i Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej w Elku, autor programu "Elk-2000" (m.in. budowa plaży miejskiej i pływalni).

Lista nr 4

Unia Wolności

Chora sprawa

ZAKAZOWA BZDURA

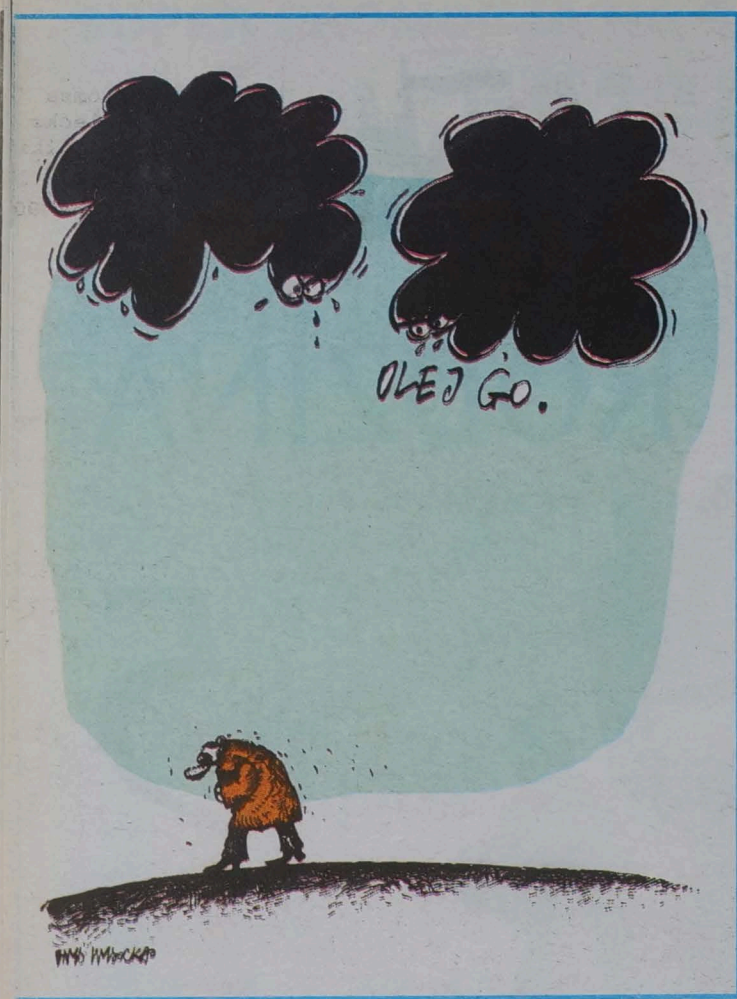
Rozmowa z Czeskim Tarasewiczem, mieszkańcem okolic ulicy Młynowej w Białymstoku

– Co tam słycać, panie Czesiu?
– Znowuś wzię lokalne ja czynił.
– O rany! Znowuś jeździł pan z Zenkiem jego cinko cienko po białostockich ulicach?
– A dzież tam, to razo piechotko dymał i nie na ulicy patrzal, ale na trawniki.
– ?
– Chciał zobaczyć, jak przepisy sie u nas szanuje.
– ?!
– I czego sie dziwi? Już my kiedyś o tym mówili, a terez do sprawy wrócił i wszystko. Nu bo widzi, nie ma nic gorszego od takiego prawa, co jego nikt nie szanuje.
– Nie może pan trochę jaśnieć?
– Zarez wszystko powyjasniam, sie nie dynerwuje. Pamienta może przepis, co jego nasze miejske władzy wydały, żep każdy jeden psa właściciel w kaganca jego na spacer wyprowadzał, a jeszcze plus do tego kupy po im zbierał natrawnicze, bo...
– A fe!
– A toż to normalna chiba sprawa, że co żyje, musi robić wydalone. I tego... z pienię godzin musi ja chodź, najmniej jakieś ze sto pieski w tym czasie naliczył, na smyczy i luzem, nu jakoś nie doszczeg, żep któśkolwiek chodź za imi z torebko, szufelko i co tam jeszcze trzeba do zgartania... co nie powiem, bo sie znowuś weźnie obruszy.
– No cóż...
– On jak nie wie, co powiedzieć, zawsze nocózuje.
– Przyna pan jednak, że higienę...
– Czystość też tak jak i on lubie, ale nie o jo sie terez dla mnie rozchodzi, tylko zupełnie o całkiem co inne. Widzi, ja sam po swiecie wiele nie jeździł, nu i za dużo na własne oczy nie widział, ale różne ludzi podróżują i przeważnie to samo mówio.
– To znaczy, co?
– Że jak dzie zakaz jaki ustanowiony, tam jego zawsze musisz przeszczegać, bo inaczej możesz mieć kłopoty i to paskudne. Dla przykładu powiem take sprawa, co o jej Zenek dla mnie mówił. On po Eluropie troszke jeździ swojo lemuzyno, tu coś sprzedal, tam coś kupi... nu mniejsze z tym. Dość, że ma ogłond na pogłond, jak to sie mówi. I on dla mnie mówił, że jak na Zachodzie dzieś przy drodze, na zakreencie stoi tablica, że pindziesion kilometr na godzinie można jechać, nie szybciej, to zaodraz noge ty z gazu zdymuj i hamulca naciskaj. I nie to, żep policja ichnia zarez ciebie zlapala, choć i to jest możliwe, ale szybciej jadone w rowie wylondujesz. Tam zakaz jest zakaz i on wie, co zakazuje. U nas podobnie i na pustej drodze prostej jak lenijka zakazy różne stawiajo. A to, że teren jest podobnie zabudowany, choć na pół kilometra najbliższa stoi chalupa, a to że robotniki pracujo i zwolnić trzeba, a oni dwa tygodni temu nazad tu byli. Nu i take coś sie dzienki temu robi, że potem żadnych zakazów nikt nie szanuje. Bo raz, że czensto trafiajo sie głupie, a dwa, że nikt ich nie agzekwuje. Też tak samo nawet policjanty z drogówki, bo i oni so ludzie i widzo te bzdure.

– Chyba ma pan trochę racji.
– Nie trochu, a dużo. Taka sytuacja wszystkich damoralizuje. I temu nie tylko dobre setke psów bez kaganca ja widział i pół setki właścicieli bez torebek z plajstyk, ale też tak samo miejskich strażników, co szli udawajone, że nie widzo. Psia- rzy karać oni powinni za nieprzeszczeganie przepisów, nu ale

żaden sie chiba nie chce wyglupiać. Oni jak i policjanty so ludzie i widzo, że te prawo całkowicie durne...

– Oj!
– To niech bendzie mało rozumne. A niewykonalne całkowicie. Kto starego psa do kaganca przyzwyczai, jak on skoro nigdy nie miał jego wcześniej na pysku? Swojego pana pogryzie, a nie da sobie zalożyć, w zalożonym leć o sciane rozbije. Też tak samo kto człowieka z dnia na dzień nauczy, żep popsiacze zbierał go...
– Stop!
– Nu to coś tam zbierał, co pies nabrudził!
– Panie Czesiu, współczesne wymogi higieny...
– Higiena higieny, a rozum rozumem. Prawo take można i trzeba wprowadzić, nu nie zaodraz, ale pomalutku. Rok czy dwa lat trzeba dać ludzi, żep ten, co w przyszłości psa w miescie chce trzymać wiedział, co jego czeka, jako bendzie miał powinność. Wtenczas ludzi od szczeniaka psów by do kaganca przyzwyczajali, a same siebie do... co nie powiem, żep sie nie ciskał. Inaczej nic z tego nie wyjdzie, ludzi szybke prawo bendo obchodź, żaden strażnik własnewolnie jego nie wyagzekwuje i zostanie wszystko na papierze, który ludzie bioro i sie im... też nie powiem co, bo znowuś na mnie nakręczy. A w dodatku plus do tego druge prawa też tak samo zaczo lekceważyć, bo to jest lancuszek, rozumie?... Nawiasowo mówione u nas temu podobnie tyle wypadków, że ludzi, kierowcy znaczyście, znaków na drodze nie wyszczegajo. Zenek mówi, że jak widzi pindziesionkę przed zakreentem, to choć nie chce, gaz naciska. A wszystko temu, żep kolejny raz sprawdzić, jaka to u nas zakazowa jest bzdura.

Złote usta – srebrne pióra – brązowe umysły

Ogłoszenia drobne

„Gazeta Wyborcza”: Stację paliw oraz działki bardzo pilnie kupimy – Planujemy drugi Kuwejt?

Mówią politycy

W rankingu ksenofobii, czyli niechęci do innych narodów, Ukraińcy mają u Polaków jedno z pierwszych miejsc, są tuż za Cyganami. Gdyby posadzić naprzeciwko siebie przeciętnego polskiego inteligenta i przeciętnego niemieckiego inteligenta i poprosić ich, żeby uzgodnili jakąś wersję wspólnej, polsko-niemieckiej historii, oni to uzgodnią. Będą oczywiście pewne różnice, ale da się wypracować jakieś wspólne stanowisko. A gdyby posadzić naprzeciwko siebie przeciętnego inteligenta polskiego i ukraińskiego, to oni sobie opowiedzą dokładnie przeciwne, zupełnie niemożliwe do pogodzenia wersje historii – **Jacek Kuroń**, poseł UW, przewodniczący sejmowej komisji ds. mniejszości.

Opinie

Prawdziwy i coraz bardziej dramatycznie rysujący się w polskim społeczeństwie podział to pęknięcie pomiędzy ludźmi, którzy doceniają korzyści wyniesione ze zmian ustrojowych, jakie przyniósł historyczny rok 1989, popierają reformy, nie boją się gospodarki rynkowej, liberalnego kapitalizmu i zjednoczonej Europy, a z drugiej strony tymi – jak to ostatnio zaczęli określać niektórzy publicyści – „sfustrzowanymi przesiedleńcami z PRL”, którzy źle czują się w nowej rzeczywistości, boją się ryzyka, tęsknią do opiekuńczego państwa, a Europa jawi im się jako zagrożenie – **Jerzy Surdykowski**, pisarz, dziennikarz, konsul generalny RP w Nowym Jorku (1990-96).

W gazetach piszą

W Ustianowej miał odbyć się Festiwal Form Alternatywnych. Przerażony burmistrz Ustrzyk Dolnych za późno odwołał imprezę i do Ustianowej przybyły rzesze skiców, punków, rastamanów, hippisów i temu podobnych. Na samym początku skini napadli, obrabowali i gruntownie pobili grupę z Ostrołki. W nocy Alternatywa została osaczona przez policję, za-

pakowana do ciężarówek i wywieziona w nieznaną. W Bieszczadach wiedzą, że najlepszą metodą na bandy jest wysiedlenie – **A.L.**, „Przegląd Tygodniowy”.

Z kręgów kościelnych

(...) Muszę powiedzieć, choć pewnie wywołam protesty, że wielki niesmak wzbudziła we mnie, jako obserwatorze życia politycznego, sprawa zarówno Oleksego, jak i Wałęsy. Obie były przeprowadzone w fatalnym stylu, materiały wyciągano jak króliki z kapelusza, choć musiały być one znane dużo wcześniej – a ujawniono je albo w trakcie kampanii wyborczej, albo po przegranych wyborach. Życie polityczne z pewnością mogłoby być mniej agresywne, gdyby partie, będące w opozycji w stosunku do spadkobierców PZPR, traktowały się bardziej po partnersku, nie zaś wycinały nawzajem. Można tu przypomnieć ósme przykazanie Boskie: Nie mów fałszywego świadectwa przeciwko bliźniemu swemu, a więc nie obmawiaj, nie mów bez potrzeby prawdy kogoś dyskredytującej – bp. **Bronisław Dembowski**, ordynariusz włocławski.

Artyści dywagują

Nie było mi lekko, o mojej teściowej mówiono: teściowa potencjalnego mordercy – **Janusz Zakrzewski**, aktor.

Uwierzyłem Chrystusowi, bo mam alternatywę, że oprócz kilku płyt, jakie po mnie zostaną, dane mi będzie także inne życie po śmierci. Oczywiście trzeba na to zasłużyć – **Krzysztof Krawczyk**, piosenkarz.

Zdaniem byłych

Miedzy II i III Rzeczypospolitą ziele półwieczna dziura. Ma ona charakter zarówno czasowy, jak i moralny – nikną w niej wszelkie próby ocen i budowania wzorów osobowych – **Lech Wałęsa**, były Prezydent RP.

Życie rodzinne

Mam tę samą żonę od 35 lat. I po tylu latach powiedziała mi największy komplement, jaki można usłyszeć: „Różnie Mariusz mi z tobą było, ale nigdy się nie nudziłam” – **Mariusz Walter**, szef telewizji „Wisła” i TVN.

Klasyczna szkoła obyczaju

Z powodu urwanej nogi

Autor tej rubryki miał ostatnio kilkakrotnie szczęście przykleić się do gumy do żucia w kinie. Guma była doczepiona do fotela. Widocznie komuś przestała smakować. A jest taki zwyczaj, że jak gumę przestaje smakować, przyczepia się ją tam, gdzie akurat się przebywa. Przykleiłem się kiedyś do niej nawet w kostnicy. Myślałem, że zostawił ją nieboszczyk. Nie była już mi potrzebna.

Wynalazek gumy do żucia ma już ponad sto lat. W dziejach ludzkości zdarzały się takie genialne „wykwity” myśli. Aż człowiek czuje się dumny, że należy do gatunku homo sapiens. Jednym z takich genialnych wynalazków ludzkiego mózgu jest pomysł, aby wypchać sobie usta smarem, którym Majowie uszczelniali człotna.

Jak większość rzeczy beużytecznych, gumę do żucia została wynaleziona w Stanach Zjednoczonych, kraju tak genialnych wynalazków jak hula hop (beużyteczna plastikowa obręcz) i jojo (do niczego nieprzydatna sznurku).

U genezy gumy tkwi jedna noga, którą urwało generałowi meksykańskiemu Santa Anna. Generał po stracie tej części ciała już do wojaczki za bardzo się nie nadawał, za to postanowił wziąć się za interesy. Wybrał się więc do Nowego Jorku, ale nie z pustymi rękoma. Zawiózł tam tonę „chic-

le” – mleczka z drzewa sapodilla; smaru, którego Majowie używali do uszczelniania człot. Smar miał to do siebie, że krzepł. Santa Anna miał nadzieję zastąpić nim kauczuk.

Niestety, z „chicle” jakoś nie dało się formować podeszw do butów, za to okazało się, że nadaje się do tak pożytecznej działalności jak żucie, nadymanie w balony, plucie, a w szczególności przyklepanie pod różnymi meblami.

Ala zanim ludzkość to zrozumiała, w dziejach gumy do żucia musiał dokonać się epokowy przełom. Niejaki Wrigley dokonał mianowicie tak karkołomnej czynności, jako pocięcie zastygłego indiańskiego smaru w plasterki, zmieszanie z sokiem owocowym i zapakowanie w kolorowe papierki. Teraz Amerykanie mogli już to pakować do ust. Wrigley w 1883 r. dorobił się na tyle, że otworzył własny sklep.

I pomyśleć – wszystko to z powodu jednej urwanej nogi.

Jesteśmy, jak wiadomo, najdoskonalszymi istotami poruszającymi się pod ziemią. Jako istoty doskonałe, dokonujemy tak wzniosłych czynności jak robienie z siebie małpy przy pomocy płynu, który otrzymujemy w wyniku przemysłowej destylacji alkoholowej. I pomyśleć, ile mu-

sialiśmy się nagłowić, żeby taki płyn wyprodukować. Zgodnie z naturą istot doskonałych, zatrzymujemy się też smółką, paląc nalogowo wysuszoną na wior roślinę zawiniętą w papier. Poza tym żujemy.

To że człowiek jest żuwaczem okazuje się wtedy, kiedy rzuca palenie. Z zupełnie nieznanych powodów dochodzi on do przekonania, że żucie kawałka gumy spowoduje wystąpienie silnego obrzydzenia tytoniowego.

Tak się złożyło, że tydzień temu mój sąsiad rzucił palenie. Wyglądał zabawnie. Chodził wkurzony i ruszał zuchwami. Miedzy zuchwami miał gumę do żucia. Czasami rozciągał gumę językiem i nadymał ją w balon. W ten sposób okazywał najwyższą wzdargę mnie, który już od dawna nie ma problemów z paleniem. Rzuciłem papierosy już parę lat temu i to bez pomocy wynalazku Wrigleya.

Eksperymenty mojego sąsiada z gumą do żucia skończyły się dwa dni temu. Gdzieś przy piątym kieliszku opowiedziałem mu, jak przykleiłem się do gumy w kinie. Wkurzył się. Wypił to, co było kiedyś indiańskim smarem na podłogę, zaklął szpetnie i pobiegł do kiosku po papierosy.

Na drugi dzień obaj mieliśmy kaca. On musiał zapalić, a ja usiłowałem wyćścić podeszwę. Przykleiła się do niej gumę. I za to pragnę podziękować generałowi Santa Anna i panu Wrigleyowi. Zastużyliście namowię na to, aby zapisać się w dziejach ludzkości. (kk)

FIAT

Alfa Romeo

Każdy model może być Twój!

BRAVO od 38.200 zł

BRAVA od 36.500 zł

MAREA od 48.500 zł

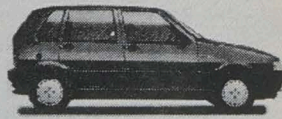
Marea Weekend od 50.500 zł

- Atrakcyjny pakiet ubezpieczeniowy w PZU lub Warcie - 3% wartości samochodu
- Fiat Assistance (pomoc drogowa 24h)
- Samochód używany w rozliczeniu
- Kredyt na miejscu w ciągu 60 min
- Rabat na usługi serwisowe
- Urządzenia antykradzieżowe w Zakładzie Najwyższego Zaufania

Alfa Romeo od 36.000 zł

Siena od 29.700 zł

126 elx od 12.450 zł

Cinquecento od 19.500 zł

Uno od 24.200 zł

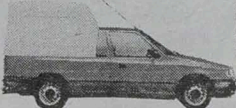
Punto od 28.500 zł

Widzisz jak wyglądają samochody Fiat? Lecz nawet najlepsze zdjęcie nie pokaże, jakie są naprawdę. Przyjdź i zawrzyj z nimi bliższą znajomość. Poznaj ich wnętrze. Zobacz, co kryją pod maską. Tylko w salonie Fiat znajdziesz tak szeroką gamę nowoczesnych modeli samochodów, które są Ci przyjazne. Każdy samochód Fiat jest stworzony, żeby Ci służyć. Teraz masz okazję przekonać się o tym. Twój dealer Fiata już czeka na Ciebie.

INICJATYWA REGIONALNYCH DEALERÓW
FIAT
KONRYS
Białystok
ul. Zwycięstwa 8F
tel. (085) 51-63-64, 51-64-44
fax (085) 51-34-98
POLMOZBYT
Białystok
ul. Zwycięstwa 10
tel. (085) 51-25-40, 51-73-32
MOTOZBYT
Elk, ul. Suwalska 77
tel. (087) 10-43-00
Suwałki, ul. Pułaskiego 4h
tel. (087) 67-69-50
ŠKODA
AUTO POLSKA S.A.
Autoryzowany dealer s.c. FILIPKOWSCY
Elk, ul. Łukasiewicza 1c, tel./fax (0-87) 10 48 40

Volkswagen Group

FELICIA LXI/GLXI

FELICIA KOMBI LXI/GLXI

FELICIA PICK-UP
Serwis gwarancyjny i pogwarancyjny
Punkt informacji Suwałki, ul. W. Polskiego 2, tel./fax (087) 66 32 63
Na miejscu zryczałtowane ubez. OC i AC 3,3%
Zapraszamy!!!
Krótkie terminy!!!
• KREDYT • LEASING
FIMOT
Regionalny Dealer Samochodów
Lublin, Żuk, Polonez Truck, Citroën C-15, Avia, Convoy LDV
**Przy zakupie samochodu ciężarowego
Niespodzianka za 500 zł.**

specjalistyczne: kontenery, izotermie, furgony, chłodnie
BDK Leasing Fabryczny, ul. Składowa 10, 15-339 Białystok, tel. 42 24 66 wew. 378, tel./fax 42 24 66 wew. 355
Elk, Słowackiego 11, tel./fax (087) 103 103
Suwałki, ul. W. Polskiego 2, tel. 66-32-63 (obok hotelu Hańcza) na miejscu leasing i kredyt profesjonalny serwis

ZA TREŚĆ REKLAM I OGŁOSZEŃ REDAKCJA NIE ODPOWIADA

NAJWIĘKSZY Network Marketing California Fitness od października w Polsce! Świetne, tanie, naturalne witaminy, inwestycja 70 zł - piękny polski starter już teraz. Bezpośrednia współpraca z jedynym dyamentem, **(0-34)625-246**.

OPIEKUNKE do 3 letniego dziecka. **(0-85)75-40-46**.

OPIEKUNKE do dziecka. **(0-85)536-304**.

POSZUKUJĘ murarzy, brigady murarskie. **(0-90)54-16-09**.

I Inspektorat PZU SA w Białymstoku, ul. Suraska 3a zatrudni

- 1 osobę na stanowisko likwidatora szkód komunikacyjnych i odpowiedzialności cywilnej z wykształceniem wyższym prawniczym
  - i 1 osobę na stanowisko likwidatora szkód komunikacyjnych i odpowiedzialności cywilnej z wykształceniem wyższym technicznym ze specjalnością maszyn i pojazdów samochodowych.
- W obu przypadkach wymagany wiek do 35 lat, preferowane doświadczenie zawodowe oraz znajomość obsługi komputera (udokumentowana) i języków obcych (angielski, niemiecki i rosyjski).
Wiadomościę pok. 505, IV piętro, tel. 425-283.

PRACA za granicą, atrakcyjne zarobki. Miałe widziany samochód. **(0-89)541-09-86**.

PRACĘ w domu zlecenia kompetentnym wydawnictwo, 730 zł miesięcznie. **(0-90)221-344**.

PRZYJMĘ manikurzystkę. **(0-85)619-052, (0-85)519-380**.

PRZYJMĘ uczniów Zakład Blacharsko-Lakierniczy. Białystok, Saturna 69.

STOLARZY do renowacji mebli. Zakład w Rafałowie. **(0-85)453-265 po 19.00**.

WYKWAŁIFIKOWANYCH prasowaczy marynarek w Elku. Zapewniamy zakwaterowanie, wysokie wynagrodzenie. **(0-87)10-90-64**.

ZATRUDNIĘ murarzy. **(0-85)76-23-23**.

ZATRUDNIĘ kierowcę autobusu turystycznego: Łomża. **(0-85)16-31-86**.

ZLECENIA podpisane umową - proste chałupnictwo - klejenie, lutowanie, składanie, drobne szycie itp. od zleceniodawców zagranicznych. Zaopatrzenie (bez kaucji). Odbiór + wypłata natychmiastowa. Pełna informacja. Dołączyć znaczek 5,50,- + koperta. "18 ADSUR", 67-203 Głogów 5, Oriona 23.

☐ SZUKAM PRACY

MGR farmacji poszukuje pracy. **(0-87)28-98-27**.

NIERUCHOMOŚCI

☐ AGENCJE

"(0-85)325-681": Biuro Rzeczoznawcy, Warszawska 40.

(0-85)421-930 Agencja "Pośrednik".

"AMICUS" - mieszkania, domy, działki. Kupno - Sprzedaż. Sienkiewicza 22. **(0-435-872, 0-436-208)**. Wynajem - Świętojańska 13/1. **(0-415-809)**.

"ARDVIL" - kupisz, sprzedasz, wynajmiesz. **(0-85)32-80-53 wew. 210, Branickiego 17A**.

"DOMINIUM" - Nieruchomości - Kupno - Sprzedaż - Wynajem, Lipowa 4. **(0-416-842, 0-435-185)**.

"DOMUS", Lipowa 32a - mieszkania - domy - działki. **(0-85)52-32-25, 0-52-33-57**.

"FORUM", Lipowa 4/23, **(0-85)32-10-90, 0-43-64-83**.

"MAZURY" najstarsze Biuro Nieruchomości. **(0-87)10-30-21**.

"MEDIATOR" S.C. Biuro Nieruchomości. **(0-447-057, ul. Skłodowskiej 3, pok. 38, 0-520-107 wew. 229, ul. Lipowa 51, pok. 102)**.

NIERUCHOMOŚCI, Bielsk Podlaski, Godun Lucyna. **(0-85)30-39-28**.

"PANORAMA" - Nieruchomości - kupno - sprzedaż - wynajem. Zambrów, Wąska 14. **(0-86)71-85-72**.

RZECZOZNAWCA, biegły - wyceny nieruchomości. **(0-85)445-915**.

(0-85)415-325, HEMA - sprzedaż - kupno - wycena.

(0-85)42-21-94 "HOME-SERVICE", domy, mieszkania - kupno - sprzedaż - wynajem, Lipowa 19/21. Powstańców 1. **(0-85)618-053**.

12 ha z domem lub bez w Białogrodzie gm. Jeleniewo, Suwałki. (0-532)20-159 po 20.00.

2,5 ha ziemi. (0-85)30-77-37.

50 mkw., Os. Piasta, okazjnie sprzedam. (0-85)414-259.

60 mkw., Białostoczek. (0-85)520-179.

60 mkw. - Grajewo, (0-86)72-47-91 (sobota - niedziela).

BARTOSZE - działki nad jeziorem, (0-87)10-80-24.

BUDYNEK - Wasilków, (0-85)185-100.

BUDYNEK biurowy (600 mkw) przy Sejneńskiej w Suwałkach sprzedam lub wynajmę. (0-87)67-98-41.

BUDYNEK piętrowy biurowo-magazynowy, plac ogrodzony 740 mkw. (0-87)10-80-11.

DOM, Szepietowo. (0-85)750-955.

DOM. (0-86)16-28-47.

DOM drewniany w centrum Puńska. Cena 25.000 zł. (0-87)16-13-55.

DOM (lub dwa), garaże, działka 48 arów - lub zamiana na mieszkanie. Giełczyn k. Łomży. (0-86)190-238.

DOM: Łomża, Osiedle "Maria", działka uzbrojona, tynki światło. (0-82)425.

DOM mazurski - 85.000., (0-87)10-10-11. 0-10-72-92.

DOM nowy, wyporzadzony. Wysokie Mazowieckie, (0-86)752-282.

DOM piętrowy. Grajewo, Elcka 73. (0-86)72-65-06.

DOM w elementach, "Stolbud", (0-87)643-23-68.

DOM w Szudziałowie. (0-326-055).

DOM wykończony - Osiedle "Maria" Łomża, (0-19-20-49, wieczorem.

Treść ogłoszeń drobnych z pięciu ostatnich numerów GAZETY WSPÓŁCZESNEJ poznasz dzwoniąc:

**44-63-45
44-63-46
44-63-47**

Telefoniczna Agencja Informacyjna działa od poniedziałku do piątku w godz. 9-18

PRACA
☐ ZATRUDNIĘ

CHAŁUPNICTWO, **(0-89)616-22-47**.

DOBREGO blacharza lakiernika samochodowego na bardzo dobrych warunkach i do przyuczenia zawodu przyjmę ucznia, Bracka 9.

DOCHODOWA praca chałupnicza. "Monakos", 46-200 Kluczbork, Jagiellońska 12. **(0-77)18-17-41, (0-77)18-36-63 (9.00 - 17.00)**.

DO stałej współpracy biuro budowlaną, murarską, kieloniką robot budowlanych, malarzy. **(0-85)76-23-23**.

FIRMA Ogólnopolska poszukuje chętnych do współpracy z woj. suwalskiego, ze znajomością jęz. angielskiego lub niemieckiego. **(0-85)75-12-61 w ciągu 5 dni**.

MAGISTRA lub technika farmacji zatrudnię, zapewniam mieszkanie. Goldap. **(0-87)15-37-88**.

GAZETA WSPÓŁCZESNA, TYDZIEŃ, 19 września 1997

ZIAŁKA mieszkalno-usługowa w centrum Zambrowa, (086)71-14-28.

ZIAŁKĘ budowlaną (55 ar): Giełczyn, 1,26 ha. Jednocześnie k.Łomży, (086)190-238.

ZIAŁKI budowlane - Łomża, (086)16-31-89.

ZIAŁKI budowlane na osiedlu przy jeziorze Elk, (0-710-39-54, 10-17-01).

ŁK, centrum, pół domu, lokal handlowy 50 mkw. (0-710-65-30).

OSPODARSTWO, 15 ha z budynkami. (0-85)15-46-7.

OSPODARSTWO, 7ha, wraz z budynkami. Knorydy, 30-97-84, Bielsk Podlaski.

OSPODARSTWO 15 ha. Suwałki, (0-87)67-03-89.

OSPODARSTWO 17 ha. Goldap, (0-87)15-09-29.

OSPODARSTWO 3,5 ha z zabudowaniami w Raczku oło Suwałk. (0-116)33-16.

OSPODARSTWO 5 ha, dom nowy, budynki gospodarze - stan dobry: Bożenica 14 gm. Łomża (wiadomość: łożenica 16).

AWALERKE, (0-85)755-696.

OKAL handlowy (pow. 65 mkw.): Łomża, 16-00-77 po 8.00.

2 Augustów. Informacja: (086)16-49-22 po 19.00.

3 (48 mkw.): Łomża, Kazańska. Wiadomość: (029)667-638.

4, 65 mkw. w Augustowie, (0-87)28-51-15 po 16.00.

4 (62 mkw) z garażem sprzedam. Suwałki, (0-87)67-12-36.

4 w Augustowie. (0-87)643-21-72.

5 z garażem w centrum Suwałk. (0-87)66-39-68, po 5.00 (0-87)66-49-57.

MIESZKANIE, dom, działka. (0-85)635-657.

MIESZKANIE 3-pokojowe (59 mkw) w Goldapi. (0-37)15-24-34 wieczorem.

MIESZKANIE 38 mkw. -centrum Łomży, (086)16-75-89 po 19.00.

MIESZKANIE (39 mkw) w Suwałkach. (0-87)66-69-12.

MIESZKANIE 48 mkw., V piętro, Legionowa. (0-85)427-780.

MIESZKANIE (52 mkw) w centrum Suwałk, (0-87)65-06-22.

MIESZKANIE w centrum 48,00 mkw. z telefonem, (0-35)545-348 lub (0-498)616-24 po 18.00.

MIESZKANIE w Mragowie, tanio sprzedam, 100 mkw. -centrum. (0-89)741-24-09.

MŁODY sosnowy, olszowy las z gruntem, działka z prawem budowy okoliczności Białegostoku, (0-86)72-34-86.

OKAZJA Dom parterowy, budynek gospodarczy 37 ar w Chorzelach. (0-89)527-10-26.

OKAZYJNIE atrakcyjną posiadłość pod Białymstokiem - Wasilków, (0-85)42-00-00, po 20.00 (0-522-678).

PAWILON handlowy hipoteczny, wolnostojący w Goldapi przy Rynku. (0-22)644-61-25.

PÓŁ domu w Węgorzewie. Wiadomość: Olsztyn, (0-89)542-86-45 po 20.00.

PRZEWIEŻ -działki nad jeziorem Studzienne. Agencja Kiepaczy. (0-87)643-23-68, (0-90)535690.

SAJZY k. Elku -działki z prawem budowy nad jeziorem Łaśmiady, (0-85)75-58-59, (0-87)19-67-78.

SKLEP 63 mkw., centrum Elku. (0-87)10-80-11.

SOKÓŁKA, okazja, kawalerka 39 mkw. (0-85)11-41-89.

SWIDRY k. Giżycka -posiadłość rolną o pow. 1,60 ha z zabudowaniami, (0-87)28-37-86.

TANIO, garaż, Marcukowska. (0-85)443-661.

WŁASNOŚCIOWE 65 mkw. z telefonem w Giżycku. (0-87)28-37-36.

POSZUKUJĘ

MIESZKANIA. (0-85)42-37-17.

MIESZKANIA w Suwałkach w bloku. (0-87)67-26-07 wieczorem.

ZAMINIĘ

MIESZKANIE M-3 w Suwałkach zamienię na gospodarstwo lub dom w okolicy Suwałk. (0-87)67-75-44.

MIESZKANIE M-3 w Szczecinie na Jagiellońskiej z telefonem i garażem zamienię na Giżycko i piętro lub parter. (0-91)84-46-11 do 12.00.

WYNAJME

AUGUSTÓW -Agencja -Kiepaczy, (0-87)643-23-68 wynajmę lokale: biurowe, sklepowe, kawiarnię.

DO wynajęcia lokal handlowy: Łomża ul. Prusa 14, (086)160-297.

MIESZKANIE do wynajęcia. (0-85)512-616.

PAWILON handlowy w Grajewie. (0-86)72-70-89, po 16.00.

POKÓJ studentowi, (0-85)76-14-66 po 20.00.

PÓŁ bliźniaka do wynajęcia. Suwałki, (0-87)66-46-22.

STANCJA dziewczynom, Warszawska. (0-85)320-881 po 16.00.

STUDENTKOM. (0-85)436-939.

STUDENTKOM w centrum. (0-85)11-18-18 wew. 290, po 15.00.

UCZENNICIE w Białymstoku. (0-85)11-18-13 wew. 344, po 20.00.

(0-85)750-955.

USŁUGI

BUDOWA, REMONT

ANTYWŁAMANIOWE drzwi izraelskie, najlepsze, najtańszy montaż. "Witex Super-Lock" Wyszyńskiego 2/1, 42-14-38; "Dardom" - Augustów (0-119)54-96; "Domet" - Łomża (0-86)18-56-96.

ANTYWŁAMANIOWE drzwi "Gerda Star". ZALUS, 511-994, Dąbrowskiego 24.

BETON i kręgi betonowe z dostawą. (0-885)532-089.

DEKORATOR -malowanie, tapetowanie. Elk, (0-87)10-35-87.

GLAZURA, terakota, malowanie, tapetowanie, (0-85)524-736.

GLAZURA, terakota. (0-85)42-12-34.

INSTALACJE elektryczne, krycie dachówką bitumiczną. (0-85)416-778.

INSTALACJE sanitarne -solidnie, niedrogo: (086)71-59-42.

KAFLE białe -kolorowe, producent, (0-85)30-54-94.

MALOWANIE, szpachlowanie. (0-85)546-462.

MALOWANIE strukturalne wnętrz. (0-85)102-351.

MATERIAŁY budowlane. 437-133.

NAJTANYSZY sposób docieplania budynku: styrosuprema na grubym styropianie. Producent: "Izol" s.c. Giełczyn 96 k.Łomży, (086)190-134, dom.: 189-423.

PCV, aluminium -okna, drzwi, witryny, zabudowy balkonów. "ZALUS", Dąbrowskiego 24, 511-994.

PROFESJONALNE, kompleksowe wykańczanie mieszkań, (0-116)34-218.

SIDING, sprzedaż i montaż, krycie dachów, suche tynki. 633-812.

SIDING. 510-353.

SUCHY tynk, glazura, itp. (0-85)635-173.

SUCHY tynk, siding, glazura. (0-85)30-41-38.

TYNKI gipsowe maszynowe na mokro, (086)184-805, 181-774.

UKŁADANIE glazury, malowanie, szpachlowanie, tynkowanie, tapetowanie. (0-85)618-269.

USŁUGI budowlane, remontowe, wykończeniowe. Suwałki, (0-87)68-31-54.

USZCZELNIANIE, (0-85)510-363.

WIEŻBY dachowe, VAT. (0-85)445-233.

ZLECĘ wykonanie ogrodzenia z cegły klinkierowej, Bracka 9, (0-85)415-482.

AGD, RTV

AUTOMATYCZNE pralki. 51-58-72.

TELENAPRAWA, (0-85)617-752.

TRANSPORT

TRANSPORT towarów do 5 ton i samochodów, VAT. (0-85)320-996.

ŻWIR, (0-85)415-055.

ŻWIR. 326-717, 090-298-985.

INNE

ANTYWŁAMANIOWE DRZWI, FOLIE OCHRONNE OKIENNE, ZABUDOWA BALKONÓW, KRATY ŻWIJANE, ALUMINIOWE DRZWI, WITRYNY, 75-12-18 "ZAMIS".

ARTYSTA malarz -kopie, portrety, ikony. (0-87)16-41-29.

CZYSZCZENIE, odnawianie kurtek skórzanych, kozuchów, futer, mebli skórzanych, innych wyrobów skórzanych. Suwałki 1-Maja 27c, Łomża, Szosa Zambrowska 51, Lega k.Elku, (0-87)10-27-55.

CZYSZCZENIE dywanów, futrzaków, żaluzji, odbieramy, odwołujemy własnym transportem. (0-85)326-062.

KOMPUTEROPISANIE, ksero. (0-85)445-915, Rocha 10/201.

ODBIORĘ złom. (0-85)515-970, wieczorem.

SOKÓŁKA, "Dom Weselny". wypożyczalnia stołów, krzeseł, naczyń, obrusów. (0-85)11-41-89.

SZKLARSKIE u Klienta, (0-85)524-418.

WIDEOFILMOWANIE. Profesjonalnie, tanio. (0-85)32-35-45, 53-88-60.

ZESPÓŁ Imperial. 90-28-28-45.

AUTO-MOTO

KUPIĘ

AUTO-SZROT, skup samochodów powypadkowych, złomowanych, na części. Białystok -Zasłaniki, Szosa Baranowska 60A, 418-138 w.4.

(0-85)11-18-18 wew. 290, po 15.00.

(0-85)11-18-13 wew. 344, po 20.00.

(0-85)750-955.

(0-85)11-18-18 wew. 290, po 15.00.

(0-85)11-18-13 wew. 344, po 20.00.

(0-85)750-955.

AUTO-SZROT SKUP AUT POWYPADKOWYCH, ZŁOMOWANYCH. SPRZEDAŻ CZĘŚCI. NOWA WIEŚ ELCKA, (0-87)19-73-84.

FIAT 127, 128, lub panda w dobrym stanie. (0-85)531-022.

KOPARKO spycharkę lub K-406, (0-85)153-619.

KUPIĘ motocykl MZ-ETZ-150, (0-87)644-20-27.

POWYPADKOWY, uszkodzony do remontu. (0-87)66-61-73.

PO wypadku, uszkodzony. (0-85)11-13-29.

SKUP samochodów za gotówkę. Auto-Market, ul. Botaniczna, 445-548, 523-724.

SPRZEDAM

"(0-85)325-681 TUK". Ubezpieczenia, Warszawska 40.

125P (1988). (0-85)189-538.

125P combi gaz (1984). (0-87)66-39-91 po 13.00.

126EL, (1996), 9.500 zł. (0-85)633-174 po 16.00.

455-284 AUTOKOMIS "TWOJE MARZENIE" oferuje: OPEL CORSA'93, FORD FIESTA'90, VW VENTO'92-94, VW PASSAT'95, TOYOTA STARLET'91, FIAT UNO'94, FIAT PUNTO'96, POLONEZ CARO, oraz 50 innych samochodów. Centrum Białegostoku: Mazowiecka 32.

AMORTYZATORY od 120 zł, tłumiki, szyberdachy -hurt, detal, serwis. "UNIMOT", 42-87-56.

ARO 243D, (1987), Hajnówka, Kwiatowa 21.

ARO diesel, (0-85)33-17-76.

AUDI 100, 1.8, benzyna, (1983), (cygaro), Lelo Antoni, Mazuchowska 112, 11-510 Wydmyny, grzech. (0-87)210-131, pilnie.

AUDI 80, 1.6D, (0-85)32-23-35.

AUDI 80 (1981). Wróblewski, Czarne, 16-424 Filipów.

AUTOKOMIS "MERKURY" ul. SZOSA POŁNOČNO-OBWODOWA 5C (OBOK AUTOMYJNII).

KUPNO-SPRZEDAŻ-ZAMIANA-RATY. TEL/FAX 751-599, KOM. 090271369.

AUTO-KOMIS Zawady (przy Szosie Pln. -Obwodowej) - 300 mkw. pod dachem zaprasza 9.00 - 18.00, (0-85)614-728.

AUTOKOMIS, Suwałki, ul. Wojska Polskiego 92, 602304995, zamiany, skup, raty na miejscu.

AUTOKOMIS, ul. Botaniczna, kupno - zamiany, raty PTS -formalności na miejscu. 44-55-48, 52-37-24.

AUTOKOMIS NAREWSKA 26a. KUPNO, SPRZEDAŻ, ZAMIANA, RATY, PTS. MOŻLIWOŚĆ KUPNA SAMOCHODÓW BEZ I WPŁATY, BEZ PORĘCZYCI. PRZY ZAKUPIE SAMOCHODU W KOMISIE WYMIANA OLEJU W SILNIKU GRATIS, TEL.(085)511-335, 511-325.

"AUTOKOMIS" róg Orzeszkowej -Braniczkiego, (0-85)41-04-65.

AUTOKOMIS "TWOJE MARZENIE". DUŻY WYBÓR. SPRZEDAŻ RATALNA, MOŻLIWOŚĆ ZAMIANY, WSTAWIENIE BEZPŁATNE, CENTRUM BIAŁEGOSTOKU, UL. MAZOWIECKA 32, 455-284.

AUTOKOMIS "WAZ" ul. Zwycięstwa 10. Skup. Zamiana. Raty. 515-424.

AVIA A-31, (1987), silnik i blacharka po naprawie głównej, plus plandeka. (0-87)10-88-09.

BLACHARKA, szyby, podzespoły: samary, oki, niwy, tawrii, moskwińska. (0-85)441-719.

BLACHY, lampy, zderzaki, chłodnice, lusterka, do samochodów japońskich. (0-85)753-380.

BMW 315, stan dobry, tanio, (0-87)233-741.

BMW 520, (1993), bardzo bogate wyposażenie, 49.500,-, zamiana. 602-36-14-96.

CHRYSLER voyager 3.3iKA, klimatyzacja, ABS, al. felgi, metalik, tempomat, automat, 13.000 km, (1995), 7-osobowy, zarej. ciężarowo -osobowy. (0-85)16-23-70.

CINQUECENTO 700, kolor biały (1995). (0-87)65-02-78 po 18.00.

COROLLA, 1.4XLi, (1996), 36,8 tys. (0-85)183-278.

FIAT 126P, bis, (1988), stan bdb. (0-87)28-43-55.

FIAT 126p (1984). (086)19-15-29.

FIAT 126p (1986) -tanio. (0-87)67-80-26.

FIAT 126p (1990). Filipów, (0-87)66-15-22 wew. 61.

FIAT punto 55, SX, (1995). (0-86)72-64-66 lub 90-513-788.

FIAT tipo 1,4 (1989), cena 14.000. (0-87)66-21-51 do 15.00.

FORD escort, 1.4, (1994). (0-86)72-88-90.

FORD escort, 1.4i, (1992), cena: 20.000,- (0-87)28-50-16.

FORD escort 1.3, (1996), (0-85)513-594.

FORD eskort 1.3 (1996) 619-085.

FORD fiesta 1.8D, (1991). (0-87)15-86-22.

FORD mondeo 1.8, (1993), 61.000 km, biały, stan bdb, (0-85)324-971 po 18.00.

FORD orion, 1.6D, (1985). (0-86)72-86-30.

FORD transit, 2.5D, (1992), podwyższony, przeszkolony, (0-87)643-39-87.

FORD transit (1986), avia (1984). Suwałki, (0-87)67-42-44.

HONDA accord 2.2 16V (1996). (086)18-04-03.

JELCZ 325, przyczepa D-83. (086)160-451.

JELCZ 325 (1983) turbo, 6-lka skrzynia +przyczepa (1988) 11.5 t. (086)71-80-51.

KAMAZ +przyczepa, (1980), vw II, (1986

AUTOALARMY

"ALAR" - systemy alarmowe, telewizja przemysłowa, autoalarmy - PRESTIGE, immobilisery, blokady, radiomontaż, zestawy głośnomówiące GSM. ☎(0-85)416-461.

ALARMY - autoalarmy - immobilisery - radiomontaż - centralizacja - podnośniki szyb - zestawy głośnomówiące. Lipo-wa 28A. ☎445-130.

AUTOALARMY, ☎320-106.

BIZNES

"(0-85)325-681": Biuro Rzeczoznawcy, Warszawska 40.

DRZWI do garażu wszystkich typów - producent. (0-85)753-11-71.

LOMBARD, Żabia 18/1, także w niedzielę, ☎(0-85)445-212.

SPRZEDAM dobrze prosperującą dysko-tekę w Łomży, ☎(086)18-61-99 po 20.00.

UNIFACTOR S.A.: prowadzenie ksiąg rachunkowych, uprawnienie Ministerstwa Finansów. ☎(086)185-861.

UBEZPIECZENIA

"(0-85)325-681 TUK". Ubezpieczenia, Warszawska 40.

NAUKA

ANGIELSKI, ☎(0-85)755-696.

EGZAMINY - prawo, historia. ☎42-72-52.

ESTRADOWE Studium, Szkoła ☎(0-85)546-064.

FIZYKA, matematyka. ☎(0-85)52-39-85.

KOREPETYCJE - niemiecki, ☎(0-85)444-876.

KUR przewodników PTTK, ☎(0-85)522-502.

KURS kierowców. ☎614-926.

ANGIELSKI

ABC LANGUAGE CENTRE

dyr. mgr filologii angielskiej

DOROTA MALEWSKA

- Filologia Angielska
- Kolegium Języka Angielskiego
- Egzamin wstępne na wyższe uczelnie
- First Certificate
- Advanced
- Toefl
- Proficiency
- Business English
- Średnio zaawansowani początkujący
- Dzieci od 5 lat
- Kursy na zlecenie firm

Szkoła: ul. Akademicka 26A

Sekretariat czynny od 10.00 do 19.00, tel. 44 70 75, tel./fax 44 70 35, tel. 41 51 93

KURS pilotów wycieczek zagranicznych - sobota, niedziela Wesoła 11A, ☎(0-85)427-988.

KURSY komputerowe, "Multi-Train", ☎(0-85)422-003.

MATEMATYKA, ☎(0-85)414-408.

MATEMATYKA, ☎(0-85)422-795.

MATEMATYKA, ☎(0-85)52-44-65.

PARAPSYCHOLOGIA, astropsychologia, bioenergoterapia, radiestezja, masaże - zaocznie, kierunki magisterskie. ☎(0-85)547-835.

POLICEALNE Studium Zarządzania dla Dorosłych (zaoczne) posiada wolne miejsca na kierunkach: INFORMATYKA i BANKOWOŚĆ. Informacje w Sekretariacie Studium. Białystok, ul. Jagiello 4; ☎750-271, 750-200.

POLSKI, matematyka. ☎(0-85)546-515.

POLSKI, ortografia. ☎32-39-78.

PROFESJONALNE Kursy Komputerowe - T-MATIC Grupa Computer Plus, ☎44-21-51

RYSUNEK, ☎(0-85)329-317.

RYSUNEK, ☎(0-85)447-826.

ZAOCCNE dwuletnie studium: hotelarstwo, informatyka, turystyka, uprawnienia. ☎(0-85)427-988.

TURYSTYKA

ABY wyjechać do USA - Biuro Podróży New York ☎(085) 436-440.

BRUKSELA: wtorek, środa. ☎(0-85)167-204.

HOLANDIA, Belgia. ☎(0-85)11-42-08.

TANIO, wyjazdy Belgia, czwartki. ☎(0-86)72-27-22.

USA wycieczki. ☎(0-89)527-30-07.

WYJAZDY - Belgia - czwartki. J. Kożusko, ☎(0-85)161-019.

☎(0-85)449-198 Bruksela - sobota.

☎(0-85)755-544 Bruksela - sobota.

ZAKUPY

SKLEPY

CECISCI zamiennie do fiata 126P, BIS, cinquecento. Sklep Ułana 1A, lok. 40, I piętro, ☎(0-85)616-832, ☎54-66-49.

DUET - szeroka gama instrumentów muzycznych, akcesoriów, nagłośnienia. Niskie ceny. Raty. Białystok, Legionowa 9/1. ☎(0-85)441-691.

GEST* garnitury, marynarki, koszule, spodnie czarne, podkoki - duży wybór.

"GEST" garnitury - atrakcyjne ceny. Św. Rocha 14a (Pawilon Wenus), lp.

KURTKI skórzane, bardzo duży wybór, raty. Białystok, Malmada 2.

AVAL Białystok

ul. Kozłowa 4, tel. 517-656

ANTENY TV-SAT

TELEFONY, FAKSY

Oferujemy dobre produkty!

www.aval.com.pl

PROMOCYJNA sprzedaż eleganckich sztucznych futer. Wyprodukowanych w Rita Collection, Białystok, Św. Rocha 13/1 i Centrum Park lok. 16. ☎(0-85)44-50-20.

HURTOWNIE

"CREDOX" - hurtownia sprzętu AGD, Białystok, Handlowa 6, ☎(0-85)455-014.

HURTOWNIA kółpaków samochodowych. ☎(0-85)616-832, ☎54-66-49.

HURTOWNIA odzieży używanej "TESSO" s.c. oferuje oryginalną wysokiej jakości. Sortowaną odzież jesienno-zimową, bardzo szeroki asortyment po atrakcyjnych cenach. Zapraszamy do współpracy właścicieli sklepów i hurtowni. Łomża, Bawełniana 16, ☎16-97-95.

HURTOWNIA Odzieży Używanej zaprasza klientów na nową dostawę. Codziennie - Kraszewskiego 21, ☎(0-85)416-721.

HURTOWNIA odzieży używanej. Zambrów, ☎(0-85)71-60-68.

JEANS - spodnie, spodniczki dziecięce, damskie, męskie. Zwycięstwa 8*B, ☎(0-85)518-449.

JUNKERS

KOTŁY C.O.

GRZEJNIKI PODGRZEWACZE WODY

TERMITECH S.C.

BIAŁYSTOK, UL. TOWAROWA 28

TEL. 324-342, FAX 323-974

UL. KRASZEWSKIEGO 30

OBUWIE "LIDER" też inne przedstawicielstwa - wzorcowia, Zwycięstwa 8*B, ☎518-449.

ODZIEŻ używana. Białystok, ☎090204658.

ODZIEŻ używana z TIR-a. Wtorki. Suwałki ☎(0-87)66-95-15, 9.00 - 17.00.

PARASOLKI ładne. Proszę brać, panowie, panie. Zwycięstwa 8*B, ☎(0-85)518-449.

PRZEWODY hydrauliczne, pneumatyczne. Maszyny budowlane, rolnicze, transportowe. Najniższe ceny. ☎(0-885)753-379.

ALARMY • DOMOFONY

TV PRZEMYSŁOWA

Sprzedaż - montaż

DOMOCHRON S.C.

UL. TOWAROWA 28

TEL. 321-421,

FAX 323-974

TORNISTRY, plecaki, teczki, torebki damskie, galanteria. Zwycięstwa 8*B, ☎(0-85)518-449.

WALIZY, torby podróżne, podręczne, szkolne, garderoby. Zwycięstwa 8*B, ☎(0-85)518-449.

HURTOWNIA

glazury, armatury

i ceramiki łazienkowej

ZWS KOŁO; JASZENICA

BELLAWISTA; ROCA,...

(niskie ceny, wysokie rabaty)

ul. Radzyńska 14

tel./fax (085) 514 337, 512 703

zaprasza

pcn.-pt. 8.00 - 16.00

WYPOSAŻENIE SKLEPÓW I MAGAZY-
NOW, regały metalowe, rura, szkło, Bia-
lystok, ul. Śwoboda 25A, ☎543-150.

PRODUCENT

BLACHY na dachy - dowolna długość. (0-85)431-960.

PARKIET, ☎(0-85)753-662.

PARKIET. ☎(0-85)194-154.

PLANDEKI, stelaże, reklamy. "METE-
OR", Tama, k.Rajgródu,
☎(0-90)516-142.

PRODUCENT kozuchów z całoci i latek. Duży wybór fa-
sonów - konkurencyjna cena. ☎(0-42)17-12-59.

PRODUCENT SPRZEDA
ATESTOWANA KOSTKE BRUKOWA
Z NIEMIECKIEJ WIBROPASY
ZENITH, UL. KOMUNALNA 3,
☎(085)53-88-22, 539-781.

PRZEDSIĘBIORSTWO PRZEMYSŁU
CHŁODNICTWA W BIAŁYMSTOKU,
UL. POZIOMA 4, INFORMUJE, ŻE
ROZPOCZYNA SKUP TUSZ
BARANICH. ☎(0-85)410-646 WEW. 17.

RUSZTOWANIA budowlane, usługi dźwigowe. ☎(0-85)753-293.

SIATKA ogrodzeniowa. ☎/fax (0-87)15-18-40, ☎(0-85)186-353 po 16.00.

SPRZEDAŻ drobiu całego i w elemen-
tach, "Ubojnia drobiu", Antonowo 29,
11-500 Giżycko, ☎(0-87)28-39-46.

TRALKI, ogrodzenia ażurowe, kregi. ☎(0-86)72-82-57.

ZDROWIE

ALERGIE. Bezbolesne testy i leczenie. Centrum Medycyny Holistycznej w Białymstoku wykonuje testy na 2500 alergenów oraz odczulanie (metoda S.I.T.) na urzędzi-
niach najnowszej generacji. Rzymowskiego 43/28. Zapisy telefoniczne: ☎(0-85)45-32-62 11.00-18.00.

APARATY słuchowe, ul. Stoleczna 25 (wejście od Wy-
żńskiego), ☎(085)444-419.

BADANIE włosów. ☎(0-85)444-419.

"BICOM i MRT" - bezbolesna i skutecz-
na metoda leczenia. Testy alergiczne
wykonywane bezinwazyjnie, odczulanie,
przeciwdziałanie wielu schorzeniom -
ZOZ, Gabinet Medycyny Bioresonanso-
wej "PRO-MEDIC", Białystok, Warsza-
wska 81, ☎322-142, codziennie (12.00 -
18.00).

BIOREZONANS, HOMEOPATIA - Suwałki, Em. Piater
41/6, ☎(0-87)67-94-95, ☎(0-87)65-23-25. Pediatra, inter-
nista.

CHOROBY tarczycy. Zambrów, Raginisa 16. Czynny: 20 -
27 września (soboty), 9.00 - 11.00. Od października br.
wtorki 16.00 - 18.00. Rejestracja codziennie po 17.00, ☎(0-86)71-36-44.

GABINET stomatologiczny, tel. (0-89) 624-37-07.

GABINET stomatologiczny "Prodent", Maria Wokitałtis,
codziennie 9.00-19.00, Kilińskiego 9. ☎(0-85)41-66-58.

GINEKOLOG - USG, Krzysztof Arciszewski, leczenie nad-
żerek laserem. Zamenhofa 1, ☎(0-85)32-32-02, (8.00-
18.00).

GINEKOLOG dr med. Kazimierz Jaworowski, (wtorki, śro-
dy 16.30 - 18.00), Kilińskiego 9, ☎416-658.

GINEKOLOG Mirosław Kolada. Waska 4 (od Jagienki),
poniedziałki, środy 16.00-17.30. Domowy wieczorem,
☎(0-85)761-828.

KOSMETYKA lekarska - zapisy, ☎(0-85)539-448, (wieczor-
em).

LEK. med. Jerzy Godlewski, choroby skórne i alergiczne,
przyjmuje: wtorki, piątki (16.00 - 17.00), soboty (11.00 -
12.00). Elk, ul. Kilińskiego 17/16, ☎(0-87)10-84-92.

MEDIN - bezoperacyjne leczenie kamicy żółciowej, nerko-
wej, prostaty, hemoroidów. ☎(085)444-419.

MELATONINA, ☎(0-61) 871-65-10.

ORTOPEDA - TRAUMATOLOG - leczy
zwyrodnienia kostno - stawowe, bóle
kręgosłupa, kończyn, L4, blokady. So-
kółka, Plac Kościuszki 15, (poniedział-
tek 6.30 - 7.30, piątek 15.00 - 17.00).
Czarna Białostocka, Traugutta 28,
(wtorek, 15.00 - 17.00).

SOCZEWKI kontaktowe, płynny dyfuzyjny, ul. Stolecz-
na 25 (wejście od Wyszyńskiego), ☎(085)444-419.

STOMATOLOG, Malmada 1, róg Lipowej, lok. 112. Porce-
lana, ☎(0-85)42-22-55, godz. 10.00 - 18.00.

TRANSPLANTACJA włosów. ☎(0-22)615-57-15.

USG - tarczycy - piersi - brzuch. O.Sobotko (13.00-15.00),
Kilińskiego 9, ☎41-66-58.

ROLNICTWO

KUPIĘ

C-360 do remontu. ☎(0-85)762-906.

SKRADZIONO ciagnik C-360-3P, dnia 8.09.1997, nr rej.
SVE-1389, nr silnika 73384, nr podwozia 604201. Nagro-
da za pomoc odnalezienia, 3.000,- ☎(0-87)19-84-93.

SPRZEDAM

10 ha, w tym 1 ha lasu, 10 ton mieszanek, Kurkowski Wie-
śław, Potoka 29, gm. Michałowo.

ALFA Laval zbiorniki małe, duże. Dojarki przewodowe.
Gwarancja. ☎(0-85)453-046.

BIZON, C-330, T-25, C-360, T-010 samobieżąca. ☎(0-85)55-43-13 wew. 174.

BIZON T-056, Kombajn buraczany STOLL V-50. ☎(0-85)314-464.

CHŁODZARKI do mleka 500 litrów w cenie wliczonej
transport, montaż i gwarancja. ☎(0-87)64-19-590.

CIAGNIK 3512, cena: 24.000,-. Nierejestrowany, ☎(0-86)71-58-64.

CIAGNIK 3603P (1990), z kabiną, 1.500 mtg - stan ideal-
ny, kosiarke rotacyjną (gwarancja); krowy cielne, jałówki.
☎(086)17-61-14, 17-61-94. Likwidacja gospodarstwa!

CIAGNIK C-4011, ☎(0-86)77-66-53.

CIAGNIK LTZ, tanio, 60 KM, przedni napęd, 700 MG,
(1991). Żinówko, Stacje 24, 19-312 Pisanica.

CIAGNIK T-25, stan dobry. Guzy, ☎(0-85)161-133.

CIAGNIK z napędem. ☎(0-87)66-16-22 wew. 228.

CYKLOP, Pruska Wielka, ☎(0-87)644-55-36.

DT-75 (1989/1990), T-130, T-150 (1988), koparkę Waryń-
ską 611 (1987), skrzynia biegów 150K. ☎(0-87)67-52-55.

EŁK, SUWAŁSKA 64, ☎(0-87)10-13-21.

KOMBAJNY ŻOZOWE.

ZIEMIACZANE, PRASY, CIAGNIKI,
SCHŁADZARKI.

GOSPODARSTWO 15 ha wraz z budynkami. Klepacze 8,
☎(0-85)55-43-19 wew. 168.

JAŁÓWKI hodowlane wysoko cielne, ☎(0-21)219-22 wie-
czorem.

JEDNORZĘDOWA sieczkarnię do kukurydzy, karuzelową
przewracarkę do siana, ☎(0-86)756-236.

KARUZELE, kombajn zbożowy, ☎(0-86)752-184.

KOMBAJN zbożowy, class konsul, 2,80 m, ☎(0-85)426-300.

KOMBAJN "Anna", Z-20, ☎(0-85)15-60-51.

KOMBAJN buraczany neptun, ☎(0-85)375-294.

KOMBAJN buraczany "STOL-V50", sprawy. ☎(0-85)55-61-53.

KOMBAJN FAHR. ☎(0-85)16-39-06.

KOMBAJNY, prasy, ciagniki, przewracarki, części (prasy).
☎(0-87)64-49-377, ☎(0-87)67-82-20.

KOMBAJNY, prasy, sieczkarnie, zbiorniki. Jezioro, k.Au-
gustowa, Dragunajtyś, ☎(0-87)64-42-143.

KOMBAJNY "Fahr M-66" heder 2,5 metra, claas "Cos-
mos" heder 2,5 metra. ☎(0-87)64-19-590.

KOMBAJNY Z-056, Z-058 ziemniaczane, ciagniki C-360,
C-360P, C-380, C-385A, U-912, U-1201, U-1222, U-
1204, U-1224, zator 7211, plug atlas pięciokobowy, prasy
Z-224, przyczepe różne, star 200, Toczylowo 6, 3 km od
Grajewa.

KOMBAJNY zbożowe J.Deere, International, Fortschritt,
MDW, (1991), kombajn ziemniaczany, prasy, ciagniki.
Mścichy 81, k.Radziłowa, ☎(0-86)72-24-54, ☎0-90-261-
887.

KOMBAJN zbożowy, JohnDeer, stan bdb. Targonie Wiel-
kie 21, tel. Zawady 3, Iomżyńskie.

KOMBAJN zbożowy. ☎(0-87)16-33-47.

KOMBAJN ziemniaczany, tanio, ☎(0-86)752-184.

KOPACZKE elewatorową. Zambrów, tel.(0-86) 71-36-49.

KOZY hodowlane, ☎(0-87)10-93-62, rano, wieczorem.

MASZYNY rolnicze z importu, nowe i używane: przyczepe
samobieżące, kombajny, prasy, inne. Serwis i części
zamienne. Mrągowo, ul. Przemysłowa 6, ☎(0-89)741-29-
74.

MŁOCARNIA MC-8, szerokoświatna. ☎(0-89)767-33-74.

MŁOCARNIE 5, snopowiązałkę stan dobry, tanio. Goldap,
☎(0-87)15-39-59 lub ☎(0-87)15-15-35.

MŁOCARNIE MSC-7B z prasą "Kuna 21". Grabowiecki
Andrzej Chodorowski Nowa 31, woj. białostockie.

MŁUCARNI, prasa "Kuna", motor spalinyowy S do młucar-
ni. ☎(0-85)184-830.

MTZ-82, (1991), 800 mtg, części zamienne MTZ. ☎(0-85)18-104 po 19.30.

MTZ-82, (1997), nowy. ☎(0-116)74-20.

MTZ 32 na gwarancji, 90 mtg, 42.000 zł. ☎(0-86) 34-66-
81.

OFERUJEMY: kombajny i inne maszyny, sieczkarnię do
kukurydzy, usługi transportowe: Belgia, Niemcy, Dania.
"AGROS" s.c., 19-335 Prostki, ul. 1 Maja 2, ☎(0-90)538-
263.

ORKAN, siewnik do wapna, ☎(0-86)71-76-73.

PILNIE, kombajn zbożowy "Klaas" (3 m), kopaczkę. Koby-
lin 24 gm. Piątnica.

PLUGI, młynek, siewnik nawozowy, siewnik buraczany rę-
czny, silnik "S", opielacz konny. Mancewicz, Jurzydyka,
16-304 Nowinka.

PRASE do słomy "Welger" AP-41, niemiecka

NEXIA

Moda '98

już od 28.500 zł*

Trwa moda na Nexię! Moda na doskonałe połączenie jakości i niezawodności, rodzinnego samochodu i atrakcyjnej ceny. Daewoo Nexia – jeden z najpopularniejszych samochodów w Polsce! Dostępny na rynku także w następnych latach.

- 3 lata gwarancji lub 100.000 km • atrakcyjny kredyt • 24h assistance
- największy bagażnik w swojej klasie – w wersji czterodrzwiowej

* Dotyczy modelu GL w wersji trzy i pięciodrzwiowej. Liczba samochodów ograniczona.

DAEWOO

Bezpłatna infolinia: 0 800 20 500

<http://www.daewoo.com.pl>

Białystok P.P. POLMOZBYT ul. 1000-lecia Państwa Polskiego 8 (0-85) 754550, Białystok P.P. POLMOZBYT ul. Zwycięstwa 10 (0-85) 512601, Białystok P.P.H. BIALMOT Sp. z o.o. ul. Elewatorska 31 (0-85) 514135, Białystok P.U.H. INPOL Sp. z o.o. ul. Szosa Północno-Obwodowa 38 (0-85) 538100/539303, Białystok TECAR ul. I Armii WP 2A (0-85) 539072, Ełk AUTOSALON-EUCAR ul. Kilińskiego 5 (0-87) 108111, Ełk DAEWOO-FSO MOTOR ul. Bema 1 (0-87) 105241, Ełk DAEWOO-FSO MOTOR ul. Wojska Polskiego 59 (0-87) 102220, Giżycko AUTOSALON-EUCAR ul. Kętrzyńskiego 12A (0-878) 285544, Łomża P.H.U. POLMOZBYT ul. Szosa do Mężenina 3 (0-86) 189526, Mrągowo MOTO MAZURY ul. Olsztyńska 8 (0-89) 7414489, 7414101, 7413266, Suwałki AUTOSALON EUCAR ul. Pułaskiego 71 (0-87) 656140

NEXIA

Moda '98

już od 28.500 zł*

Trwa moda na Nexię! Moda na doskonałe połączenie jakości i niezawodności, rodzinnego samochodu i atrakcyjnej ceny. Daewoo Nexia – jeden z najpopularniejszych samochodów w Polsce! Dostępny na rynku także w następnych latach.

- 3 lata gwarancji lub 100.000 km
- atrakcyjny kredyt
- 24h assistance
- największy bagażnik w swojej klasie – w wersji czterodrzwiowej

* Dotyczy modelu GL w wersji trzy i pięciodrzwiowej. Liczba samochodów ograniczona.

DAEWOO

Bezpłatna infolinia: 0 800 20 500

<http://www.daewoo.com.pl>

Białystok P.P. POLMOZBYT ul. 1000-lecia Państwa Polskiego 8 (0-85) 754550, Białystok P.P. POLMOZBYT ul. Zwycięstwa 10 (0-85) 512601, Białystok P.P.H. BIALMOT Sp. z o.o. ul. Elewatorska 31 (0-85) 514135, Białystok P.U.H. INPOL Sp. z o.o. ul. Szosa Północno-Obwodowa 38 (0-85) 538100/53930, Białystok TECAR ul. I Armii WP 2A (0-85) 539072, Ełk AUTOSALON-EUCAR ul. Kilińskiego 5 (0-87) 108111, Ełk DAEWOO-FSO MOTOR ul. Bema (0-87) 105241, Ełk DAEWOO-FSO MOTOR ul. Wojska Polskiego 59 (0-87) 102220, Giżycko AUTOSALON-EUCAR ul. Kętrzyńskiego 12A (0-878) 28554, Łomża P.H.U. POLMOZBYT ul. Szosa do Mężenina 3 (0-86) 189526, Mrągowo MOTO MAZURY ul. Olsztyńska 8 (0-89) 7414489, 7414101, 741326, Suwałki AUTOSALON EUCAR ul. Pułaskiego 71 (0-87) 656140